

Vörösvári Újság

Werischwarer Zeitung

IX. évf. 12. szám

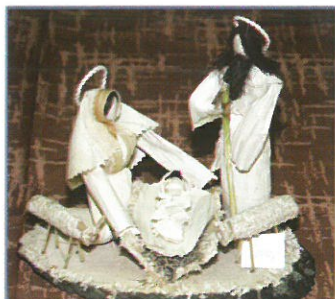
2003. DECEMBER

Ára: 150 Ft

Erdélyi fenyvesben – Várhegyi Ferenc felvétele

Kellemes karácsonyi ünnepeket és eredményekben gazdag, boldog új évet kívánunk minden Kedves Olvasónknak!

November 22-én ünnepelték a gimnázium megalakulásának 40. évfordulóját. (Képünkön: részlet a műsorból)

November 30-án Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök megáldotta a bányatelepi kápolnát

A 40. évfordulón régi, legendás tanárok is felléptek a katedrára. (Képünkön: Pajor tanár úr oroszórát tart.)

November 28-án a Premier szaxofon- és klarinét-együttes adott koncertet a zeneiskolában

December 12-én zsúfolt nézőtér előtt adta elő a Kolibri Táncegyüttes „Buli-suli” című műsorát

December 6-án karácsonyváro kreatív családi napot rendeztek a Közösségi Házban

Betlehemi csillag

„Csillagok, csillagok szépen ragyogjatok,
A szegény legénynek utat mutassatok...”

Az emberek mindig nagy jelentőséget tulajdonítottak a csillagoknak, néha túlságosan is (lásd horoszkóp). Népénekünk szegény legényének a csillagok fényére van szüksége, hogy megtalálja azt a házat, amelyben az a valaki lakik, aki szíve számára oly kedves. Ez a valaki, szíve választottja örömmel tölti el, megváltoztatja az életét.

Karácsony szent ünnepén a csillagok közül egy, amelynek a fénye „szépen ragyog”, számunkra is utat mutat – mint egykor a pásztoroknak és a napkeleti bölcseknek –, hogy általa mi is megtaláljuk azt a házat, amely üdvösséget hoz számunkra. Amely helyet ad a kisdednek, akin keresztül Isten szeretete ragyog rá az emberekre és a világra. Nekünk is meg kell keresnünk és találnunk a betlehemi csillagot, hogy utat mutasson az ég és föld Urához, aki által tartalmasabbá, értékeesebbé válik földi életünk.

Sokan úgy gondolják, hogy Isten túl távol van, rejtőzködő valóság. Ezt a távolságot, rejtőzködést Tőle kérjük számon, pedig ez az emberiség (Ádám és Éva) bűnéből fakad. Az ember szabad akaratával a Teremtő ellen döntött és dönt újra és újra. Olyan, mint egy állandóan lázadó, önfejtő kamasz. Ezzel megakadályozza Isten kibontakozását életében. Nem veszi észre a betlehemi csillag útmutató fényét, mert a „fény anyyala” (gonosz lélek) szemfényvesztése elkápráztatja fényével. Pedig Isten sokszor és sokféleképpen szólt az emberekhez: Noé – nem hittek neki és elpusztultak. Mózes – vezetése ellen többször fellázadtak. Próféták – nem hallgattak szavukra, megverték, elűzték vagy megölték őket.

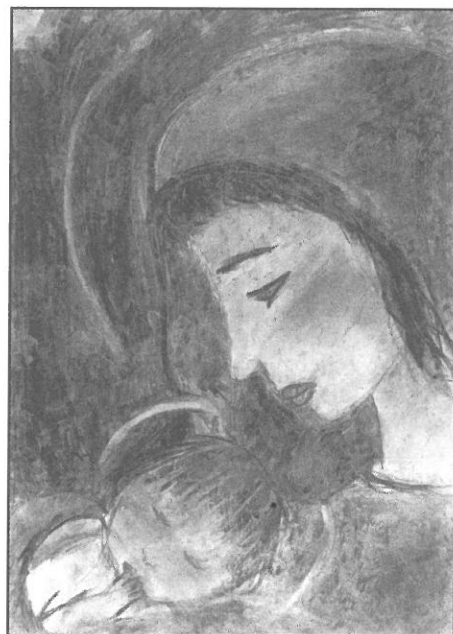
Az utolsó időben Isten saját fia által akar megszólítani. Karácsony szent éjjelén bennünket is hív találkozáásra a betlehemi csillag fényével. Az egyszerű, nyitott szívű pásztorok megértik az angyal szavát – „Nagy örömet hirdetek nektek... Ma született az üdvözítő...” (Lk. 2. 10-11) – és követik azt. A napkeleti bölcsek keresik a csillag megjelenésének értelmét, és útmutatása alapján találják meg a Messiás születésének helyét Betlehemben. „A csillag, melyet napkeleten láttak, elöttük haladt, míg végre meg nem állt a hely fölött, ahol a gyermek volt.” (Mt. 2, 9.) A pásztorok és bölcsek élete gazdagabb lett, hogy rátaláltak az Üdvözítőre, habár ők vittek neki ajándékot.

Az adventi felkészülés egyszerűvé, nyitott szívűvé akar tenni bennünket, hogy rácsodálkozhassunk az angyali üze-

net örömhírére, amely általa mi is megtalálhatjuk a jászolban fekvő kisdedet. Az adventi rorátés hajnalok bűnbánata ébresztgeti, nyitogatja szemünket – „Ébredj ember mély álmodból, megszabadulsz rabságodtól.” (Szv.) –, hogy a sok csillagás-villogás közepette megtalálhassuk az igazi fényt, amely a betlehemi jászol titkára mutat, ahol örömünk okát találhatjuk, ahonnan béke és szeretet forrászik.

Áldott, boldog Karácsonyt kívánok mindenkinek!

Zoltán atya

Mária a kis Jézussal
Nyári Krisztina (12 éves) szénrajza

Vorfrende

Télvíz idején a mi égövünk alatt, amikor kevesebb a fény, és mi fázósak és ingerlékenyebbek vagyunk, azt kívánja a bölcsesség, hogy előre számoljunk kedvetlenítő, életrontó hatásokkal. Figyeljünk a pesszimizmus és depresszió lelkekre ereszkedő sűrű ködére itt, a Kárpát-medencében, különösen az ünnepek táján, amikor a statisztikák szerint tömeges az öngyilkosság.

Sokunk tapasztalata igazolja, hogy a karácsonykor elhangzó program képes szaporítani az életkedvet, egyszersmind a leghatékonyabb védelmet nyújtja az önsorsrontó indulatokkal szemben. A karácsonyi evangélium ugyanis a legpozitívabb életérzésről, az örömről szól. „Íme hirdetek nektek nagy örömet...” (Lukács 2, 10) Ez életet óvó és gyarapító erőt hordoz, lévén az öröm a növekvő élet érzelmi képe. Az eredeti görög nyelvű szövegben „mega-örömről” olvasunk, ami intenzitásában túlhaladja a mi megszokott örömeinket. Kilátásba

helyez egy olyan energia-centrálét, amelyből felvillanyozó erőket lehet vételezni. Miért vakoskodnánk és vacognánk háztáji készségeink mellett, amikor isteni áramkörből fényt és emberszívbe való melegséget nyerhetünk!

Voltaire még azt mondta: „A keresztényeknek jobban kellene örülniük, hogy hinni tudják Megváltójukban.” Azóta tudjuk már, hogy nemcsak keresztényeknek, hanem minden egyes embernek létparancsa az örülni tudás.

Az élet minősége és kimenete függ tőle.

A gyermek építőkockákból emel tornyot. Felőtt korunkban kis örömeinkből próbálunk építkezni: tudásunk, eredményeink, bevételeink, kapcsolataink kockáiból. Értethető ez a törekvés, sokaknak sikerül is kiemelkedőt alkotni. Mi lesz azonban, ha megrázkódtatások érnek, és velük „az öröm illan”? Ilyenkor rájöhethetünk, hogy a „kis örömeinkből nagyot építeni” emberi játéka helyett van egy másik lehetőség: előbb az isteni nagy öröm részesévé válni, hogy azt majd a mindennapok szép kis örömeire bontsuk. Az isteni jelenlét nagy örömeiből önként adódnak kis örömeink. Ibsen szerint például „életöröm és munkakedv voltaképpen – egy”. Az örömmel végzett munka ráadásul könnyebb is. A nagyból kibomló kis örömeiket Reményik Sándor is együtt szemléli: „...kis hópelyhek az öröme / Szitáló, halk szírom-csodák / Rajtuk át Isten szól: jövők.”

A Szent István Kiadó bájos szépségű könyvében, „Az élet játéka”-ban a protestáns lelkész árvája, Pollyanna apjától örökölt életparancsként őrzi és valósítja meg a Biblia szavát: „Mindenkor örüljétek!” Talál is mindennap valamit, ami megörvendeztet. Ezzel környezetére lassan pozitív átalakító hatást gyakorol. Öröme nem kerül ki a fájdalomtól, hanem elfogadja és átalakítja.

A karácsonyi nagy öröm magától bomlik adventi kis örömeire. Amit a német ember úgy nevez, hogy Vorfrende, azt a Kis herceg úgy fogalmazza meg: „Ha délután 4-kor érkezel majd, én már 3-kor elkezdek örülni. Minél előbbre halad az idő, annál boldogabb leszek.”

Advent és karácsony havában beköszönt az ajándékozás időszaka. Mi lenne, ha sokféle gondunk-bajunk között fel-emelnénk a fejünket, és elhinnénk arról a régi ígéretről, hogy nekünk, magyaroknak is szól: „...hirdetek nagy örömet, mely az egész népnek öröme lesz”... Akkor még az is elképzelhető, hogy nem csak tárgyakra bízunk az ajándékozást, hanem mi magunk leszünk örülni tudó és örömszerző, másokat boldog önmagunkkal megajándékozó emberek.

Pánczél Tivadar
református lelképásztor

A legnagyobb feladat a jövőt megtervezni

Év végi beszélgetés Grószné Krupp Erzsébet polgármesterrel

Az év során majd' minden hónapban megszólítottuk a polgármester asszonyt: álljunk meg egy szóra, s beszéljük meg közös dolgainkat, az önkormányzat és a város legégetőbb problémáit, az elvégzett munkát és az eljövendő feladatokat. Ez az év végi – egy híján tucadik – interjú alkalom ad a visszatekintésre, és a közelgő ünnepek kapcsán arra is, hogy személyesebb jellegű kérdéseket is feltehessünk városunk vezetőjének.

– Itt az év vége, jönnek az ünnepek. Ilyenkor az ember az egész éves munka után kicsit megpihen, és átgondolja a mögötte lévő évet, mit csinált jól, mit rosszul, milyen lehetőségeket szalajtott el. Arra kérem, tisztelt polgármester asszony, hogy értékelje ebből a szempontból az Önkormányzat 2003. évi munkáját.

– Zökkenőmentesen telt el az év, negatív események nélkül, nem ért minket komoly kritika a város működtetésével kapcsolatban. Úgy érzem, hogy sokat és jól dolgoztunk. Bár ezenközben kisebb hibákat mégis elkövettünk, azokat a célokat, amiket kitűztünk magunk elé, sikerült teljesítenünk. A novemberi közmeghallgatáson ezt részletesen ismerttettem, most csak néhány dolgot szeretnék kiragadni ebből. Folytatni tudtuk a városban a mindenki által legjobban várt útépítéseket, igaz, kezdetben sok időnket elvette a pályázatok előkészítése. Ma már azonban mindenki tisztában van azzal, hogy több tízmillió beruházásra közbeszerzési pályázatot kell kiírni. Én ezt helyesnek tartom, mert az Önkormányzat munkájának mindig átláthatónak kell lenni. Számos pályázatot nyertünk az év során, ezek közül a legnagyobb összegű a gimnázium bővítésére benyújtott pályázat volt, de megnyertük a Szabadidőközpont megvalósíthatósági tanulmányának elkészítésére beadott pályázatot is. Sikeresen megoldottuk az év végére az Önkormányzat elhelyezését. Megszüntettük a Város-

gondnokságot, a csatornahálózat és a szennyvíztisztítómu üzemeltetésére, a köztisztasági feladatok ellátására, hőelutkarításra, sikosságmentesítésre erre szakosodott cégekkel kötünk szerződést. Megkezdjük, s tavaszra befejezzük a köztemető kerítésének építését.

Az elmúlt évben intézményeinkben is sok minden történt. Bevezettük a közétkeztetés új rendszerét, ennek kapcsán majd mindenütt történtek beruházások, felújítások. Megszüntettük iskoláinkban, óvodáinkban a beázásokat, és tavasszal megkezdjük a tetők felújítását. Szép látványt nyújtanak, mindenkinek örömet szerezve a Vásár téri iskola új ablakai. Jelentős beruházás volt ez az Önkormányzat számára, amelyet a vörösvári polgárok igen jelentős társadalmi munkával is megtámogattak. Ezúton is megköszönöm az Önkormányzat nevében is vállalkozóinknak, polgárainknak ezt a példaértékű öszszefogást.

Nyár elején a szakképző iskolát megyei fenntartásba adtuk, az intézmény nyugodtan, kiegyensúlyozottan működik. A jövő év elején a Pest Megyei Önkormányzat a nevelési tanácsadót is az iskola épületében fogja elhelyezni.

– Mi az, ami nem úgy alakult, ahogy szeretted volna?

– Nem sikerült intézményeink gazdasági átalakítása, és ezzel együtt a város számára jelentős pénzek megtakarítása. Emellett kisebb intézményeinkben a számviteli törvényben leírtaknak sem felel meg a gazdasági irodák működtetése. A képviselő-testület nem fogadta el azt a határozatot, amely intézményeinket részben önállóvá tette volna, ezért más megoldást kell találnunk a törvényesség helyreállítására.

– Nemcsak az összegzés, de az előretekintés időszaka is az év vége, hiszen hamarosan ránk köszön az újév, új feladatokkal, tennivalókkal...

– A legnagyobb feladat az, hogy a jövőt megtervezzük: hogyan fejlődjön tovább a város, kívánunk-e a vállalkozásoknak nagyobb teret biztosítani, mi legyen az oktatás jövője, milyen hiányzó intézményeket szeretnénk a városba beköltöztetni, hogyan alakul a város képe, ha a 10-es út elkerülő szakasza valóban megépül, lesz-e egyszer egy nyugodt, csendes kisvárosi hangulatú főutcánk, lesznek-e majd a jövőben tereink. Mindezeket egy városfejlesztési koncepcióban kell rögzítenünk. Azt várom, hogy a városunkban élő emberek véleménye is megjelenjen ebben, s kifejeződjék benne a többségi akarat.

– Ha már a 10-es út építését szóba hozta, úgy érzem, ez már a helyi mítosz

közé tartozik, mint tudjuk, a mítosz a mese egyik fajtája...

– Én mégis nagy reményeket fűzök a 2004-es évhöz, nagyon remélem, hogy megkezdődnek a kisajátítások, azt követően a régészeti munka, majd a 10-es út első ütemének építése az ürömi csomóponttól Vörösvár irányába. A tervek szerint ezt az ütemet 2006 végéig kell megépíteni. Ha az előkészítő munka jövőre elindul, akkor erre minden esélyünk meglesz.

– A jövővel kapcsolatban kell is, hogy egy polgármester bizakodó legyen, ugyanakkor a hírek szerint az állam a következő évben sem fogja tejben-vajban fürösztöni az önkormányzatokat...

– Mindig úgy érezzük, hogy a következő év nehezebb lesz az előzőnél, és aztán a költségvetés összeállításakor mégis azt gondoljuk, hogy mégis lesznek lehetőségeink. Most is úgy tűnik, lesznek olyan állami normatívák, amelyek pluszbevételeket jelenthetnek a számunkra. Az idei évben sokat léptünk előre, szépült, fejlődött városunk, s nagyon remélem, hogy 2004-ben sem lesz ez másként.

– Olvasóink tapasztalhatják, hogy e havi számunk hangulatát és témáit alapvetően a közelgő ünnepek határozzák meg. Kérem, engedje meg, hogy ennek szellemében megkérdezzem Öntől, hogyan emlékezik vissza gyermekkorai karácsonyaira, és most hogyan ünnepli legszebb ünnepünket.

– Amikor a húgom és én már nagyobbak voltunk, karácsony napján az édesapánk mindig elvitt minket valahová. Hol az erdőbe, hol máshová, a lényeg az volt, hogy ne legyünk otthon, mert ezalatt a nagymama feldíszítette a karácsonyfát, és előkészítette az ajándékokat. Nálunk mindig csengőszóra jött meg a Jézuska, de kizárólag a karácsonyi vacsora után, amiből soha nem maradhatott el a halászlé, a rántott hal és a krumplisaláta. Amikor a vacsorát megettük, akkor bementünk a szobába, meggyújtottuk a gyertyákat és a csillagszórókat és együtt énekelünk. Mi, gyerekek játékokat, könyveket és hanglemezeket kaptunk ajándékba... Sajnos ma már ezeket a régi lemezeket nem tudom lejátszani, mert már nem kapni hozzá lemezejátszót. Ma már ketten, a fiammal ünnepeljük a karácsonyt, de a régi szokásokat ugyanúgy megőriztük, mint amikor még nagyobb volt a család.

– Mit tenne szíve szerint a város karácsonyfája alá legszebb ajándékként, mire van leginkább szüksége ennek a városnak?

– Azt gondolom, leginkább egymás megértésére van szükségünk, türelemre, toleranciára, igen sok szeretetre, nyitottságra, és ami a legjobban hiányzik: egymás tisztelőre. Abban bízva, hogy az előttünk álló évben mindezek nem üres szavak lesznek, kívánok Pilisvörösvár minden egyes polgárának szeretettel teli karácsonyi ünnepeket és boldog új évet!

Fogarasy Attila

A Pilisvörösvári Okmányiroda

elérhetősége és nyitvatartási rendje

Központi szám: 530-680
 Fax: 530-689
 Hatósági ügyintézés,
 vezetői engedély 530-685
 Gépjármű-ügyintézés 530-686
 Vállalkozói igazolvány 530-683
 Útleveél 530-687
 Személyi igazolvány 530-681
 Lakcímkártya 530-682
 Gépjármű ügyintézés
 kereskedők számára 530-684
 Vezetői engedély 530-688

Cím: Akácfa köz

Nyitva tartás:

Hétfő: 13.30-17.00
 Kedd: 8.30-11.30
 Szerda: .. 9.00-11.30 és 13.00-16.00
 Péntek: 8.30-11.30

Útépítési tervek, elképzelések

A Képviselő-testület ez évi legelső, 1. számú határozatával döntött 13 utca aszfaltozásáról. A határozat szerint az összes útépítést három év alatt kell megvalósítani. A 13 utcából ebben az évben négyet aszfaltoztak: a Szegfű, a Nagyváradi, a Zrínyi és a Tavasz utcát. (Néhány, a határozatban nem szereplő kisebb utcában is történt útépítés, így a Plébánia közben, a Hunyadi közben és a Tó utcában. Ez utóbbit a Csatornatársulat építette megtakarított pénzekből.) A további kilenc utca megépítésére közbeszerzési pályázatot írt ki az Önkormányzat. Ezekben az utcákban tavasszal két ütemben valósul meg az útépítés. Az első ütembe az Erkel, a Kodály, a Honvéd és a Tánicsics utca, a második ütembe a Csokonai, a Vörösmarty, a Jókai és a Dugonics utca, valamint a Szőlőkert köz tartozik. A beérkezett közbeszerzési pályázatokról várhatóan januárban dönt majd a Képviselő-testület.

Müller János, a Pénzügyi Bizottság elnöke szerint az első ütemet márciusban, a másodikat áprilisban kezdik majd építeni. További húsz utcára vonatkozóan készülnek tervek útépítésre. Az elnök úr szeretné, ha a ciklus végéig az említett 13 utcán kívül még

legalább 13-14 utcában épülhetne szilárd útburkolat.

A Szent Erzsébet utca aszfaltozására az Önkormányzat a Pemákkal közösen pályázatot nyújtott be, melynek önrésze 18 millió forint. Kedvezőtlen elbírálás esetén ezt a pénzt az Önkormányzat továbbra is útépítésre szánja.

Ebben az évben több száz méter viacolor járda is épült. Ezek egy részét közterület-foglalási díj kiváltása fejében az ELMŰ építtette (Báthory, Akácfa, József Attila, Szent Erzsébet, Szent Flórián és Béke utca, kis Kossuth köz). A Zrínyi utcai útépítéshez szorosan kapcsolódóan készült el nemrégiben az óvoda és a játszótér előtti járda szakasz, valamint a parkoló.

F. A.

Épül a temető kerítése

Halottak napja előtt három nappal, október 30-án döntött arról a Képviselő-testület, hogy körbekeríti a városi köztemetőt, s ezért felhatalmazta a polgármestert, hogy kössön szerződést a legkedvezőbb ajánlatot adó vállalkozóval. A Műszaki Iroda hat helybéli iparostól kért be árajánlatot, amelyek közül 11 millió forint költségvetéssel *Iflinger Mátyás*-t találták a legkedvezőbbnek.

A késő őszi enyhe időjárás lehetővé tette, hogy az építők december elejére elkészüljenek az északnyugati és délnyugati oldallal. A parkoló és az út mellett áttört, a többi helyen zárt műkökerítést állítanak 1,8-2 m magasan. (A Csobánkára vezető út melletti régi kerítést is újra cserélik.) A legtöbb munkát az északkeleti rész adja a terep egyenetlensége miatt. Itt először jelentős földmunkákat kell végezni.

Grószné Krupp Erzsébet polgármester szerint a patakmeder felé lejtő területen a legelőnyösebb megoldást teraszok kialakítása jelentheti. Várhatóan ennek már csak tavasszal fognak nekikezdeni.

Az összesen 1100 méter hosszú kerítésbe két új vaskaput is beépítenek. A munkálatok befejezésének határideje április 30. F. A.

A Képviselő-testület határozataiból

ÚTÉPÍTÉS: A Kt. megbízta a Beruházó Bonyolító Mérnöki Irodát a szilárd útburkolattal még nem rendelkező utcákon az utak megtervezésével.

ÓVODAVEZETŐI PÁLYÁZAT: A Kt. pályázatot ír ki a Ligeti Cseperedő Óvoda intézményvezetői feladatainak ellátására.

INTÉZMÉNYTADÁS: A Kt. felhatalmazta *Grószné Krupp Erzsébet* polgármestert, hogy kezdjen tárgyalásokat az Országos Német Nemzetiségi Önkormányzattal a Német Nemzetiségi Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola fenntartói jogának átadásáról.

KÖZTISZTASÁG: A Kt. szerződést köt a város köztisztasági feladatainak ellátására, az utak síkosságmentesítésére és a hóeltakarítására a Rumpold-Bicske Kft.-vel.

A Képviselő-testület december 11-i ülésén hozott határozatait részletesen januári számunkban fogjuk ismertetni.

– a szerk.

Rajzpályázat

A Budaörs Székhelyű Polgári Védelmi Kirendeltség 2003. októberében Budaörs önkormányzatával közösen rajzpályázatot hirdetett általános iskolások számára katasztrófák ábrázolása és azok kezelése tárgyában. A versenyre a kirendeltség 21 településéről 112 rajzpályázat érkezett. Az eredményhirdetésre és a díjátadásra november 27-én került sor. Összesen 14 tanuló kapott díjat. A zsűri döntése alapján különdíjban részesült Káldi Laura, a pilisvörösvári Templom Téri Általános Iskola 3. m osztályos tanulója.

Gratulálunk!

A PaThália Nyergesújfalun

November 29-én a nyergesújfalusi Szent Mihály idősök otthonában lépett fel a gimnázium PaThália színtársulata. A diákok Sütő András: Zászlós Demeter ajándék élete című színjátékát adták elő. A darabot Faragó Tímea tanárnő rendezte.

Internet-katalógus Pilisvörösvárról

Több mint 4500-an keresték fel lapzártáig az augusztus 1-jén indult weboldalt, a www.pilisvorosvar.lap.hu-t. Az oldal számlálója havi ezer, átlag napi 30 találatot jelez. A legtöbben – 275-en – augusztus 12-én kerestek rá az oldalra.

Amint arról korábban már beszámoltunk, ez a weboldal lényegében egy katalógus (más szóval: linkgyűjtemény), amely összegyűjti és téma szerint elrendezi azokat a honlapokat, amelyek vörösvári vonatkozásúak. A katalógus jelenleg mintegy 300 címet tartalmaz, és folyamatosan bővül, frissül.

(Az oldal szerkesztője kéri az Internetet használó vörösvári polgárokat, ha a katalógusban nem szereplő, Vörösvárral kapcsolatos weboldalról tudnak, értesítsék őt.)

Helyesbítés

Elnézést kérünk *Szauter Rudolf* volt országgyűlési képviselőtől, hogy novemberi lapszámunkban a „Tíz éve írták” rovatban rosszul írtuk a nevét. A szöveg helyesen:
„Szauter Rudolf beszámolója képviselői tevékenységéről. Pilisvörösvár Ma, 1993. november”

„Szülők az iskolaért” jótékonysági bál

Egy év kihagyás után, a Szülői választmány lelkes biztatására újra megrendeztük „Jótékonysági bálunkat”, hogy iskolánk még jobb feltételekkel tudja oktatni és nevelni tanítványait.

Nemcsak a biztatás volt lelkes, hanem az összefogás a szülők, pedagógusok, technikai dolgozók, gyermekek között, és természetesen a sok-sok munka, ami ezzel jár. Mindenki lehetősége szerint megtette a magáét, amiért köszönet jár. *Haász Éva*, a Művelődési Ház vezetője rendelkezésünkre bocsátotta a színháztermet, kellékeket, az Ungarndeutsche Jungs zenekar ismételt gondoskodott a jó hangulatról.

Nagyon kedves, tehetséges gyermekcsoport nyitotta meg a bált, *Xantus Barbara* színművészno tanítványai. Meghatódva hallgattuk a tiszta, csengő gyermekhangokat.

Köszönet érte, hiszen a felsoroltak nélkül nem jött volna létre egy olyan támogatás, ahol munka mellett a szórakozás is helyet kapott.

Megtisztelt bennünket jelenlétével *Grószné Krupp Erzsébet* polgármester asszony és *Heider László* jegyző úr is.

A város vállalkozói rengeteg tombolatárgyat ajánlottak fel, ami látványként sem volt utolsó, ehhez járult még a nyertesek öröme.

A jó hangulat, a jó szándék, az összetartás együtt volt, mint minden évben, és eredményesen, hiszen gyermekeinkért tenni jó érzés és érdemes.

Befejezésül, de nem utolsósorban szeretnénk minden közreműködőnek, segítőnek, támogatóknak ezúton is köszönetet mondani:

Halmschláger Antal, Nick Mátyás, Krivinger Sándor, Valdi Kft., Standard For Men, Kohlhoffer Barkácsbolt, Benyovszky Kereskedőház, Kábel TV-n történő hirdetésért Salamon Zoltán, Volksbank, Toyota Autószalon, W és W Textil Kkt., Péleusz Nyelviskola, Herkules Fitness, Lovász Ernő hidegkonyha, Photo Marika, Feldhoffer Jánosné – festékbolt, Dr. Bubó BioBolt, Józsa Lajosné, Takarékszövetkezet, Sportcentrum, Vízöntő Gyógyszertár,

Mátrai Mátyás üvegesmester, Müller Márton – kapualj, Zakeus Kft., Ceglédi Tiborné – Papírbolt, Vágási András, Bella néni újságbolt, Olistar, Krausz Tamás, Iso – Thermo Kft., Siklósi Gáborné, Wieszt 90 Kft., Mesebolt, Sebesfi és Tsa, Hofstadter, Feingold, Schreck kárpitos szaküzlet, Csiszerné Erk Szilvia, ELIXIR Gyógydrogéria, TERRANOVA, Szent István Panzió, Piliscsaba, Kormos BT. Piliscsaba, Liegl – Dachser, Liegl – Speed, V-Therm Kft., Braun Jánosné, Arezor Kft., Matyi Játékbolt, Könyvesbolt, Till Ferenc, Kerék Butik, Delta Elektronika Kft., Budapest, Denk Virágbolt, Vörösvár Kft., Országos Takarékpénztár, Gold Vendéglő, Koller Elektronika, Peller Anna, Bravi Buam, Dzsébri Szoft BT., Manhertz Katalin – Bio Bolt, Irisz Szalon – Keresztes Hajnalka, Turmix Kiszület, Platsek Róbert, Syltex Dominó divatárú, Müller és Tsa Festék Szaküzlet, Pilstex Kft., Varázskő Kft., Kormos Györgyi, Hétszín – Virágüzlet, Orbán Tímea, Vénusz Sport és Wellness Stúdió, Piliscsaba, Müller Márton, Kovács Edit, Wippi-Ker Kft., Lukács Kávéház, Türk Műanyag BT., Krausz Virágbolt, Heim Márton, Kreatív Hobby, Kovács Zsolt, Solymári Vegyeskórus

Templom Téri Általános Iskola

Kedves Támogatók!

Megköszönjük Önöknek, hogy jövedelmük 1 %-ával támogatták Pro Talent alapítványunkat.

A cél mindig is az volt, hogy tehetséges gyermekeket segítsünk a befolyt összegből, versenyeket finanszírozzunk, táboroztassunk, a versenyek színhelyére az utazást, és a nyelvvizsgákra, ECDL számítógépes tanfolyam vizsgáira történő befizetéseket biztosítsuk.

Nagyon nagy segítséget nyújtottak ezzel intézményünknek, és reméljük a jövőben is számíthatunk Önökre.

Köszönettel:

Pro Talent alapítvány
Templom Téri Ált. Isk.

Köszönet a segítségért

Az 5. a-sok is örülnek az új ablakoknak

A Német Nemzetiségi Általános Iskola tantestülete és diákjai nevében ezúton szeretnénk köszönetet mondani azoknak a helyi vállalkozóknak és szülőknek, akik az iskola ablakcseréjénél társadalmi munkát végeztek.

Köszönet az ablakcsere utáni helyreállítási munkálatoknál:

Acélos Márton, Bándi Zoltán, Beszédes János, Botzheim Mátyás, Brandhuber József, dr. Breier László, Bruckner Antal,

Dvorán Gyula, Elsand György, Feldhoffer István, Fritz István, Gemela László, Gyarmati Ferenc, Halmi József, Hámosi Sándor, Heer István, Hofstadter Márton, Iffinger Mátyás, Józsa Péter, Koczka Gábor, Kolozi Zoltán, Kozek Mátyás, Krivinger Vilmos, Krupp István, Molnár Sándor, Móró László, Müller János, Müller Márton, Müller Márton, Pender István, Potoczki Károly, Steckl János, Stéhli István, Tagscherer György, Tagscherer József, Tajti Tibor, Tasi István, Wieszt János.

Köszönet a szülőknek, anyukáknak az ablakcsere utáni segítségért, takarításért:

Bakos Lászlóné, Braun Mártonné, Dománé Kovács Erzsébet, Fekete Zoltánné, Germann Tímea Hasenfratz Nikolett, Huber Zsuzsanna, Izsák Attiláné, Jakus Lászlóné, Kóbor Imréné, Kruppné Beszédes Andrea, Kubovicsné Szentes Krisztina, Landi Tiborné, Matyeg Andrásné, Mázsárné Gallai Anita, Móczárné Dvornik Ágnes, Mornerné Tanító Magdolna, Örfi Gabriella, Perge Lajosné, dr. Szalóki Sándorné, Thoma Györgyné, Valachi Katalin, Vékonyné Fejér Emőke, Wieszt Jánosné, Wippenhauser Tamásné.

Iskolavezetés

„Tanulni kell, szeretni kell”

Jubileumi ünnepségsorozat a gimnáziumban

A címben olvasható megszívlelendő intelemmel köszöntötte egykori tanárait, diákjait november 22-én az idén negyvenéves vörösvári gimnázium. Nemes Nagy Ágnes szavai nemcsak a jubileumi rendezvénysorozat, hanem e teljes négy évtized mottójául is szolgálhatnak: hiszen az iskola feladata elsősorban nem az, hogy könyvtárnyi tudásanyagot sulykoljon a fejünkbe, hanem hogy megtanítsa a tudás értő használatára magunk, családjunk, nemzetiségünk, nemzetünk és az emberiség szolgálatában, megtanítsa az önálló gondolkodásra, a világ újbóli és állandó felfedezésére, és megtanítsa minket embertársaink tisztelésére, megbecsülésére: „tanulni kell magyarául és világra, tanulni kell mindazt, ami kiárul, ami világít, ami jel: tanulni kell, szeretni kell”. A vörösvári gimnázium nemzedékeket nevelt föl, diákok százait okította, akik becsülettel megállták helyüket fénytelen útvesszőkben, sorsok lökdösődésében is, és emberséges emberek lettek. Közülük sokan – közel 700-an – eljöttek, hogy köszöntsék születésnapos alma materüket, találkozhassanak szeretve tisztelt egykori tanáraikkal, diáktársaikkal és visszaidézzék elmúlt szép napok emlékét.

A háromnapos rendezvénysorozat november 20-án, csütörtökön a nemzetiségi nappal vette kezdetét. Fontos eleme volt ez az ünnepnek, hiszen az nemcsak az 1963-as iskolaalapításról, hanem hangsúlyozottan a tíz évvel ezelőtti profilváltásról, a német nemzetiségi oktatás bevezetéséről is szólt. Dél előtt a nemzetiségi hagyományokat, nyelvet, a város történetét fellelevenítő foglalkozások voltak, a délutáni folklórdiszkón európai népek (magyar, német, ír, görög, olasz) tiszta forrású zenéire perdültek táncra a diákok. Az ezt követő táncházban német nemzetiségi táncokat sajátíthattak el az érdeklődők élőzenére, Manning Miklós országszerte híres koreográfus vezetésével. A talpalávalót itt Scheller Péter és zenekara szolgáltatta. (Érdekes színfoltja volt a délutáni programnak a szépségverseny, melynek győztesei Jónás Anna és Váradi Tamás lettek.)

A pénteki diáknapon a tanárok rendhagyó órákat tartottak (iskolatörténeti activity, 40 év divatja, szituációs játékok stb.), és ekkor került sor a Bleyer Jakab-emlékversenyre, amely során a környék általános iskoláiból meghívott vendég tanulók mérhették össze tudásukat nyelvismeret, logika és általános műveltség terén egymással és az iskola diákjaival. A kora délutáni gálaműsorban került sor a szavalóversenyre, a divatbemutatóra, a délelőtt tanult táncok bemutatására és a díjkiosztó ünnepségre. (A két nap alatt legtöbb pontot összegyűjtő diákok bécsi utazást nyertek.)

A szombat az öregdiákok napja volt. A dél-

előtti teremlabdarúgó-tornán mintegy harmincan vettek részt. A győztes a Szőregi-testvérek, Tagscherer István összeállítású csapat lett.

A központi ünnepség délután három órakor kezdődött az iskola aulájában az iskolatörténeti fotókiállítás megnyitásával, majd nosztalgiaórák következtek az iskola régi és jelenlegi tanárainak közreműködésével. Órát tartott: Bokor Miklósné, Borbély László, Búza Jánosné,

A születésnap torta

Nagy sikert aratott az iskola egykori énekkarának fellépése Lendvai Istvánné vezényletével

Boldog születésnapot, öreg alma materünk!

Kutas Gyula, Lendvai Istvánné, dr. Lieber Mártonné, Pajor Róbert, Pajor Róbertné.

A színházteremben öt órakor kezdődött műsorban az iskola egykori és mostani diákjai működtek közre: a 10. és 11. évfolyam saját maguk által koreografált táncal készültek, Fuchs Szandra ismét bemutatta briliáns jódliszámát, fellépett a Bravi Buam „gimnáziumi tagozata”, láthattuk diákjainkat a Német Nemzetiségi Táncegyüttesben és a Kolibri Táncegyüttesben. Fergeteges sikert aratott a gimnázium egykori énekkarának rögtönzött koncertje Lendvai Istvánné vezetésével. Szilvásiné Manhertz Magdolna, az iskola egykori diákja gyermektánc-csoportjának bemutatójával emelte az est fényét.

Az ünnepségen beszédet mondott Szabó Vilmos, a Miniszterelnöki Hivatal kisebbségért felelős államtitkára, Grószné Krupp Erzsébet polgármester és dr. Guth Zoltán, a gimnázium igazgatója.

Szabó Vilmos államtitkár elismerését fejezte ki a jubiláló intézményben folyó oktatási munkáért. „Az iskola törekvése, hogy szervezeten és gazdaságilag is a német közösséghez tartozzon, teljes mértékben találkozik a jelenlegi kormány kisebbségi politikai elképzeléseivel” – hangsúlyozta az államtitkár úr – A kisebbségek egyre nagyobb számban élnek ezzel a lehetőséggel, ami a legmegfelelőbb eszköz ahhoz, hogy kulturális autonómiájukat szélesítsék.”

Grószné Krupp Erzsébet polgármester kiemelte az intézmény regionális jellegét, amely a városállás folyamatában is fontos szerepet játszott. Elismeréssel szólt a képzést elindító, magasan képzett, lelkes pedagógusgárdáról. Az iskola az elmúlt 40 év alatt is folyamatosan fejlődött, gyarapodott. Sok ezer diáknak jelentette és jelenti azt az alma mater, amelynek szellemisége egész életükre kiható.

Dr. Guth Zoltán igazgató német nyelven elmondott beszédében hangsúlyozta, hogy az iskola fontos feladata ápolni a magyarországi németek kulturális örökségét és erősíteni a kisebbségi azanosság tudatot. Az iskola célja, hogy a német kultúra és a szakképzés értékeit közvetítse a német kisebbség és a magyar többség felé. Köszönetet mondott mindazoknak, akik ebben az iskolában és ezért az iskoláért dolgoztak és dolgoznak.

Az ünnepség végén az igazgató úr emléklapokat adott át az iskola egykori igazgatóinak, valamint azon tanárainak és dolgozóinak, akik legalább húsz éven át álltak az intézmény alkalmazásában. (Az emléklapokat Bajnok Béla szobrászművész készítette.)

Az ünnepség után az egykori osztályok – így az 1967-ben végzett legelső évfolyam két osztálya is – késő éjjelig együtt voltak, szórakoztak és nosztalgáltak. (A rendezők hivatalosan csak a kerek évfordulós – 5, 10, 15 stb. – osztályok számára szerveztek osztálytalálkozót, de sokan eljöttek a többiek közül is.) A jó hangulatról Scheller Péter és együttese, Schreck Béla és együttese, valamint a Start együttes gondoskodott.

A rendezők köszönetet mondanak mindazoknak, akik e jelentős ünnepet jelenlétükkel megtisztelték, illetve a rendezvények lebonyolításában közreműködtek.

F. A.

A rendezvényről készült további fotókat megtekinthetik az iskola honlapján: a www.kulker-nemet.sulinet.hu/woboldalon.

Egy évkönyv lapjai

A vörösvári gimnázium alapításának 40. és a német nemzetiségi képzés bevezetésének 10. évfordulójára emlékkönyvet jelentetett meg. Az alábbiakban az évkönyv néhány visszaemlékező írásából közlünk részleteket.

Csonka József

A legszigorúbb ember volt, akit valaha ismertem. És egyben a legहितesebb is. Nekem már nem volt gimnáziumi igazgatóm, csak az általános iskolából ismertem őt. Bizony ott időnként eljárta keze. De nem a pofonjai miatt tiszteltük őt feltétlenül, hanem tudásáért, következetességéért és igazságosságáért. Ha csak meghallottuk a folyosón a hangját, mi, vásott kölykök olyanok lettünk, mint a kezesbárányok. Olyan tekintélye volt, hogy soha, még magunk között sem mertük őt rossz szóval illetni, vagy gúnyolni – mint más tanárainkat –, de nem is volt miért.

Ha valamihez lehetne hasonlítani őt, azt mondanám: kőszikla.

Kőkemény és következetes pedagógia, szilárd erkölcsiség, megindhatatlan hit az emberben: ezek jellemezték őt.

Az első ballagás 1967-ben

Egykori kollégája, dr. Rübl János mondta egy interjúban róla: „Nála első volt a becsület!”

Minden tetteire ez volt jellemző. Aki átélte a háborút és a kommunizmus nehéz éveit, az tudhatja, milyen nehéz volt embernek, becsületes embernek megmaradni ezekben a vészterhes időkben. Ő mindig, minden körülmények között megmaradt embernek.

Csonka József örökös igazgatónk, példaképünk, erkölcsi irányítunk lesz elménk huntyáig mindnyájunk számára, akik valaha ismertük őt.

Fogarasy Attila

Pénzes Gáborné sz. Krizsek Éva visszaemlékezése

Az újonnan alakult gimnáziumban nagyon sok fiatal tanár volt, akik bizonyítani akartak. Nagyon hálás vagyok nekik, mindig példaként említem őket. Példaként, hogy a tárgyi feltételek minimális szintjén milyen sokat lehet adni, ha lelkes valaki. Az iskola szegény volt, de lelkes tanárok tanítottak benne, akik a tananyagot kívül nagyon sok pluszt adtak nekünk. És mi tanultunk, olvastunk, művelődöttünk, színházba jártunk, kirándultunk, és nem vettük észre, hogy milyen csórók vagyunk. Mert a hatvanas évek elején valóban senkinek semmije nem volt.

A tanáraink közül szeretném külön is kiemelni Bokor Miklósnét, az osztályfőnökünket. A szíve-lelke volt az első osztálya. Tanított és nevelt minket, törődött velünk, és harcolt értünk, mint egy anyatigris. Osztályfőnöki órán minden problémánkat meg tudtuk vele beszélni. Ő az, aki a legtöbb pluszt adta nekünk. Megtanított minket az illemre, arra, hogy hogyan viselkedjünk társaságban, és még a házi munka rejtelmeibe is beavatott minket a főzéstől az ingvasalásig. A fiúk úgy kinevelődtek a kezei alatt, hogy mindig tudták, hogyan viselkedjenek hölgytársaságban, hogyan kérjenek fel egy hölgyet táncolni. De a legszebb az volt, hogy amikor Kemencén voltunk, a fiúknak kellett főzni.

Olyan tartást, viselkedési normát, erkölcsi töltetet adott ő a számunkra, amely egy egész életre szól. Arra nevelt, hogy legyünk büszkék a tudásunkra, tehetségünkre: „Tartsd magad, ha valamit tudsz” – mondta. Rásegített minket arra, hogy embernek érezzük magunkat.

Az osztályközösség igen jó volt. Összetartottunk. Egymásért mindig kiállt, gerinces társaság volt a miénk. Gyakran összejöttünk egymásnál, irodalomról, zenéről beszélgettünk, és persze Beatlest hallgattunk.

Voltak balhék is, mint például amikor valaki közülünk levett egy vörös csillagot a faluban, aztán őt kicsapták az iskolából. De általánosságban elmondhatom, hogy nem bántott minket senki. Fiatalok voltunk, gondtalanok, örültünk az életnek. Mondhatom úgy is: elvontunk a fiatalságunkkal. De ilyen volt ez a kor. A hatvanas évek elején nagyon zárt volt ez az ország. A Beatlesen kívül nemigen jutott el más hozzánk, pláne mi nem mehettünk Nyugatra. Még tévé sem igen volt. Mivel nem volt összehasonlítási alapunk, nem voltak vágyakozásaink sem. Nem fájt a szívünk semmiért. Naivak és romantikusok voltunk.

Legszívesebben az irodalmi műsorokra emlékszem vissza, amiket rendhagyó módon a Slótyi partján rendeztünk. A lázadás szelleme persze minket sem került el egészen. Szerettük az iskolánkat, de azért érettségi után a Modern presszó előtt felgyújtottuk a függvénytáblázatainkat.

Visszatekintve gimnáziumi éveimre, elmondhatom, hogy az életben közülünk mindenki megállta a helyét, és ez a legtöbb, a legnagyobb érték, amit egy iskola adhat az embernek.

Kútbanező

„Mélységes mély a múltnak kútja” – e szavakkal kezdődik egy volt lübecki gimnazista József és testvérei című regénye. Thomas Mann persze kezdhette így művét, amely örök emberi forrásokra száll alá; nemcsak időben és terekben, de a lelkekben is, nagyképűség azonban nekem is ezzel kezdenem rövidke memoáromat tudásom egykori „kútfőjéről”, a vörösvári gimnáziumról. Mert persze Lübeck oly messze van Vörösvártól, mint Makó Jeruzsálemtől, és múltam kútja is inkább csak kutaszka, kis kút, kerek kút... néhány vödörnyi mélységgel. Mégis oly jó belé visszatekinteni; a múlt kicsinyes mélységéből arcok bukkannak elő, sok régi kedves arc, akik egykor cimboráim és tanáraink, osztály- és iskolatársaim voltak.

Sok mindent és sok mindenkit elfelejtettem, mióta vállamra vetve soványka tarisznyámat – megrakva hamuban sült pogácsával, csipet sóval, lyukas kétfilézéssel, költői szép szavakkal – kiléptem az iskola kapuján, hogy aztán diákként soha többé ne térjek vissza.

Ennek immár huszonöt éve. Huszonöt évnyi csavargás, tanulás és munka, kudarc és lelkesedés, öröm és bánat, huszonöt évnyi élet sokat elhullajt az emlékekből – bizony sok minden elszivárog, elfolyik, kicsorog a vödörből. Annál több, minél mélyebbről húzom.

Na, húzzuk fel a maradékot! Csikorog a kerék, imbolyog a vödör, a láncról pereg a rozsdá, hullanak vissza a cseppek, percek, órák... Ami a vödör alján marad, épp arra elég, hogy megmossam benne arcomat.

„Hiába fűröszköd önmagadban, csak másban moshatod meg arcodat!” – Tudom, tudom, József Attila tanár úr. És még sok minden mást is tudok, amit te tanítottál nekem, nem középiskolás fokon. Nem magamat akarom mentegetni most: hová is lett a huszonöt év, mire vesztegettem el; hány meg nem gondolt gondolat hagyta el elmém; micsoda homokos, vizes síkokon bukdácsoltam; mire félelmet keltett a világ; miket fecsegtem és miről hallgattam – nem igazolni akarom magam, csak emlékezni, s az emlékek mélyről jövő, tiszta vízében tisztulni.

Vittem-e valamire e huszonöt év alatt: majdnem mindegy. Mert szívben és lélekben diák maradtam, ugyanaz, aki voltam egykor: nyílt szívű és szemtelen, gátlásokkal küzdő és örökké vigyorgó, neveletlen és mégis szelídíthető.

Itt tanultam én valamikor az életet; részegen habzsoltam magamba mindent: tudást és igazságot, bölcsességet és csodát, csibészéget és ostobaságot, sok apró, mégis életrevaló huncutságot és még több haszontalan kacatot. Itt fogadtam magamba a világot, és a világ mégis kitagadott engem. És még ma is kívül állok mindenekből, s ez mind akkor kezdődött, mikor kívül rekedtem a matematika titkos kapuin, s hiába mormolgtam a másodfokú egyenlet megoldó képletét, a kapuk egyszer s mindenkorra bezárultak előttem. Később így jártam a fizikával, a kémiával, más tárgyakkal is. Sorra csukódtak a kapuk. A világ szűkülni kezdett. Kijózanodtam. Csak egy kis szelet lehet az enyém. Csak egy nadrágszűjparcella a birtokom. Azon kell gazdálkodnom. Az az enyém. Meg hát az emlékek...

Mi is az első? Hát persze... Az első szerelem és az első vers... A vers volt előbb vagy a szerelem? Mindegy már. „Érezlek és mégis távol vagy tőlem...” Mi ez? Közhely, sablon, költői toposz. Nekem akkor a mindenség volt, a mindenség lényege. Négy éven keresztül egy osztályban, s mégis egymástól távol: szomjan hálni a forrás vize mellett.

Aztán a haverok... az első kirándulás... Sopronban, ahogy csörömpölnek a kékfrankosok. Az első kazettás magnó, az első buli, az első csók, az első simogatás... „Ejhajahu!” (Ajánlott irodalom: Walther von der Vogelweide...) És rengeteg röhögés. A röhögés mint életszemlélet. A röhögés mint szubsztancia. A röhögés mint esztétikai kategória. A röhögés mint a létezés egyik formája.

Csak egy kamasz tud ennyit röhögni és ilyen pimaszul. Bizonyára sokat és sokszor idegesítettük ezzel tanárainkat. Minden tudunk röhögni, leginkább rajtuk, hiszen leginkább ők képviselték a szemünkben a felnőtt társadalmat minden kicsinyességével, fonákságával, hamisságával. Nem akartunk felnőtté válni. Örökké kamaszok akartunk maradni. Őszinték és minden csibészességünkkel együtt is ártatlanok. Szegény a világ, hogy ez csak keveseknek sikerül.

„Látjátok feleim szümtükkel, mik vogymuk...” Hát mik is vagyunk? Tudja-e bizonyosan valaki is közülünk, '56-osok, '57-esek közül?

Nemrégiben összefutottam Rosta Pityuval. Nem ismertem meg. Megállapodott polgár lett belőle is, bár még mindig ugyanaz a kedves fickó, mint volt. Eldumáltunk, elhülyéskedtünk. Megnősült, házat épített, négy gyereke van... Én is kopaszodom...

A tanárok közül? Pajorék, Kistakács, az öreg Rübl... Az osztályfőnök? „Mit mozgolódnak maguk ott, a büdös végén?” Az igazgató? Igazgatói inté. Kaptam 1973-ban. Vagy 1974-ben? Mindegy, a harag már elszállt. „A többi néma csend...”

Ennyi volna? Vagy ennyi sem? Még oly sok mindent szeretnék elmondani, hisz még el se kezdtem... Az arcom száraz, a vödör üres. Lenézek a kútba, magamat látom s fejem felett az eget és hamis csillagokat.

Fogarasy Attila

Útravaló

Vajha tarisznyát akaszthatnék minden IV. A osztályos tanítványom nyakába! Mit is tennék bele útravalóul?

Hamuban sült pogácsát, amelybe belesejűtém a tudás iránti szent áhitatot és mélyesges tiszteletet, a tiszta és ártatlan derűt, hogy minden falat után a vándor bölcsőbb és arany nélkül is gazdag legyen, hogy a derű megszépítse a görbe tükörbe meredő arcokat, hogy elűzze róluk a dacosan odakinlódott, s csúfságukban is szépnek hitt felnőtt-ember-ránccokat.

Hógolyócsata az új épület előtt

S ha a vándor éhségét csillapítván inni vágya?

Tennék abba a tarisznyába egy kulacs csodálatos forrásvizet. Minden korty tisztára mosná a szennyben fogant gondolatokat, s a szavak is mindig tisztán csengenének. Erőt adna a fáradt lábnak, simogatásra nyitná az ökölbe szorított kezét, melengetné a vándort, ha a hideg ember-rengetegben bolyongna, s hűvös szellővel hűtené, ha a szeretet-máglya tüze hevítene.

Igen, semmi más nem tennék abba a tarisznyába. Milyen szegényes ez az útravaló: hamuban sült pogácsa és tiszta forrásvíz!

De kedves meséink szegény vándorai mindig gazdag jutalomban részesültek, mert tarisznyájuk tartalmának minden morzsájával és cseppjével jót cselekedtek, s sohasem köptek ki egyetlen falatot és kortyot sem, amikor a hétfejű sárkány mind a tizennégy szeme a messzi, bizonytalan jövőndőt kémlelte.

Oláh Imre

Én még falusi gimnáziumba jártam

Szeptember végén lesz az ötéves osztálytalálkozó. Igaz, a lányok eredetileg nyár közepére tervezték, de immár elfoglalt, dolgozó, a társadalom számára hasznos elemek vagyunk, egyszóval nincs időnk efféle... Azért mégis valószínűbbnek látszik, hogy a társaság nagy része egyik sátras, zenei fesztiválról a másikra járt a forró hónapokban, hogy megbizonyosodjék a nem reprezentatív felmérések igazságtartalmáról: tudniillik melyik helyszínen milyen mértékben vizezik a csapolt sört, mekkora mennyiségű vodka, fű (kinek mi) után válik indifferensé az épp aktuális fellépő repertoárja.

Bolond ballagás 1975-ben

Azt hiszem, senkinek nem kötötték be a fejét, és senki nem nevel még gyereket. A drasztikusabb dolgok alighanem húsz év múlva várható, amikor belépve a találka helyéül szolgáló épületbe hirtelen változókorban szenvedő családanyák és kopaszodó urak között találok majd magam. Akkor az lesz a téma, hogy kinek mikor érettségizik a kislfia, most pedig az, hogy kinek mikor lesz rendes munkahelye. Miben változtunk? Nagyszájú, lázadó, de legfőképpen a közoktatással teljes mértékben elégedetlen figurákból diplomatikus (értsd: nem éri meg nagy száját nyitni), bizonyos mértékig (leginkább otthon, fogmosás közben) lázadó, de legfőképpen a heti tévémossal teljes mértékben elégedetlen egyedekké váltunk. Tehát olyanokká, amiben biztosak voltunk, hogy nem leszünk.

Azért vannak dolgok, amik ugyanolyanok maradtak. A folyosón például sokszor politizáltunk. Olykor üvöltöttünk is. Azt hiszem, az épp aktuális választások idején. Ma is politizálok: Már nem üvöltözöm. Nem tudom, hogy ez a nyugaltság, a fásultság, vagy a felnőtté válás velejárója. Még mindig szeretem Kosztolányit. És ugyanúgy ki nem állhatom Jókait. Szabó Lőrincet és Goethét viszont megszerettem. A másodfokú egyenlet megoldó-képletét képtelen vagyok felidézni. De a kénessavra még emlékszem: H₂SO₄.

Voltak órák, melyeket egyöntetűen unt az egész osztály: több éve létrehozott fóliákat kellett lemásolnunk írásvetítőről. Volt fiatal tanárunk, akit tegeztünk, volt, akinek mindig maradt egy kis borotvahab a fülén. Volt, aki sosem tanított minket, de egyetlen pillanatot sem mulasztott el, hogy fegyelmezzen bennünket. Egyik szünetben lefoglalt egy pakli kártyát, mondván: tiltott szerencsejátékot folytattunk. Megvártuk, míg kimegy, s játszottunk tovább egy másik csomaggal. Utolsó évben néhányan rendszeresen kijártunk bagózni az udvarra. A Rotburgerbe csak tanítás után tértünk be néha. Meg érettségi előtt. A több órás ücsörgés elviselhetetlen volt (a névsor végén szereplők tudják csak, milyen érzés nézni, hogy a többiek már mindenen túl vannak). Eredetileg engem kísértek át a többiek, de a genius loci meggyőzte őket: konyak nélkül most tényleg nem megy. Érdekes, a ballagásra nem emlékszem. Valószínűleg – ahogy szokott – nagyon meleg volt... Külön örömet jelentett, hogy tudtuk: soha többé nem kell felvenni azt a kényelmentlen, ronda és égő matrózblúzt.

Aztán egyetem, főiskola, tanfolyam. Az osztályból ötven (tizennégyen alkottuk az évfolyamon a gimnáziumi szakaszt) Piliscsabánál nem is mentünk messzebb. Lettek azért műszakosok, közigazgatók, környezetmérnökök is és egyéb, hasznosabb tevékenységet folytatók: kozmetikus, ügyintéző. Néha összeakadok néhányukkal buszmegállóban, metróon. Azt hiszem, jól vannak.

Szabó Emese

Az évkönyv 1500 Ft-os áron kapható a gimnázium portáján

„Nem múlnak el, kik szívünkben élnek”

1944 fekete karácsonya Pilisvörösváron

December 24-én, Jézus születésének napján derűs reggelre ébredtek a vörösváriak. Ezen a vasárnapon azonban nem sokáig örülhettek a szikrázó napsütésnek, mert megszólaltak a szirénák, légi veszélyt jelezve. Az elmúlt hetekben, ahogy közeledett a front, már megszokhatták ezt. A miséket is gyakran később kezdték. Aznap a 9 órára hirdetett gyerekmise kezdete is csúszott: Marlok István hitoktató híveivel együtt arra várt, hogy lefújják a légiriadót. Miután ez még fél tíz tájban sem történt meg, Gáger József plébános engedélyével a misét a légiriadó ellenére is megtartották, de mindenki csak saját felelősségére vehetett azon részt. Akkor még nem tudhatták, hogy sokáig ez lesz az utolsó mise a plébániatemplomban. Alighogy véget ért a szertartás, orosz repülőgépek támadták meg a falut, nagy riadalmat keltve a lakosságban.

A plébánián vezetett Historia Domus 1944. december 24-i bejegyzése szerint 10 óra előtt néhány perccel (egy szemtanú szerint inkább negyed 11, fél 11 tájban – a szerk.) „repülőgépek mélytámadással gépfegyverezték és bombázták a falut. Egy lövedék a templom mennyezetén áthatolt, de emberbe nem talált. A Fő utcán azonban több halott és súlyos sebesült [feküdt]. Voltak közöttük néhányan, akik néhány perccel korábban, a 9 órai szentmisén vették utoljára magukhoz az Úr Jézust.”

A 19 éves Kesselbauer Edit és barátnője, a 16 éves Magor Margit a mise után a Magor családhoz igyekezett. A Nick és a Magor család a Fő út 96-ban egy közös udvarban lakott, a kertkapu a Templom térre nyílt. A lányok a kertkapun át a támadás előtt nem sokkal érhetek az udvarra. Amikor a gépek tüzelni kezdtek, nem tudtak idejében fedezékbe húzódni, és egy gépfegyversorozat eltalálta őket.

Az akkor 12 éves Kesselbauer Emil (dr. Keszthelyi Emil) kicsivel később indult el nővére után a miséről hazafelé. Jól látta a repülőgépeket. 5-6 orosz könnyűbombázót, gúnyneven Ratát (patkányt) számolt meg az égen, orrukon csillogott a napfény. Mindegyikük a Fő út fölött repült. Pest felől érkeztek, a sorompó után pedig nagy ívben visszakanyarodtak a Bányatelep irányába, majd ismét rátérve a Fő út vonalára gyors iramban közeledtek.

Magor Mária (dr. Prohászka Gézáé) négyéves volt akkor, őt a nagymamája

idejében bemenekítette az épületbe. Idősebbik leánytestvére, az Editnél egy évvel fiatalabb Ilonka is sértetlen maradt. Csak Edit és Margit feküdt a támadás után vérben fagyva az udvaron. De a faluban másnonnan is jajveszékélés hallatszott.

Néhány méterre tőlük, kint, a ház kapujában haláltusáját vívta egy ötvenéves

Ők négyen közös sírban nyugsznak:

Kesselbauer Edit

Magor Margit

Krupp Márton

Apollónia Márton

férfi, akit faluszerte ismertek és tiszteltek. Krupp Mártonnak hívták. A rémület pillanatában kezeit ösztönösen az arcához szorította, a lövedékek szétroncsolták az ujjait is. Szerencsecsillaga eddig minden veszélyben megóvta őt: az első világháborúban katonaként megjárta az orosz frontot, majd fogságba esett, s onnan csak nyolc év után, 1922-ben szabadult. 1940-ben tartalékosként hívták be őt hosszabb-rövidebb időszakokra. A kifürkészhetetlen sorsnak azonban most rá esett a választása...

Élete utolsó napjának történetét leányunokája, Grószné Krupp Erzsébet polgármester meséli el:

„A nagypapa rabíátus ember volt, amit a fejébe vett, abból sohasem engedett. Azon a végzetes napon azonban a nagy-

mama mégis le tudta beszélni arról, hogy egyik ismerősével, Ziegler bácsival elinduljanak Borosjenőre, ahol valami dolguk volt. Akkor már nagyon veszélyes volt az utakon közlekedni, mindenütt katonai csapatok vonultak, és gyakoriak voltak a légitámadások. Ha akkor nem hallgat a nagymamára, tán semmi baj nem történt volna, Ziegler bácsi ugyanis sértetlenül hazaérkezett Borosjenőről...

Így azonban fogta a nagymama által süttött kalácsot és egy üveg bort, és elindult a Vásár téri iskola irányába. Tanítás már október óta nem volt a faluban, a polgári iskolában német katonakórházat rendeztek be. A Templomban kihirdették, hogy aki megetheti, vigyen a sebesülteknek süteményt, kalácsot, befőttet, bort, ki, amit tud.

A nagypapa a Fő út Templom felőli oldalán haladt fölfelé, s egészen a Nickékig jutott, amikor megjelentek az égen a repülőlők. A kalács és a bor a porba hullott...”

Ugyanekkor az út másik oldalán egy fiatal leány vére festette pirosra a földet. A 14 éves Guth Erzsébet (özv. Hamvas Andrásné) a Vásár téri iskolából igyekezett éppen hazafelé. Ő is a templomban halottak hatására vitt süteményt a sebesülteknek. Át is adta a csomagot, és sietve indult hazafelé. A Manhertz-háznál járt (ma a Pilistex épülete áll a helyén), amikor meghallotta a repülőgépek zúgását. Két bőrkabátos magyar katonát állt a ház eresze alatt. „Kislány, gyere ide, mert már lőnek!” – szökött rá az egyikőjük, mire Erzsébet rémülten a ház ajtajához lapult. És már záporoztak is a lövedékek és a bombák. Iszonyatos hangzavar, recsegés, ropogás, füst, koron maradt meg az emlékezetében és a szélvészka, ahogy az orra előtt le-

csapódik. Aztán hirtelen minden elcsendesedett. Körülnézett. Az egyik katona a ház mellett hevert, a másik kissé arrébb a kertkapuban. Kezét némán, vádlón tartotta zét. Mindketten halottak voltak. Testüket felszántották a repeszdarabok, amelyek a kertbe csapódó bombából indultak halált oszító útjukra.

Erzsébet akkor remegve, kiabálva, szinte öntudatlanul elkezdte mondani az Üdvöz légy, Máriát. De a hangja rekedt volt, a hangszálai megrepedtek a légnyomástól. Ő, aki az énekkarban énekelt most alig ismert rá a saját hangjára, amely aztán egész életére ilyen maradt.

Amikor el akart indulni hazafelé, ott hagyva a halálos helyszínt, ismét egy katonára szóló: „Kislány, húzod a vért magad után!” Akkor eszmélt rá, hogy súlyo-

san megsérült ő is a repeszektől mind a két lábán.

A sokkos állapotban lévő, erősen vérző kislányt egy ismerős asszony kísérte be a közelben lévő iskolába, ahol a folyosón hordágyra fektették. Amint ott feküdt, újabb légitámadás érte a falut, s találat érte az iskola délnyugati sarkát is. Nagy sokára bevitték a tornaterembe, ahol műtőasztalok voltak felállítva. Réthy Géza iskolaigazgató fia, aki orvosnak tanult, szedte ki a repeszdarabokat a lábából. Miután bekötözték, egy katonai teherautóval hazaszállították a lányt.

Erzsi néni csak sokkal később tudta meg, hogy a két katona közül az egyik a vörösvári Apollónia Márton volt. (A másik katona nevét nem tudjuk.) Az akkor 33 éves fiatalember éppen eltávozáson tartózkodott otthon, aznap kellett volna visszatérnie a budakeszi laktanyába. Előző nap egy bomba robbant a szomszédjuk udvarában, a Szabóéknál, és a környező házak ablakai betörték. (Ez volt a legelső bomba, ami Vörösvárra hullott.) Márton elindult a Községházára, hogy ablaküveget szerezzen, ugyanis nagy hideg volt, és otthon két gyermeke fagyoskodott, a két-éves Mária és a nyolcéves Zoltán.

Már hazafelé tartott a Községházáról, amikor a Manhertz-ház előtt meglepték őt az orosz repülő. Mivel katonaruhában volt, nem remélhetett irgalmat. Fejlővést kapott és azonnal meghalt.

De nem ő volt az egyetlen vörösvári katona, aki e tragikus sorsra jutott. A 34 éves Peller Márton a Szegefű utcában, a Pellényi-ház udvarán lelte halálát egy légibombától.

A bombatámadás áldozatait ajtólapra fektették, és szállították a Vásár téri iskolába. A súlyos sebesültek közül a legtöbben még a szállítás előtt behaltak sérüléseikbe. Kesselbauer Edit és Magor Margit még élve értek az ideiglenes kórházba. Keszthelyi doktor szerint a nővérét még meg lehetett volna menteni, ha megfelelő orvosi ellátásban részesül, ennek hiányában azonban délután két órára egyszerűen elvérzett. A kórházban ekkor már teljes volt a zűrzavar, aki tudott, elmenekült, híre jött ugyanis, hogy az oroszok bekerítik a német hadsereget. Délutánra már nem is lehetett az országhúton kijutni Dorog irányába.

A holttestek egy részét még aznap székere rakták és elszállították a halottasházba. Apollónia Mártonot otthon ravatalozták fel, őt csak később vitték le a testvérei a temetőbe.

„Éjjel újabb bombázás – folytatódik a História Domus bejegyzése. – 11 órakor repülőgépről levett légiakna a templom főbejárata előtt egy méterre becsapódott. Az ajtók apró darabokra zúzódtak, a bejá-

rati mennyezet lezuhant, a templom fala megrepedezett, a színes ablakok összetörttek, a templombelső rész vakolata nagyrészt lehullott, orgona, s padok súlyosan megrongálódtak.”

A „Pilisvörösvár története és néprajza” című könyv is beszámol a bombatámadásról: „Bomba hullott a templom elé, a Szegefű utcai Pellényi és Hidas ház területére, a Kápolna u. 23. sz. alatti Manhertz-

Az öt síremlék a vörösvári temetőben.

Balról jobbra: Kesselbauer Edit, Magor Margit, Apollónia Márton, Krupp Márton és Peller Márton sírja

ház udvarára, a Hősök terén a Vakán üzlet elé és a Vásár téri iskola délnyugati sarkára.”

A könyv az áldozatok között felsorolja Fekete Ferencet és Fekete Ilonát is. Sajnos róluk csak annyit tudunk, hogy a Mozi utcában laktak, s hogy Fekete Ferenc bádogos volt. Haláluk körülményeit nem

Guth Erzsébet (a képen 14 éves korában) súlyosan megsebesült, de túlélte a bombázást

sikerült tisztáznunk. (Az orosz támadásnak vélhetően voltak nem vörösvári áldozatai is – német és magyar katonák –, róluk sem tudunk semmit.)

December 25-én délután három óra tájban az orosz előőrsök elérték a falut. Addigra a németek Szántó felé elmenekültek, így harcokra nem került sor. Az oroszok beszállásolták magukat a házakba, megszünt a korábbi közigazgatás, teljes volt a bizonytalanság. A karácsonyi támadás áldozatait sem tudták eltemetni, nem tudták, az oroszok megengedik-e egyáltalán, hogy pap temesse őket. A temetésre végül is január 5-én kerülhetett csak sor. Az áldozatok közül Kesselbauer Editet,

Magor Margitot, Apollónia Mártont és Krupp Mártont a temető bejáratától nem messze egy közös sírba helyezték. Közvetlenül mellettük temették el Peller Mártont. Fekete Ferenc és Fekete Ilona sírja néhány méterre innen található. A rendkívül hideg időben a sírgödröket csak igen nehezen tudták kiásni. A temetőnek ezen a részén korábban nem temettek, mivel az elképzelések szerint egy kápolnát

építettek volna ide. Később az orosz katonákat is itt, az út két oldalán helyezték örök nyugalomba.

A temetésen nagyon kevesen voltak, csak a legközelebbi hozzátartozók vettek részt rajta. A szertartást Gáger atya tartotta.

Epilógus

Guth Erzsit hónapokig házuk pincéjében ápolták. A házban magában oroszok laktak. Egy Lehle Edit nevezetű védőnő járt hozzá, csukamájolaj kenőccsel, és ultraszepitil porral kezelte ot. Húsvét-

ra szépen begyógyultak a sebei. Addigra az oroszok is elmentek, s így feljöhetett a pincéből. A történetek mély nyomot hagytak a lelkében. Még ma is összeressen, ha erősebb zajt hall...

A templom sokáig használhatatlan volt, a szentmiséket a Flórián-kápolnában tartották. (Voltak misék a mai Speciális Otthon épületében is.) A megszálló orosz katonaság helyi parancsnoka szorgalmazta a templom helyrehozatalát, építőanyagot is biztosítva hozzá.

A História Domus február 14-i bejegyzése szerint aznap újabb légitámadás érte a falut. Ezúttal német repülőgépek szórtak bombákat a településre, főleg a Fő útra. (Áldozatokról nincs tudomásunk.)

Április 17-én szívroham következtében váratlanul elhunyt Gáger József plébános.

Minden évben december 24-én 9 órakor szentmisére gyűlnek össze az áldozatok hozzátartozói a vörösvári plébánia-templomban. Minden évben egyszer megszólal a harang, hogy a barbár háború vélen vörösvári áldozataira emlékezzünk. Ha el is ül a harangzúgás, örökké fülünkbe csengenek a költő szavai:

*Nem múlnak el, kik szívünkben élnek,
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek,
Ők itt maradnak bennünk csöndesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.*

Fogarasy Attila

I khe, tu khest, er khet...

Schwäbischer Sprachkurs in Werischwar

Ab Mitte Oktober treffen sich 20-25 Interessenten – Kinder, Jugendliche, aber auch Erwachsene – aus Werischwar und Schaarum wöchentlich einmal für zwei Stunden, um Schwäbisch zu lernen.

Seit langem spielte der Verein FIVE (Jugendliche für Werischwar) mit dem Gedanken, einen Schwäbischkurs zu starten. Schließlich wurde auf Ermunterung vom Pfarrer Bence aus der Idee Wirklichkeit. Die „Schwäbischlehrerin“ musste nicht lange gesucht werden, denn Frau Maria Havasi, ehemalige Grundschullehrerin, hielt es für eine schöne Aufgabe, ihre schwäbische Muttersprache anderen beizubringen.

Ich selbst nahm an einer Schwäbischstunde auch teil. Als Einstieg wurden Schaarumer Volkslieder angehört, damit die Kurs Teilnehmer auch der schwäbischen Kultur näher kommen und sich an die Aussprache gewöhnen. Danach wurden zwei authentische Texte abgespielt, die von einem älteren Ehepaar stammten. Sie sprachen darüber, was sie an einem Tag machen, erzählten über ihre tägliche Arbeit. Es hat sich gleich herausgestellt, dass es sich um Bauern handelt, die Tiere halten. Interessant war noch, dass sie

morgens im Gottes Namen aufstehen und abends im Gottes Namen zu Bett gehen. Nach dem Anhören und Übersetzen der Texte, wurde die Hausaufgabe abgefragt. – Diesmal gab es noch wenig Freiwillige, die die aufgegebenen Wörter und Ausdrücke hätten aufsagen wollen. Aber um so aktiver setzten sich die Anwesenden bei der Konjugation des Verbs 'khen' (gehen) ein. „I khe, tu khest, er khet, mir keinge, eis khets, sei khang.“ sagten sie im Chor auf. Und dann kamen die Sätze, wie: „Theis is me voader. Szi is ti muadr. Te mál khet in suj.“ und die Richtungen: „afi-óvi, asi-eni, aum-unt“). Als Grundlage dient eine Kopiervorlage mit Wörtern und Sätzen, die von einem Laien, der schwäbisch lernen wollte, niedergeschrieben wurde. Als Hausaufgabe wurden ungarische Wörter diktiert, die in der Mundart bis zur nächsten Stunde geübt werden sollten.

– **Frau Havasi, wie sind ihre bisherigen Erfahrungen?**

– Um diese Sprache zu erlernen, braucht man viel Geduld. Die verschiedene Altersgruppe der Teilnehmer und ihre unterschiedlichen deutschen und schwäbischen Sprachkenntnisse machen meine Aufgabe noch

komplizierter. Die Aussprache und das Abschreiben der Wörter bereiten uns auch große Schwierigkeiten. Aber niemand darf mit Misserfolg nach Hause gehen. Und ich bin davon überzeugt, dass wir nach einem Jahr miteinander schwäbisch sprechen können.

– **Was ist ihre Konzeption?**

– Ich bereite mich von Stunde zu Stunde mit neuen Wörtern, Sätzen und neuen Aufnahmen vor. Materialien habe ich eigentlich so gut wie nicht, ich kann einfach nur schwäbisch sprechen. Nur der Wille ist da und die Ehre unserer Ahnen. Nachdem wir einige grundlegende Sachen erlernt haben, werden wir Gruppen bilden und bei jeder Gruppe wird ein Mundartsprecher sitzen und die Aussprache kontrollieren.

Nach meinem Eindruck haben die anwesenden Schüler die Stunde sehr genossen. Es wird auch geplant, dass sie unter die Leute gehen und selber Aufzeichnungen machen. Auch Versprechungen gibt es, die Arbeit der Lerngruppe mit verschiedenen Materialien zu unterstützen. Zur Zeit mangelt es noch an technischen Geräten, aber das Raumproblem hat sich mittlerweile gelöst.

Der Sprachkurs findet donnerstags von 19 bis 20.30 Uhr im Ungarndeutschen Wirtschaftsgymnasium statt, wo alle Interessenten herzlich willkommen sind.

Ibolya Sax

Beszámoló

a Német Nemzetiségi Önkormányzat december 3-i üléséről

A kisebbségi önkormányzat tagjai egyetértenek azzal, hogy a Német Nemzetiségi Gimnázium és Közgazdasági Szakközépiskola fenntartói jogát vegye át a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata.

Az ülésen az önkormányzat tagjai összeállították a 2004. évi költségvetésüket és felkérték Sax László elnök urat, hogy a tervezetet nyújtsa be.

Müller Márton elmondta, hogy szomorú tapasztalatokat szerzett a német nemzetiséggel szembeni tolerancia hiánya tekintetében az utóbbi időben. Kávészózában néhány ismerőssel a helyi dialektusban, svábül beszélgettek, amikor egy ott tartózkodó nem pilisvörösvári vendég megjegyezte: „Nem is tudtam, hogy egy fasiszta kocsmába keveredtem.”

Hasonló esetnek volt tanúja az egyik helyi lottózóban. Itt egy sorban álló fogadó megkérdezett egy helyben élő idős asszonyt, hogy sváb-e. Mikor azt válaszolta, hogy igen, akkor megkérdezte tőle, hogy „Miért nem megy vissza az őshazába?”

A harmadik aggasztó jelenségként a sváb nyelvtanfolyam ügyét említette meg a képviselő úr. Történt ugyanis, hogy az egyik helyi ifjúsági szervezet sváb nyelvtanfolyamot szervezett. Mivel az érdeklődés nagyobb volt a vártnál, a második alkalommal a NNŐ helyiségében gyűltek össze az érdeklődők. Ezt egy helyi politikai aktivista többször nehezményezte. Kérdése, hogy hol máshol van igazán helye az egykori anyanyelv ápolásának, ha nem a kisebbségi önkormányzat helyiségében?

A jelenlévő képviselők sajnálatosnak minősítették az elmondott jelenségeket, és reményüket fejezték ki abban a tekintetben, hogy a jelenségek elszigeteltek.

Neues aus der Partnergemeinde Gerstetten:

Stefan Szabó ein Vierziger

Am 19. November ist Stefan Szabó, erster Vorsitzender des Gerstetter Musikvereins, ins "Schwabenalter" gekommen. Der Musiker und Mitinhaber des Betten- und Einrichtungshaus-ses "Germanflex" in Gerstetten ist seit März diesen Jahres der neue

Vereinschef der Gerstetter Musiker und hat nach einem Generationswechsel die Nachfolge von Hans Berger angetreten. Der Jubilar ist bereits seit 1976 in der Blaskapelle mit der Klarinette und dem Saxophon aktiv und war zuvor sechs Jahre lang zweiter Vorsitzender. Mit Elan und Tatkraft wird er den fast 400 Mitglieder zählenden Musikverein ins Jubiläumsjahr 2006 und ins zweite Jahrhundert führen. Die Blaskapelle Werischwar wird beim 100-jährigen Jubiläum mitfeiern und hat bereits zugesagt.

Gefeiert wurde der 40. Geburtstag des Vollblutmusikers aber recht zünftig am vorletzten Samstag im November im großen Saal des Kath. Gemeindezentrums in Gerstetten. Neben seiner Familie, den Verwandten, Bekannten und seinen Mitarbeitern kamen natürlich auch Aktiven sowie Vorstands- und Beiratsmitglieder des Musikvereins zum Geburtstagsfest. Aus Ungarn, der ehemaligen Heimat der Familie Szabó aber reisten sechs Musikanten der "Mondschein-Kapelle" unter der Leitung von Tamás Szabó an und machten "a bärige Musi" bis in den frühen Morgen. Stefan Szabós Vorstandskollege János Feldhoffer aus der Gerstetter Partnerstadt Werischwar, sein dortiger Gastgeber, Balázs Varga sowie der Sekretär der Blaskapelle Oszkár Jászkuti sind ebenfalls zum Fest gekommen und haben kräftig mitgefeiert. Neben der Blaskapelle des Gerstetter Musikvereins haben als "Vorkapelle" die neu formierten "Besenkracher" mit Marco Erhardt und dem jungen Besenwirt aus Waldhausen zur ausgezeichneten Stimmung beigetragen. Der 2. Vorsitzende Hans Frech gratulierte im Namen der "Harmonie".

In seiner Frau Monika hat der dynamische und immer freundliche Stefan eine tatkräftige Unterstützung im Geschäft und im Musikverein. Der Junior Tobias spielt Trompete in der Jugendblaskapelle und bei den "Großen", Alexander ebenfalls in der Jugendkapelle und die noch kleinere Sarah übt die Kunst des Musizierens bereits in der musikalischen Früherziehung des Musikvereins.

Wir wünschen Stefan Szabó aus Gerstetten weiterhin alles Gute!

Hans Beißwanger

Nehéz sorsunk volt, de szorgalmasan dolgoztunk

Beszélgetés Hasenfratz János bácsival

Hasenfratz János bácsi az idén ünnepelte 82. születésnapját. Idős kora ellenére még ma is aktívan dolgozik. Traktorozik, földet művel, állatot tart, kerti szobrokat önt betonból, bölléreskedik és ha mindezek mellett marad még szabad ideje, lovas kocsikat és hintókat bütyköl. Nagyon szeret táncolni, a zenés mulatságokon mindig részt vesz. Szerinte egy tánc felér tíz injekcióval, hiszen azután két hétig semmije se fáj.

– János bácsi, hogyan emlékszik vissza gyerekkorára?

– Tizen voltunk testvérek, mára már csak négyen maradtunk. Szüleink korán meghaltak, így a nagyanyánk nevelt bennünket, aki nagyon szigorú volt hozzánk. Virággal foglalkozott, és nekünk természetesen be kellett segítenünk. Mivel én voltam a legidősebb, sokat segítettem neki virágot ültetni és szedni.

Nagyon szegények voltunk, az iskola után mentünk a „Schiefergrube”-hoz (bánya) szenet gyűjteni. Az összegyűjtött szenet vagy eladtuk, vagy fűtöttünk vele. Ott megismerkedtem 5-6 özvegyasszonnyal, akik nagyon pártoltak engem. Sokszor éjjelig is ott voltam, mert csak későn jöttek ki a csillék. Hazafelé egyedül cipeltem az 50 kg-os zsákot. Másnap reggel pedig amikor az iskolában kicsit elszundítottam, a tanító nádpálcával fejbe dobott.

Ősszel mindig sok munka volt. Ez volt a krumpliszedés, a szüretelés és a kukoricatörés időszaka. Sokszor mentünk napszámba. Egy napi munkáért (reggeltől estig) 1 pengő 20 fillért kaptunk. Legtöbbször az öreg Fetter bírónál dolgoztunk. Még télen is felvett minket havat hányni. A Kultúrháztól a Kálváriáig el kellett takarítani a havat, mert akkoriban minden szombaton mentek hátra a kápolnába.

Kukoricafosztáskor legalább tizen öszejejtünk, leányok és legények. Nem volt rádió, de ahelyett énekeltünk. Gyakran szórakozásból összekormoztuk egymást. A kukoricát felfontunk – úgy, mint az asszonyok a hajukat –, majd felakasztottuk a padlásra az eresz alá. Olyan erősen kellett fonnai, hogy utána fájtak az ujjaink. A kukoricaszárat levágtuk, és kényébe raktuk, majd elhasználtuk a kenyérsütéshez vagy a tüzeléshez. A leveleket pedig letéptük az állatoknak.

A szüretelés és a préselés után már nagyon vártuk a szüreti mulatságot. Akkoriban a felvonuláskor a bohócok szilvalekvárral jól bekenték a népet. A kocsmába 18 év alattiaknak tilos volt bemenni.

Amikor 14 éves lettem, elmentem inasnak. Ahhoz, hogy munkakönyvet kapjak,

csalnom kellett, mert csak azt vették fel, aki már 16 éves volt. Egy hónapig minden nap bejártam a Yutta gyárba (szövőgyárba), de nem vettek fel. Végül a Hídépítő Vállalatnál találtam munkát.

– 1980-ban a Szécsi Zsigmond Hídépítő Vállalattól ment nyugdíjba. Milyen helyeken dolgoztak?

– Az 50 év alatt szinte az összes hídnál megfordultam Budapesten. De dolgoztam az esztergomi hídnál, Tiszafüreden, Pécs-

váradon, Magyarország legelső betonelem hídjánál. Itt majdnem meghaltam, amikor 90 t betont kézi erővel vittünk fel 250 méteres magasságba.

Amikor a vállalathoz kerültem, először a várban dolgoztam, a gázvédelmi pincékben a vájárok mellett. Akkor 24 fillér volt az órabérem, és napi 12 órát dolgoztunk. A fizetésemet természetesen az utolsó fillérig le kellett adnom a nagyanyámnak. Az első fizetésemből vehettem magamnak egy bőrsapkát.

1939-ben az Árpád hídon dolgoztunk. Ott tanultam meg fűteni, a kazánt kezelni. 1941-ben amikor bevonultam, már 60 fillér volt az órabérem. Ekkor kaptam egy biciklit a nagyanyámtól.

Aztán hosszú ideig dolgoztunk a Kárpátokban, az ún. Horthy-csúcsnál is. Esténként nagyon féltünk, mert tele volt a környék farkasokkal és medvékkel. Sosem felejtem el, ahogy a medvék a szemem láttára szedték a szamócát.

– Úgy tudom, sokat dolgozott otthon a ház körül is.

– Amikor 1948-ban megnősültem, nem volt semmink. Anyósomnál laktunk egy szobában. Feleséggemmel, aki a harisnyagyárban dolgozott, minden fillért összeraktunk. Egyedül kezdtem építkezni, és szinte darabonként épült fel a házunk. Először elkészült a szoba, majd a konyha. 1951-ben költöztünk be az új házba.

Anyósomnak volt nyolc hold földje, így szombaton és vasárnap ott dolgoztunk. Volt egy lovunk, azzal mentünk ki a földre. Aztán elvették a lovat, és én egy Csepel motorkerékpárból csináltam egy kis traktort, és azzal műveltem a földet, amíg a két fiamtól nem kaptam egy traktort. Ezzel a traktorral még a mai napig is járok. Ezenkívül kovácsmunkákat is elvállaltam. Nehéz sorsunk volt, de szorgalmasan dolgoztunk. Ma sincs ez másképp.

– Ezek szerint ma sem unatkozik.

– Nem. Van még két földem, amit művelek. Ősszel felszántottam és bevettem búzával, kukoricával. Így az állatok takarmányára nem kell költenem. Tartok disznót, csirkét, nyulat, pulykát. Ha csirkét vágok, gyakran elosztogatom a rokonok, ismerősök között. Van szőlőm is, minden évben magam készítem a bort.

Készítettem magamnak egy kemencét, amibe hat kenyér fér bele. A feleségem halála után néhány évig magam dagasztottam és sütöttem a kenyeret.

Télen lebújok a szuterénba és lovas kocsikat, hintókat állítok össze, vagy újítok fel. Harminc éve készítettem egy lovas szánt, mert minden évben én vagyok az óvodában a Mikulás. Az volt a vágyam, hogy egyszer legyen Mikulás-napkor hó, és felültehessem a szánomra a gyerekeket. Tavaly végre volt hó, de sajnos nem kaptam lovat. Számomra az is nagy öröm, ha a gyerekeket egy-egy szaloncukorral vagy csoki mikulással ajándékozhatom meg. Az óvónóket pedig vagy szénnel vagy pedig sült krumplival és tőpörtyűvel szoktam meglepni.

János bácsi ezen kívül számtalan érdekes dolgot tud mesélni és mutatni. Meg tudtam tőle például, hogy hogyan készül a kukoricagoré. Elmesélte, hogy régen gyalogszerrel vagy lovas kocsival jártak a falusi emberek az újpesti, vagy a Széna téri piacra, ahol szénát, kukoricát, takarmányt és szenet árultak. A Széna tér innen kapta a nevét. Továbbá megtudtam, hogy kenyérsütéskor a lisztbe 3-4 szem kukoricát kell tenni, és addig kellett dagasztani, amíg ezt meg nem találja az ember. Ezen kívül János bácsi megmutatta a saját készítésű káposztaszeteletelőjét és még sok más saját készítésű tárgyat.

Kedves János bácsi, kívánjuk, hogy még sokáig táncolhasson a bálokon és hódolhasson a hobbijainak!

Sax Ibolya

Erdélyi utakon

Azoknak, akik már rutinos erdélyi utazók, az alábbi sorok aligha jelentenek újdonságot. Azoknak viszont – és ők vannak többségben –, akik nem jártak még arrafelé, talán érdemes papírra vetni néhány olyan érdekességet, amelyet októberi, egy hetes utamon tapasztaltam. Az első, hogy magyarul (is) csak azoknak a településeknek a nevét írják ki, amelyekben a lakosságnak legalább a 20%-a jelenleg is magyar. Függetlenül attól, hogy régebben, a román betelepítések előtt esetleg más volt a helyzet. Sok ősi, egykoron többségében magyar lakosságú település nevét már csak az útikönyvekben vagy a térképeken találhatjuk meg magyarul. A kincses városban, Kolozsvárott éppen a 20%-os határ környékén mozog a magyarok aránya, és ottjártunkkor bizony csak Cluj Napocaként jelezték Mátyás király városát. A Krónika című magyar nyelvű napilap szerint talán éppen most sikerül elérni, hogy magyar táblák is legyenek. Székelyföldön már gyökeresen más a helyzet. Itt többségében magyarok élnek a falvakban, városokban. Székelyudvarhely például, szinte 100%-ig magyar, ugyanúgy érezhetjük magunkat, mint itthon.

Magyar feliratok, magyar beszéd, csak a rend kedvéért írnak ki néhány dolgot románul is.

Gyakorlatilag ugyanez a helyzet Csíkszeredán is. Ott ugyan sok román él, de a túlnyomó többség magyar. Több székely emberrel volt módom hosszabban beszélgetni és örömmel tapasztaltam, hogy mennyire ragaszkodnak a gyökereikhez. Csíkszeredán két könyvesboltba is betértem, és csak magyar nyelvű könyveket találtam. De nem ám valamelyik divatos nyugati író magyarra lefordított lányregényeit vagy krimijeit, hanem komoly történelmi műveket, Petőfi, Vörösmarty, Arany János verseit! Vagy éppen Kertész Imre könyveit. És persze élvonalbeli erdélyi magyar írók munkáit. Meséket, szociológiai tanulmányokat, regényeket. Ide még nem tört be a nyugati és amerikai tömegkultúra.

Erdély egyébként is olyan, mintha kicsit visszamennénk az időben. Hargita megyében, a falvakban látható, tapintható a szegénység is. Estéknént néha csak a falu elején, közepén és a végén világít egy-egy utcai lámpa, mert csak ennyire van pénz. Ha autóval megyünk, nem árt vigyázni a gyalogosokra, kerékpárosokra és a kivilágítatlan lovas kocsikra. Rengeteg szekér járja az utakat, általában fát és takarmányt szállítanak. Készüljünk fel arra, hogy gyakran találkozhatunk állatokkal is az úton! A hegyoldalokban sok szarvasmarha és juh legel, amelyek időnként az autótúton áthaladva keresnek maguknak új területet. Az emberek nagy része önellátásra rendezkedett be, állattartásból és némi gyümölcsstermesztésből próbálnak megélni.

A székelyek egészségesen tartózkodóak, de ha az ember megtiszteli őket, nagyon barátságosak. Ha elakadunk, készséggel segítenek és érezhetően jó szívvel, „Isten áldásával” kívánunk további jó utat. Az erdélyi magyarok számára nagyon fontos a vallás. Vasárnaponként a falu apraja-nagyja felkerekedik és elmegy a szentmisére. (Itt még lehet látni népviseletbe öltözött férfiakat és asszonyokat.)

Két jellemző példa a vallás erejére. A református Székelyudvarhelyen egy idősebb asszonnyal beszélgetve hamar rátértünk arra, hogy nemrégiben Magyarországon temették

Csíkszépvíz

el az egyik püspöküket. A katolikus Csikban pedig a híres csíksomlyói templom valóban igazi zarándokhely. Itt még akkora az emberek iránti bizalom, hogy bárki odamehet az oltár mögött álló felbecsülhetetlen értékű, hársfából készült Mária szoborhoz, imát mondhat és megérintheti a lábát. Ennek a

Jellegzetes gyimesi táj

helynek valóban különleges kisugárzása, ereje van. A hagyományok szerint többször is olyan fény ragyogott itt, hogy a világgóság betöltötte a templomot. Egy, a Hargita Népe megyei napilapnál dolgozó újságíró kolléga

mesélte, hogy a legendák szerint a szobrot még ökrökkel sem lehetett megmozdítani, amikor el akarták vinni, és volt olyan, hogy tűzvészben is épségben megmaradt. A csodátévő Szent Szűz erejét bizonyítja az a számtalan fémből és márványból készült, a teljesített kívánságot jelképező fogadalmi tárgy és tábla, amely a szobor két oldalán található.

Csíkszeredán figyelemre méltó az új, Makovecz Imre tervei szerint készült katolikus templom is, amely a város központjában található. De említhetném a Polgármesteri

A csíkszeredai templom

Hivatal épületét és a Márton Áron Gimnáziumot is. Vagy éppen a helyi jégkorong-egyesületet, amely fennállásának 75 éve alatt többször megnyerte a román bajnokságot, legutóbb éppen 3-4 évvel ezelőtt. A csíki medence Erdély leghidegebb területe. Hosszú a tél, így természetesen a téli sportok kerülnek előtérbe. Ott olyan fontos a jégkorong, mint nálunk a labdarúgás. Sőt fontosabb, mert ez a székelyek nemzeti sportja. Csíkszeredán például román játékos állítólag még soha nem játszott a csapatban

(így van ez a spanyol focibajnokságban játszó Athletic Bilbao csapatánál is, ahol csak baszkok alkotják az együttes gerincét,) a magyarok mellett legföljebb egy-két idegenlégiós férhet még be a csapatba.

Itt garantált a fantasztikus hangulat egy-egy bajnoki mérkőzésen.

A városokban egyébként minden kapható. A boltokban roskadoznak a polcok, annyi a benzinkút, mint égen a csillag, a régi, egyszerű házak mellett bankok, autószalonok épültek. Érdekes kettősség ez, lassan itt is változik a világ. Hogy előnyére-e, azt nem tudom. Gyönyörű, ősi faházak is láthatók, de némelyiken már ott van a parabolaantenna. Aki a régi értékeket keresi, még megtalálja. De félek, hogy az idő itt is bedarálja a hagyományokat. Bár a székelyek nagyon kemény emberek. Több mint ezer éve kitartanak a történelem viharában, és eszük ágában sincs földadni. Most éppen megelégteltek az RMDSZ véleményük szerinti puhaságát, és megalakították a Székely Nemzeti Tanácsot. Autonómiát követelnek, hivatkozva egy, a román államnak még a XX-ik század elején vállalt ígéretére. És magyar nyelvű állami egyetemet, mondván, hogy ugyanolyan adófizető állampolgárok, mint a románok. Tehát nekik is jár az, ami a másoknak. De hagyjuk is ezt, mert még rám fogják, hogy politizálok. Pedig csak elmondom, amit tőlük hallottam. Azért amondó vagyok, figyeljünk ezekre a véleményekre. Elvégre Pilis-vörösvárott is megtapasztalták szüleink, nagyszüleink valamelyest, milyen az, ha az ember nem mindig vállalhatja egykönnyen hovatartozását.

Más. Tudom, közhely, de Erdély gyönyörű. Rengeteget hallhatunk, olvashatunk róla, de ez nem elég. Mindezt látni kell. A Gyimesi-szorost, ahol az önellátásra berendezkedett csángók élnek. A mondákkal övezett Szent Anna-tavat, a Gyilkos-tó környékét, a Békás-szoros fantasztikus szikláit, az ott robajló patakat. És még hosszasan sorolhatnánk a látnivalókat. Erdély megér egy utat. Sőt többet, és talán még így is csak felületes benyomásaink lesznek róla. Úgyhogy azt javaslom, bátran induljanak el. Fedezzék fel Erdélyt, nem fognak csalódní. De ne azt keressék, amit egy gazdag nyugat-európai üdülőhelyen, vagy nyugati országban találnak. (Ott például senki sem beszél magyarul. Itt meg szinte mindenki. És egy másik ország szívében ez nagyon jó érzés.) Erdély alapvetően más. Éppen ez benne a jó.

Várhegyi Ferenc

Borszéki látogatás

A vörösvári gimnázium tantestülete október végén, az őszi tanítási szünetben ötnapos erdélyi utazáson vett részt. Ennek során megtekintették Nagyvárad, Kolozsvár és Gyergyószentmiklós nevezetességeit, jártak Szárhegyen, a Lázár-család ősi kastélyában, a fenséges szépségű Békás-szorosban, a Gyilkos-tónál, a szovátai Medve-tónál, a parajdi sóbányában és Korondon. Szálláshelyükön, Borszéken bejárták az erdőben fakadó gyógyhatású forrásokat, és leereszkedtek a Medvebarlanghoz. Hazautazásuk előtt látogatást tettek a borszéki általános iskolában, ahol átnyújtották ajándékaikat: a gimnázium tanulói és tanárai által gyűjtött könyveket és egy CD-lejátszós magnetofont.

F. A.

Az elfeledett varázskert

„Szebb és minden tekintetben érdekesebb vidéket alig lehet elképzelni Borszék környékénél; mintha a mindenható természet egy varázskertbe akarta volna foglalni az isteni jótékonyosság e helyét, hogy azt ne csak hasznossá, hanem gyönyörködtetővé is tegye” – írja Orbán Balázs a Székelyföld leírása című művében.

Aki járt már a Keleti-Kárpátok egykor híres fürdőhelyén, Vörösvár testvérvárosában, az tanúsíthatja (mint jómagam is), hogy Orbán Balázs korántsem túloz leírásában. Csofálatos természeti környezet, végtelen

jük) messze földre exportálták. Nyaranként az üdülőtelep nyüzsgött a vendégektől, egymást követték a bálók, zenés rendezvények.

A gyógykezelés – mesélték borszéki vendéglátóim – roppant egyszerű volt. Az orvos meghagyta, hogy mely források vizéből menynit igyék a beteg. Mivel a források elszórtan helyezkednek el, a kúra több óras sétával járt együtt a friss, erdei levegőn, amely megsokszorozta a borvizek jótékony hatását.

Hasonlóan egyszerű gyógyászati módszerről számol be Vasile Alecsandri is, Borszéket említve egyik írásában:

fenyőerdők, dűsfüvű legelők, kristálytisza, gyógyvizű források várják az ide látogatókat.

A források gyógyító hatását a feljegyzések szerint már Erdély fejedelmei is ismerték. Báthory Zsigmond 1594 augusztus havában orvosa utasítására Borszékről hozott vízzel kúrálta magát, mivel rajta „valami kimerültség túnt fel”.

Borszék fénykorát a Monarchia idején élte. Akkoriban négy fürdője is volt (Lobogó, Sáros, Erzsébet, Lázár), szállodái, éttermei, egészségügyi létesítményei, pazar villái minden igényt kielégítettek. A kristálytisza hegyi levegő, a legkülönbözőbb nyavalyákat gyógyító forrásvízei nagyon népszerűvé tették a pihenni, gyógyulni vágyó úri közönség számára.

Dr. Hankó Vilmos így ír erről: „Borszék fekvésénél fogva predestinálva van arra, hogy klimatikus gyógyító-, üdülő- és nyári tartózkodási hely legyen. Hideg, zord szelektől védett, magas fekvésének tiszta, portól mentes, balzsamos levegőjének élettani hatása semmiben sem különbözhetik a külföld klimatikus gyógyító helyeinek hatásától. Hogy ezen élettani hatások nincsenek feltétlenül Svájc és Tirol klimatikus gyógyító helyeinek nevéhez kötve, arról egy Borszéken töltött nyár mindenkit meggyőzhet... Borszéken minden megvan, amit a természet megadhatott.”

Fénykorában Borszéken több mint ezer embernek adott munkát az üdülővendégek kiszolgálása. Borvizét (mi ásványvíznek mond-

„Az egész gyógykezelés módja pedig csak két cikkelyből állott: 1. annyi vizet inni, amennyit csak tud, 2. fürödni a Lobogóban, Sárosban, Erzsébetben, Lázárban.”

Mindezek után szomorúan kell beszámolnom arról, hogy Borszék csillogása évtizedek óta már a múlté. Fürdőit régen bezárták, szállodái kiürültek, villái megkoptak, romlásnak indultak, egy részük üresen áll. A szebb napokat látott üdülőtelep mintha Csipkerózsika-álomba merült volna. Melankólia és nosztalgia keríti hatalmába az itt tartózkodókat...

A borszékiek persze mindent megtesznek azért, hogy a szebb napokat látott fürdőtelep ismét életre keljen: nem a mesebeli királyfi csókjára várnak, hanem vállalkozó kedvű befektetőkre, akik üzletet látnak Borszék természeti kincseiben. Néhány villát már sikerült is felújítani, a hírek szerint japán üzletemberek pedig szállodát építenének itt.

Tiszta szívből drukkolok a borszékieknek, hogy a hosszú, benuit álmuk véget érjen, s a Keleti-Kárpátok Európa-hírű fürdővároskaja ismét felvirágozzék. Hiszem, hogy így lesz. Mert nem igaz, hogy a fogyó magyarságú, nehéz sorú Erdélyben hinni már csak a mesékben lehet...

Fogarasy Attila

Forrásmunkák:

Borszék. Barangolás a múltban. Borszékért Alapítvány, 2000.

<http://konyvtar.fonyod.hu/boriras.htm>

Krisztus tiszta tükrére

Szent Borbála vértanúsága

„Halálunkig úgy akarunk élni, hogy szükségünkben mindig mellénk állj, hogy végső óránkban is Te segíts. Amen.”

(Bányászok imája Szent Borbálához műszakba induláskor)

A szentek életét olvasgatva, a nagyszerű jellemek, példamutató tettek, csodálatos emberi tulajdonságok sorozatában, lélekemelő katarziséban és kontrasztal rajzolódik ki a késő ókor, kora középkor brutalitása, embertelen, kegyetlen társadalmi szokásrendszere. A leszámolások, kínzások, vallatások, kivégzések a mindennapok természetes velejárói voltak. „Kérébbe törni, karóba húzni, keresztre feszíteni, elevenen megnyúzni, fülbe ölmet önteni” – akadt bőven tanulni- és tennivalójuk a hóhértanoncoknak.

Különösen nehéz sorsuk volt a hitükért bátran kiálló, soha meg nem alkuvó, a hatalommal szembekezdő szentéletű embereknek – a későbbi boldogoknak és szenteknek. Sokan haltak közülük vértanúhalált. Keresztelő Szent Jánost például lefejezték, Szent Sebestyént lenyilazták, Szent Vincét halálra kínozták, Szent Szaniszló kezét-lábát levágták, Szent Adalbertet lándzsával szúrták át, Szent György fejébe 60 szöveget vertek, Szent Flórián nyakába követ kötöttek és a folyóba dobták, Szent Johannát máglyán égették meg, Szent Ignácot vadállatok elé vetették, Szent Gellértet hozzákötötték egy kordéhoz, és a később róla elnevezett hegyről letaszították a mélybe – hogy csak a legismertebbeket említsük.

Az egyik legtragikusabb sorsú szentünk Borbála, aki valamikor a 4. században élt, valószínűleg Nikodémiában. (Mivel a szent-ről számtalan legenda keletkezett, az életraj-

zát lehetetlen történeti hitelességgel felidézni. – A Borbála/Barbara név jelentése: barbár nő.) A keresztény hitre tért Borbálát a saját barbár apja végezte ki, karddal vágva le a fejét. Lehet-e ennél kegyetlenebb és ir-

Szent Borbála a bányatelepi kápolna oltárképén

galmatlanabb halált kitalálni? Aligha.

A kegyetlen apát Dioscurosnek hívták, feleségével együtt pogány volt, s nem nézte jó szemmel, hogy a lányuk az új vallás hívévé vált. Mindent megtett annak érdekében, hogy hitéből kitérítse. Amikor otthonról ügyei elszóltatták, a lányt sokszor hosszú időre egy félreeső toronyba záratta. Ugyanakkor rajongásig szerette is őt, és hogy kedvébe járjon, fürdőházat építtetett neki. Bor-

bála azonban az ott álló bálványt összetörte, és a fürdőház falába (a legenda egy másik változata szerint a torony falába) egy harmadik ablakot is vágott, utalva a Szentháromságra.

Dioscuros féktelen haragra gerjedt, és meg akarta ölni a lányát, de annak sikerült elmenekülnie, mert a falak megnyíltak előtte.

A hegyek közt, egy barlangban rejtőzött el, de egy pásztor elárulta apjának a rejtékhelyet. Az eszelős Dioscuros megkínóztatta a lányt, majd átadta a bírónak, hogy ítélkezzeék felette. Szörnyű kínzásoknak és megaláztatásoknak vetették alá a lányt, de nem tört meg, hitét nem tagadta meg. A legenda szerint éjjel megjelent előtte Jézus és vigasztalta, erősítette. Másnapra a lány testéről eltűntek a kínzások nyomai. Ekkor a bíró pellengére állította a lányt anyaszült meztelenül. Az égből azonban egy felhő ereszkedett alá, és beburkolta a lány testét. A bíró végül fővesztésre ítélte Borbálát. Ekkor történt a nehezen magyarázható borzalom: az apa, aki korábban esztelen féltékenységgel óvta a lányát, most saját maga ragadott kardot és fejezte le őt. Miután azonban szörnyű tettét végrehajtotta, villám sújtotta agyon, és csak egy maréknyi hamu maradt utána.

Szent Borbála – az őt övező legendák alapján – a hirtelen halál, a villámcsapás és a tűzvész ellen oltalmaz, és általában a veszélyes foglalkozást űzők védőszentje (bányászok, tüzerek, hegymászók). A torony miatt – amelybe be volt zárva – az építőmesterek, kőművesek, valamint a várak és erődök védőszentje is. Gyakran ábrázolják őt három ablakos toronnyal, karddal vagy ágyúval.

Pilisvörösváron és Pilisszentivánon a XX. század első felében jelentős bányászati tevékenység folyt, ezért igen erős volt Szent Borbála kultusza. A bányatelepi kápolnának a védőszentje, az oltárkép főalakja is őt ábrázolja. (Igaz, ma már ez a kép egy oldalfolyosón található.) A szentiváni cserkészcsapat ugyancsak az ő nevét viseli.

A Szentek Élete című könyv (Szent István Kiadó, Bp., 2001.) így méltatja a törekény testű, sugárzó szépségű szentet: „Ha történetileg lehet is kifogásokat emelni Borbála legendájával szemben, két dologot mindenképpen el kell fogadnunk: a vértanú szűz alakja és tisztelete olyan erővel sugárzik mintegy másfél évezreden át, ami fölér a történeti adatokkal. Borbála Krisztus tiszta tükrére volt, ezért képes sugározni az örök szentség világosságát.”

F. A.

Egyházi események

2003. december

24. **Szentmise az 1944. december 24-i bombatámadás áldozataiért**
Helyszín: plébániatemplom. Kezdési időpont: 9 óra

Pásztorjáték

Helyszín: plébániatemplom.
Kezdési időpont: 16 óra

Éjféleli szentmise – a templom énekkarának közreműködésével
Helyszín: plébániatemplom.
Kezdési időpont: 24.00

25. **Ünnepi szentmisék** – a templom énekkarának közreműködésével.
Helyszín: plébániatemplom.
Kezdési időpontok: 22.00 és 23.30

27. **Szent János-napi bormegáldás**

Helyszín: plébániatemplom.
Kezdési időpont: 18 óra
(Az esti szentmise keretében)

28. **A Szent Család templom búcsúja** –

ünnepi szentmise
Helyszín: Szent Család templom,
Szabadságliget.
Kezdési időpont: 10.30

31. **Év végi hálaadás**

Helyszín: plébániatemplom.
Kezdési időpont: 18 óra

2004. január

01. **Újévi ünnepi szentmisék**

Helyszín: plébániatemplom.
Kezdési időpontok: a vasárnapi miserend szerint

03. **Vízszentelés**

Helyszín: plébániatemplom.
Kezdési időpont: 18 óra
(Az esti szentmise keretében)

FELHÍVÁS

Pénzjutalom a nyomravezetőnek

Húszezer forint jutalmat ajánlunk fel annak, aki a Római Katolikus Plébániáról eltűnt legrégebbi anyakönyv hollétéről érdemi információval tud szolgálni. Jelentkezni a szerkesztőségben lehet.

Püspöki áldás a megújult kápolnára

November 30-án, advent első vasárnapján ünnepi szentmisére szólította a híveket a bányatelepi kápolna harangja. Az udvaron álló öreg harangtoronyból messzire szálltak az érchangok, s innen is, onnan is ünneplőbe öltözött emberek siettek a Fő úton és a Bányakápolna utcában a kápolna felé. Ezen a napon nemcsak advent első vasárnapját, az egyházi év kezdetét ünnepelték, és Borbála-nap (december 4.) közeledvén nemcsak a kápolna védőszentjének búcsúját, hanem a 72 éve Isten házáként szolgáló épület felújításának befejezését is. Ebből az alkalomból Spányi Antal, székesfehérvári megyéspüspök celebrált misét a vörösvári mesterek kezemunkáját dicsérő, gyönyörűen megújult kápolnában.

A szentmise kezdetén Tasnádi Tamás, a Bányatelepi Egyházközség Képviselő-testületének elnöke köszöntötte a püspök atyát, és köszönetét fejezte ki az építőknél és az adományozóknál, akik lehetővé tették Isten házána felújítását. Szeretettel említette meg azon helyi iparosokat, vállalkozókat, akik a felújításban részt vettek: Botzheim Mátyást, Pfeiffer Jánost, Hofstädter Istvánt, Müller Mártont, Scheller Jánost, Szabó Istvánt és Tagscherer Józsefet. Külön kiemelte Pfeiffer Jánost, aki a bádigos munkákat ingyen, adományként végezte el; Szabó Istvánt, akinek a nevéhez a bejárat fölötti Szent Borbála-üvegfestmény művészi megkomponálása és a templom homlokzattervének elkészítése fűződik és Tagscherer Józsefet, aki 50 %-os kedvezménnyel szállította a homlokzati vakolatanyagot, amely önmagában több százezer forinttal tette olcsóbbá a felújítást. Köszönetét fejezte ki továbbá az egyházközség képviselő-testülete két tagjának: Manhertz Istvánnak, aki kimagasló szakértelmével, szervezőképességével kezdettől vezette a helyreállítási munkákat, és Vörös Ferencnek, aki a szervezésben, a pénzügyi lebonyolításban szerzett elévülhetetlen érdemeket. Az említett személyek saját törvényeik szerint megélték, megélik Assisi Szent Ferenc gondolatát: „Nemcsak a magunk hasznára, hanem mások javára éljünk!”

Az elnök úr beszédében hangsúlyozta, hogy mintaértékű a hívek ragaszkodása a templomhoz: „E nagy összegű felújítás kölcsön felvétele nélkül, saját erőből, a hívek nagylelkű adományaiból oldottuk meg... A hívek adományaik adásakor átéreztek, hogy templomunk építeni kötelesség és öröm valamennyiünknek.”

Régóta várt, emelkedett pillanatok voltak, amikor a püspök atya megáldotta a

kápolnát, és Isten áldását kérte a hívekre és az építőkre.

Ezt követő szentbeszédében a kápolna búcsújához kapcsolódóan Szent Borbála törekény alakját idézte, aki a különösen

veszélyes foglalkozást űzők védőszentje. A püspök atya szerint számos veszély van, ami életünket ebben a világban fenyegeti, de nem a fizikai veszélyek a leg-

súlyosabbak, nem attól kell félni igazán, aki a testet tudja elpusztítani, hanem attól, aki a lelket a testtel együtt képes romlásba dönteni.

„Ezen a világon súlyos és nagy veszélynek van kitéve mindenki” – figyelmeztette a híveket a püspök atya, majd drámai jellemzését adta mai társadalmunknak: „Egy önbecsülésben megröckant nemzetnek tagjai vagyunk, amely pusztul és fogy, amely sorvad, amelynek nagy része nem tud lelkesedni, amelynek nagy többsége nem kíváncsi gyökereire és

hagyományaira, s amely saját kényelméért érdekeiben hagyja magát sodortatni. Aki ilyen önző életet él, az nem fog teremteni, nem fog alkotni, nem fog másnak boldogságot adni, nem lesz képes önzésében megtalálni a boldogságot: mindig elégedetlen, boldogtalan lesz... Fenyegtetnek minket ennek a világnak kísértései, nekünk ebben a harcban szilárdan kell megvetni a lábunkat, határozottan kell ragaszkodnunk legjobb ősi, hagyományainkhoz, meg kell őriznünk mindazt, ami a bennünket megelőző korábbi nemzedékeket is megtartott hitben és emberségben.

Segítsen ebben mindnyájunkat Szent Borbála, éljünk tudatosan az ő oltalma alatt. Nincs olyan kísértés, amelyet le ne győzhetnénk, mert szeret az Isten, és mindig megadja a kísértésektől való megszabadulás lehetőségét is... Amikor megtisztítjuk lelkünket az adventi időszakban és felkészülünk a szent ünnepre, amikor azok felé is fordulunk, akik rászorultak, elesettek, gyámoltalanok, szegények és nyomorultak, legyen meg bennünk az a tudat, hogy minket Krisztus eszközének tekint másoknak örömet szerezni és segíteni.

Mindenünk megvan ahhoz, hogy szakítsunk a múltunkkal, hogy ne egy megröppant önbecsülésű nemzet tagjaiként éljük ezt az életet, hogy végre rátaláljunk a szent és őseinktől kapott hagyományok erejére. Ezt a szent és megszentelt hagyományt adjuk át gyermekeinknek, ültessük a szívükbe, neveljük bennük életet formáló erővé, és akkor nem hiába szépült meg ez a templom, akkor nem hiába kérjük Szent Borbála áldását, nem hiába kezdjük el az egyházi évet. Legyen hát a templomon és a templomba járókon Szent Borbála közbenjárására az új egyházi év minden napján Isten áldása! Amen.”

A szentmisén a Német Nemzetiségi Vegyes Kórus működött közre, ihletett, magas színvonalú előadásuk is hozzájárult az ünnep emelkedettségéhez, fényéhez.

(A kápolna történetét szeptemberi számunkban dolgoztuk fel a bányatelepi plébánián őrzött, kézzel írt Canonica Visitationis alapján.)

ADY ENDRE:

KARÁCSONY

Ma tán a béke ünnepelne,
A Messiásnak volna napja,
Ma mennyé kén' a földnek válni,
Hogy megváltóját befogadja.

Früwirt Adél (13 éves) krétarajza

Ma úgy kén', hogy egymást öleljék
Szívükre mind az emberek -
De nincs itt hála, nincs itt béke:
Beteg a világ, nagy beteg...

Kihűlt a szív, elszállt a lélek,
A vágy, a láng csupán a testé;
Heródes minden földi nagyság
S minden igazság a kereszté...
Elvesztette magát az ember,
Mert lencsén nézi az eget,
Megátkozta világra jöttét -
Beteg a világ, nagy beteg...

Ember ember ellen csatázik,
Mi egyesítsen, nincsen eszme,
Rommá dőlt a Messiás háza,
Tanítása, erkölce veszve...
Óh, de hogy állattá süllyedjen,
Kinek lelke volt, nem lehet!...
Hatalmas Ég, új Messiást küldj:
Beteg a világ, nagy beteg!...

Karácsonyi kismadár

A karácsonyra még várni kellett néhány napot, de az öreg Tél király már fehérlő ünneplő palástjában járta a vidéket, s amerre elvonult, hófehér bársonytakaró borította a tájat.

A madáretető körül apró cinegék gyülekeztek, sárga mellénykékük hamar megdagadt a finom magocskáktól. Egy kismadárka ült csak szomorúan a csupasz nyárfa alatt, s akkor sem riadt el, amikor hatalmas szárnycsapásokkal feléje ereszkedett egy óriási, fényes tollú fekete-terigő.

– Csett, csett, hess innen, aprónép!

– Nagyon fázom! – emelte rá panaszos szeméit az árva.

Nem sokat tétováztam, kirohantam, s mérgesen elzavartam a gonosz tolakodót. A kis cinegét óvatosan a kezembe vettem. Nem ellenkezett, éreztem, hogy remeg a teste, és nagyokat ver a mellényke alatt a kicsi szíve.

– Ne félj, meggyógyítalak – vigasztaltam halkán.

Néhány napra az öreg műhely lett az otthona.

Faforgácsból ágyat készítettünk neki, és elláttuk minden finomsággal.

Elérkezett a karácsony. A dermedt kicsi beteg a melegben erőre kapott, gyarapodott. Kitártam az ajtót, s a vakító fehérségben eltűnt egy szempillantás alatt.

A karácsonyfa ünnepi fénye beragyogta az egész családot, és közben a szívemben egy angyali kismadárka járt vidám keringőt.

Karámos Akos (12 éves)

Gondolatok a szeretetről

„Amilyen mértékben szeretünk, olyan mértékben tűnik el a halálfélelem.”

Gottfried Edel

„Aki szeretetet ad, gazdagabb lesz azzal, amit ad. Minél többet ad, annál inkább gazdagodik.” Fritz Usinger

„Inkább csapjanak be kilencszer, mint-hogy egyszer ne adjak olyan valakinek, akinek igazán szüksége van rá.”

Angelo Giuseppe Roncalli

„Csak annyira vagyunk hiteles emberek, amennyire szerettünk.”

Borisz L. Pasternak

„Az egyetlen dolog, ami számít az életemben: magadat a második helyre tenni.”

Ivan Turgenyev

„Semmi sem nehéz annak, aki szeret.” Chiaravallei Szent Bernát

„Úgy áradjon szereteted, mint a tűz fénye-melege; mindenre egyformán. Akik közel jönnek hozzád, azokra több essék fényedből és melegedből, mint akiknek nincs szükségük terád. Családtagjaid, mindennapi társaid s a hozzá fordulóok olyanok legyenek számodra, mint a kályhának a szoba, melynek melegítésre rendelik.”

Weöres Sándor

Juhász Fanni

(Az itt látható paszpartű művészeti tanszék)

Mázsár Fanni Gerda (8 éves) krétarajza

Gondolatok a szeretetről

„Ez az én parancsom: szeressétek egymást úgy, ahogyan én szeretlek titeket.” *Újszövetség, Jn 15,12*

„Amikor szeretünk, Isten felé közeledünk, aki minden szeretet forrása és tűzhelye.” *George Sand*

„Mindig az győz, aki szeret, nem az, aki többet tud.” *Hermann Hesse*

„A szeretet kérés nélkül ad, macskodás nélkül elfogad, késlekedés nélkül megbocsát, és csak saját elégtelensége miatt szenved.” *Peter Lippert*

Tíz éve írták

„Kedves jó testvérek, a jóság az nem egy portéka, azt nem lehet kisebb-nagyobb csomagokba tenni. A jóság nem egy tudomány, amit könyvekből ki lehet olvasni, hanem egy olyan gyöngy, egy olyan érték, amit a szívében teremt meg az ember. Mi magunk teremtjük meg magunkban, és így leszünk Isten és ember előtt kedvesek.”

(Idézet Manhertz Erzsébet nővérnek, a Szent Erzsébet Otthon alapítójának beszédéből – A Szent Erzsébet Otthon fölszentelési ünnepekről, Pilisvörösvár Ma, 1993. december)

Fekete Máttyás (8 éves) krétarajza

Karácsonyi angyal

Égi dombok között, fehér felhők fölött élt a karácsonyi angyal. Varázslatosan szép volt. Törékeny termete, pici arcoskája, szikrázó szemei voltak. Magára öltötte tündöklő hópiheruháját, már készülődött az örömhírral a Földre: „Közeleg karácsony!”

Végigsuhant a szunnyadó város felett, és nyomában kigyúltak a csillagok. Mese-szép fény kísérte útját, s amerre járt, minden ragyogott. Küldetése volt, belopni az emberek szívébe a szeretetet.

Dolga végeztével megpihent. Kicsi házikót pillantott meg, s karácsonyi zene hangja ütötte meg a fülét. Közelebb merészkedett. Apró gyerekek énekeltek egy szegényes karácsonyfa körül. Elgondolkodott. Az idő sürgette, éjféltre vissza kellett térnie vagy örökre itt marad.

A ház üres volt és néma, a gyermekek egyedül voltak. Megesett rajtuk a szíve. Visszamerészkedett a városba, s a szegények karácsonyára készült apróságokból összeszedett néhányat. Megtelt a szíve boldogsággal, s a szerény ajándékokat halkan a fa alá lopta.

De ebben a pillanatban ideje lejárt. Szája kifakult, arca elfehéredett, szemében kialudt a fény, s ahogyan a gyermeki szemekben felcsillant az öröm sugara, az angyal megmerevedett s aranyló csillaggá vált.

Most is ott tündököl a gyermekek lelkében, s ha karácsonykor felcsendül a szívekben a zene, nótára gyűjt az angyal, s az egekig száll a fájdalomosan szép dallam. Akinek a szíve egyszer meghallja azt a muzsikát, többé nem felejtí el soha.

Karámos Ákos (12 éves)
Német Nemzetiségi Általános Iskola

Döbrössy Krisztina (8 éves) krétarajza

JUHÁSZ GYULA

KARÁCSONY FELÉ

Szép Tündérország támad föl szívemben
Ilyenkor decemberben.

A szeretetnek csillagára nézek,
Megszáll egy titkos, gyönyörű ígézet,
Ilyenkor decemberben.

...Bizalmas szívvel járom a világot
S amit az élet vágott,
Beheggesztem a sebet a szívemben
És hiszek újra égi szeretetben,
Ilyenkor decemberben.

...És valahol csak kételkedő beszédet
Hallok, szomorúan nézek,
A kis Jézuska itt van a közelben,
Legyünk hát jobbak s higgyünk rendületlen
S ne csak így decemberben.

Virágokkal táncoló

Irigylésre méltó szép hivatás virágkötészetet tanítani, felemelő, nemes küldetés fogyatékosokkal foglalkozni. A vörösvári **Szontág Erika** mindkettőt gyakorolja: virágkötészetet tanít a Magyar Gyula Kertészeti Szaközép- és Szakiskolában, ahol minden évben külön osztályt indítanak fogyatékos gyerekek számára. Életében megkülönböztetett szerepet játszik a népi tánc is, húsz évvel ezelőtt **Wenczl József** együttesében lépett először színpadra, közel tíz éve pedig a Piliszentiváni Táncegyüttes tagja. Nemrégiben választották meg a Piliszentiváni Kulturális Közalapítvány kuratóriumának élére.

Készülnek az adventi koszorúk

Strelizia, Anthurium, Gusmania, kakastaraj – általam soha nem hallott virágnevek röpködnek a levegőben, és a fényképeken szinte megszólalnak a színes gyöngyökkel, díszítőkövekkel, mohával, fenyőkéreggel, festett kavicsokkal kiegészített gyönyörű csokrok – egy külföldi tanulmányút emlékei. Erika tanítványaival együtt közel egy hónapot töltött Svédországban, ahol megismerkedtek a svéd virágkötészet hagyományával és mesterfogásaival. Elragadtatással beszél az ott tapasztaltakról, amelyeket bizonyára oktatómunkája során is hasznosítani fog. Amikor felke-restem őt, hogy szakmájáról beszéljen, éppen egy adventi koszorút készített. Friss fenyőillat töltötte be a szobát, rövid ideig elnyomva az ott pompázó szobanövényeket.

Erika gyermekkorától kezdve virágkötő szeretett volna lenni, de később mindig elcsábult más irányba. Abban

az iskolában szerezte meg a szakmunkás-bizonyítványt dísznövénykertészetből, kertépítésből és virágkötészetből, ahol ma tanít. Azután leérettségizett és jelentkezett a Kertészeti Egyetem Főiskolai Karára. Kertészmérnöki diplomával a tarsolyában ráadásként termékmenedzseri képesítést is szerzett. Egy darabig ezen a területen dolgozott, de az igen kemény, hajszás munkából, az állandó stresszből egy idő után elege lett, és ezért szívesen vállalta el volt iskolájában a dísznövénykertészet és a virágkötő-berendező szakok oktatását.

– **Mi kell ahhoz, hogy valaki jó virágkötő legyen?** – kérdezem tőle.

– Érzékeny legyen, kitartó legyen, rendelkezék jó ízléssel és biztos tudással. Balogh András filozófus-esztéta szerint ha e négy fontos tulajdonság nincs meg az emberben, mint szekéren a négy kerék, akkor hiába húzza azt a fantázia, nem fog előre haladni.

– **Mennyiben más fogyatékos fiatalokat tanítani, mint egészségeket?**

– Nagyon fontos, hogy önön képességeikhez mérjük őket. Vannak nálunk olyan tanulók, akiknek a lábuk, a kezük sérült, vannak gyengén látók és értelmi fogyatékosok is. Mindegyikük egyéni bánásmódot és sok-sok türelmet igényel. Nekik két-

szert-háromszor többször kell megmutatni mindent, mint a többieknek. Amikor elkezdtem őket is oktatni, féltem, hogy vajon mit is

fogok csinálni velük, hogyan fogunk boldogulni. De nagyon sok akaraterő van bennük: be akarják bizonyítani egészséges társaiknak, hogy ők ugyanolyan jók, mint ők. Kitűnő tanuló is van köztük.

– **Az életedben fontos szerepet játszik a tánc is...**

– Igen, ez egy nagy szerelem, sokat köszönhetek a táncnak. Bejártam fél Európát, eljutottam az Egyesült Államokba is, mindenütt igaz barátokra leltem, akikkel rendszeresen tartom a kapcsolatot.

Szontág Erika gyermekkorától kezdve virágkötő szeretett volna lenni

Jövőre lesz a szentiváni táncsoport 10 éves, amit szeretnének méltó módon megünnepelni. Erika a kulturális alapítvány elnökeként is minden erejével segíti a német nemzetiségi kultúra, a hagyományok, így a tánc hagyományok ápolását és széles körű megismertetését. Mivel családja még nincs, minden idejét a tanításnak, a táncnak és a közösségnek szenteli. Szép és tartalmas életet él, egész lényéből ki-egyensúlyozottság és derű árad. (Hiszen, aki a virágot szereti...) Öröm volt vele elbeszélgetni és megcsodálni – akárha nagyrészt fényképről is – gyönyörű virágköteményeit, csokrait, koszorúit: lám, jól halad a szekér, repíti a kerékeket a szárnyaló képzelet.

A felfedezés izgalma

A barlangok és az emberek évezredek óta szorosan kötődnek egymáshoz. A hozzáférhető barlang menedéket, életteret nyújtott, kincseket rejtett, vallási, kultikus szertartásoknak otthont adott. Ez a szinte misztikus kapcsolat ma is él. Aki járt már barlangban, bizonyára megértett, megsejtett valamit ebből. Az ősi kapcsolat azonban mára megváltozott. A barlangok ma már ritkán adnak helyet szertartásoknak, menedéket a rászorulóknak. Így, bár a vonzódás a régi, a cél és az ok új. Az emberek – talán kíváncsiságból – ma már a rejtett, nehezen megtalálható barlangokat keresik. Cikkünkben ezt az újabb keletű kötődést vizsgáljuk. Kalauzunk **Kárpát József**, a Templom Téri Általános Iskola fizika-informatika szakos tanára, a Rózsadombi Kinizsi SE barlangkutató szakosztályának vezetője.

– Hogy mi a legjobb a barlangászatban? Azt hiszem, hogy a felfedezés izgalma, szépsége – tűnődik el Kárpát József. – Kontinenseket ma már nem lehet fölfedezni, de a föld mélye rengeteg ismeretlen titkot rejt még. Természeteszerűt embernek hatalmas élmény érdekes természeti képződményekkel találkozni, ősrégészeti, állattani leletekre bukkanni.

– Önnek ezek szerint már sikerült...

– Igen, szerencsére többször is. 1984-ben például a beremendi kőbányában egy robbantás során megnyílt egy üreg. Ezt mi vizsgáltuk át, és hazánk egyik legszebb kristálybarlangjába jutottunk be. Itt még a csodálatosan tiszta, langyos vizű tavakban is gyönyörű víz alatti kristályképződmények díszlenek. Ugyanitt óriási mennyiségű ősmaradvány került elő, kardfogú tigris koponyája, gyapjas orrszarvú és mamut csontjai. Ezek ma már a múzeumok féltve őrzött kincsei.

– Mit tegyen az, aki kedvet kap a barlangászathoz?

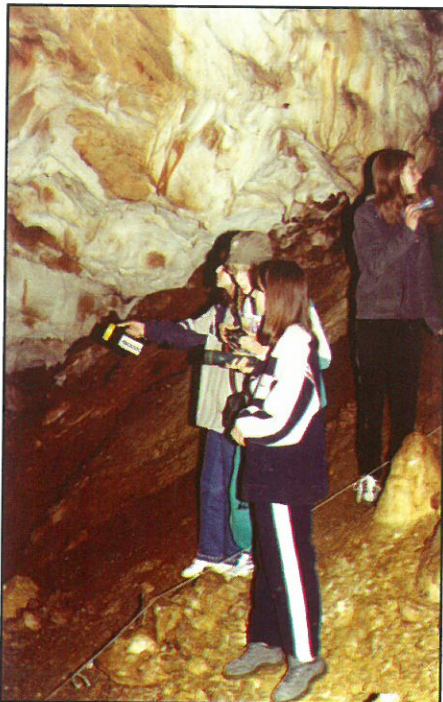
– Forduljon például a Budapesti Természetbarát Szövetséghez. Ott tanácsot, vezetőt kaphat, megtudhatja, hol foglalkoznak barlangászzal. Egyébként mi is tartunk tanfolyamokat, ahová 14 éves kor fölött lehet jelentkezni. Egy barlangásznak elméleti és gyakorlati képzést kell kapnia, tájékoztató, természetvédelmi ismeretekre kell szert tennie. Kötéltechnikai, alpinechnikai ismeretekre van szüksége. Óva intek attól mindenkét, hogy ilyen képzés nélkül barlangba men-

jen. És ami szintén fontos, egyedül sohasem szabad nekivágni. Mert ha bajba kerül, nincs esélye. Megfelelő felszerelés nélkül sem szabad elindulni. Sisak, fejlámpa, overall, bakancs, kötéltechnikai eszközök mind szükségesek.

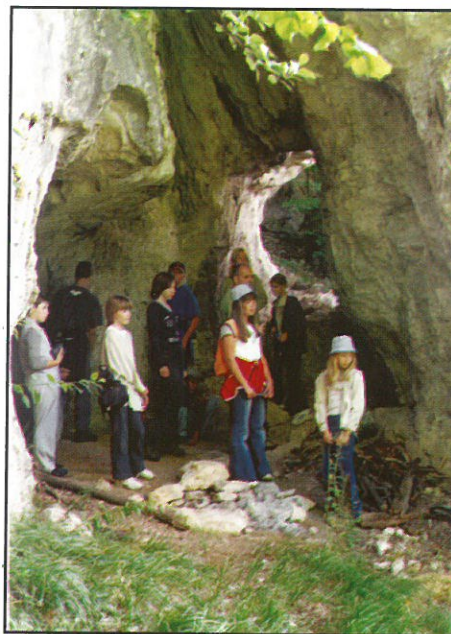
– Milyen kondícióra van szüksége egy barlangásznak?

– Lényeges, hogy fitt legyen. Egy barlang feltárása során sok nehézséget kell leküzdeni. Szűkületek, hideg víz, sár, fáradtság mind velejárói a barlangászatnak. Egy barlang felkutatása egyben sportteljesítmény is.

– A gyerekeket is

A Szamentu-barlang a Bükkben

A háromkúti nagy sziklakapu a Bükk hegységben

érdeklí a föld alatti világ?

– Az eddigi tapasztalataim szerint igen. A Templom téri iskola diákjai számára Kutasi János-sal együtt évek óta szervezünk nyári barlangász-táborokat. A Bükk hegységben van a törzshelyünk. Kétszer egy hetes váltásban 17-18 gyerek van velünk. A 12-14 éves korosztályba tartozó gyerekekkel foglalkozunk, a fiatalabbak még túl kicsik ehhez.

– Mit tanulnak ott a gyerekek?

– A Bükk sok geológiai érdekességet rejt, ezeket igyekszünk megmutatni. Foglalkozunk a természetvédelemmel, tájékoztatósi gyakorlatokat tanítunk. Barlangtúrákra is megyünk. De csak veszélytelen, közönség által is látogatható barlangban járunk, amelynek a bejárása nem igényel sem felszerelést, sem pedig gyakorlatot. Az élményszerzés, az ismeretek átadása a célunk. Kirándulunk, felderessük az ősemberi lelőhelyeket. Örömmel mondhatom, hogy sok diákkal sikerült megszerettetnünk a természetet.

– Ön mióta szereti már?

– Legalább harminc éve. Ezt nem lehet megmenni. Magyarország tele van természeti

csodákkal. Az egyesületünk leginkább területe, a Budai-hegység és a Bakony barlangrendszerének feltárásával foglalkozik. Ez utóbbi például a legnagyobb fehér folt az országban. Itt az 1970-es években voltak nagy felfedezések, megtalálták hazánk egyik legnagyobb vízelnyelő barlangrendszerét. De sok itt még az ismeretlen terület. Sőt. A hozzánk közeli Pilisben is hatalmas barlangrendszerek húzódnak. Ezeknek a felkutatása is hátra van még. Egy feltárás egyébként nem csak a felfedezés miatt izgalmas, nagy szakmai jelentősége is van. A térképezés, a tudományos feldolgozás, a geológiai, hidrológiai vizsgálato-

tok mind nagyon fontosak. Ezeket természetesen a megfelelő szakemberek végzik el.

– Ön például?

– Mint térképkészítő, Magyarország legtöbb barlangrendszerét nekem sikerült feldolgoznom. A jó térkép elengedhetetlen egy barlangász számára.

– Honnan tudják, hogy merre lehetnek barlangok?

– A geológiai, földrajzi ismeretek nagyon fontosak. Sokat segítenek a terepbejárások, az ott élők ismeretei is. Balatonedericsen például téli terepbejárás közben a földből kiáramló gőz vezetett nyomra.

Az ott lakók már régről ismerték ezt a helyet, Szélliknak nevezték el. Megkezdtük a feltárását, és ma már 4 km hosszúságban és közel 150 méter mélységben ismerjük a barlangrendszert. Itt óriási hegyszerszerkezeti törések, cseppkőves termek láthatók. Segíthet a véletlen is. 1930-ban, a Hévíz közelében lévő Cserszegtomaj temetőjében például kútásás közben bukkantak egy üregre. Mára 3 km hosszúságban sikerült feltárunk hazánk legszövevényesebb barlanglabirintusát. Csodálatosan szép. A fekete falakon tűzpiros és kobaltkék ásványkiválások, vasvegyületek láthatók. Ennek a közelében egy magánház kútjában is sikerült barlangra bukkanni. Vasérből kialakult cseppkövek vannak benne, ami egészen ritka különlegesség.

– Hol olvashatunk, hallhatunk ezekről a kutatásokról?

– Általában a Karszt és barlang című szakfolyóiratban, a Búvárban vagy a Föld és Ég című lapban publikálnak a szerzők. Iskolákban, kultúrházakban ismeretterjesztő előadásokat is szoktunk tartani.

– Mi volt az eddigi legnagyobb élménye a barlangászat során?

– Egyet nem is tudnék kiemelni. Mind egyik felfedezés, feltérképezés hatalmas élményt jelentett.

Várhegyi Ferenc

Megújult a Gazdakör vendéglő

Várhegyi Ferenc riportja

Két hónapig tartó átalakítás után újra megnyitott a Gazdakör vendéglő. A kívül-belül megújult étterem az eddiginél magasabb színvonalat képvisel. Barátságos, kényelmes polgári otthonra emlékeztet, könyvekkel, képekkel díszített. Olyan hely, ahol kellemesen telik az idő.

– Szinte az utolsó pillanatban sikerült megvásárolnunk az éttermet – mondja Csitáry Jenő, aki testvérével, Lászlóval évekig önkormányzati bérleményként üzemeltette a vendéglőt. – Már éppen azon voltunk, hogy más lehetőséget keressünk, amikor sikerült megállapodnunk az önkormányzattal. Mindenképpen egy jobb, korszerűbb éttermet szerettünk volna létrehozni. Csikós Mihály építész mérnököt kértük meg a tervezésre. Egy kérésünk volt: az étterem őrizze meg a családi jellegét. Úgy érezzük, hogy ez sikerült, a betérő vendégek reakciója is ezt mutatja. Teljesen más a belső tér hangulata. Mi magunk sem tudtuk, hogy a kőberakás, a polcok, a könyvek milyen összhatást mutatnak majd, de bízunk a terve-

Balogh István végezte, a burkolás pedig Hermann András munkája. Kellemes környezetben 45-50 főt tudunk kényelmesen leültetni és kiszolgálni.

– Nem csak a külső és a belső újult meg, az étlapot is átalakítottuk – teszi hozzá Csitáry László. – Bővítettük a választékot, lehangyuk, amit kevésbé kerestek az emberek, és újdonságokat tettünk a

szinte nincs szabad asztalunk, érdemes telefonon előre helyet foglalni, hogy biztosan jusson hely. Még a saját ismerőseinket, rokonainkat sem tudtuk leültetni az étteremben. És számunkra az is sokat jelent, hogy eddigi munkatársaink kitartottak mellettünk.

– És az is fontos, hogy nem emeltük az árakat – mondja

helyébe. Igyekeztünk olyan ételeket kiválasztani, amelyeket frissen lehet elkészíteni. Természetesen megtartottunk néhány hagyományos vendéglői ételt, de sok érdekességet is kínálunk. Gondolták volna például, hogy a fahéjas mártás jól megfér a zöldbors mártással? Sokat töprengtünk rajta, hogy betegyünk-e a kínálatba, végül úgy döntöttünk, hogy igen, hiszen igazán finom.

– A falak eddig sajnos dohosak voltak, és ezt a szagot bizony hamar átvették a ruhák is. – mondja Csitáry Jenő. – Most ezt megszüntettük. A régi vakolatot leverték, az új, a Terranova lélegzős rendszere pedig biztosítja, hogy a dohszag immár a múlté. Léghőszabályozó és szellőző-berendezésünk is van, így mostantól már a dohányfüst sem zavarja a vendégeket. Úgy látjuk, ezt értékeli a vendégek is, mert amióta újra megnyitottunk, telt ház van. Hétfvégeken

Csitáry László. – Ha valaki megnézi az étlapot, a régi számkokat találja. Nem szeretnénk a vendégekre hárítani a felújítás költségeit. És mivel az informatika korszakát éljük, szándékaink szerint a jövő év elejétől az interneten is megjelenünk.

A szerző (középen) Csitáry Jenővel és Csitáry Lászlóval

zöben. És ezt nagyon jól tettük. Remek szakemberek valószínűleg meg a terveket, az asztalos munka Hires Zoltánt dicséri, a kőműves munkákat

Szem-szájnak ingere — gasztronómiai rovat

Karácsonyi ünnepi vacsora a Gazdakör vendéglő receptjei szerint

Borkrémleves

0,5 l tokaji édes szamorodni
0,5 l félédes fehérbor
5 dkg kristálycukor
3 dkg mazsola
2 cl konyak
4 tojássárgája
2 dl tejszín
fél citrom héja, szegfűszeg, fahéj

A borokat 0,5 l vízzel és a fűszerekkel felforraljuk, mint a forralt bort. A konyakkal, kevés borral felfőzzük a mazsolát. Amikor a bor felforrt és a fűszerek kiadták az ízüket, besűrítjük a tejszínnel elkevert tojássárgákkal. Ezután már nem szabad forralni, mert a tejszín kicsapódik. Tálaláskor a konyakos mazsolát betétként adjuk a leveshez.

Jó tanács: jó, ha a fűszereket fűszerzacskóba helyezzük, mert így könnyebb eltávolítani a végén a levesből.

Fogasfilé kárpáti módra

80 dkg fogasfilé
20 dkg koktélrák
5 dkg vaj
4 dkg liszt
4 dl tejszín
1 csomag friss kapor
só, fehérbors, olaj a sütéshez.

A fogasfilét megsózzuk és nyolc szeletre osztjuk. A vajon megpirítjuk a lisztet és felengedjük a tejszínnel, sózzuk, borsozzuk és kiforraljuk, ha túl sűrű lenne, kevés vízzel és ételízesítővel javíthatunk rajta. Be-

ledobjuk a kiolvasztott rákokat és a kaporot, majd melegen tartjuk. A halakat forró olajban hirtelen megsütjük. A tányérokra vajjas burgonyát halmozunk, majd mellé rakjuk a sült filéket és ráborítjuk a meleg mártást.

Így gyorsan elkészíthető és igazán ünnepi fogást tehetünk az asztalra.

Mákos guba

8 db kifli
25 dkg darált mák
20 dkg porcukor
1 liter tej
2 kanál méz
4 db tojás
1 kanál vaj
reszelt citromhéj

A kifliket felkarikázzuk, a forró tejet a mézzel, citromhéjjal, cukorral, mákkal felfőzzük, beleütjük a tojások sárgáját, majd beletesszük a kiflikarikákat. Egy tepsit kivajazunk, elterítjük benne a gubának valóit, a tetejére pedig rásimítjuk a porcukorral felvert tojásfehérjét. Kb. 200 fokban dugjuk, amíg a hab egyenletesen megsül.

Felkockázzuk, és melegen, porcukorral meghintve adjuk a család elé.

Révész Optika

- Szemüveglencsék a leg-egyszerűbektől a multifokálisig
- Exkluzív szemüvegek
Kontaktlencse-tartozékok
- Szemüvegtokok, nagyítók,
távcsövek, hőmérők

■ ■ ■ Nyitva tartás:
Hétfőtől péntekig: 9-től 17 óráig
Szombaton: 9-től 12 óráig

 (26) 332-355

2095 Pilisszántó, Kossuth L. u. 39.
Tel.: 06-26-349-542, fax: 06-26-349-510

E-mail: kbe@mail.datanet.hu

Weboldalaink: www.kbe.hu, illetve www.kbe-wintergarten.at

Faablakok és alumíniummal burkolt faablakok gyártása, egyedi méretekben.

Bejárati ajtók gyártása igény szerint, egyedi kialakítással

**Helyszíni felmérés – beépítés
Télikertek komplett kivitelezése**

Taking 95 Kft.

2085 Pilisvörösvár, Fő út.12.
(Hősök tere)

Tel.: 06/26-332-333; 06/26-530-073
06/20-939-13-94; 06/20-954-22-82

Fax: 06/26-334-124
E-mail: taking95@axelero.hu

Ingyenes regisztráció és értékmeghatározás

Állandó internetes hirdetés

Tulajdoni lapok beszerzése

Helyszínrajzok beszerzése

Telekkönyvrendezés

Hitelügyintézés

Értékbecslés

www.taking95.hu

Több mint 300 fényképes ingatlanhirdetés!

Ügyvédi Iroda

Ingatlan jogi ügyek

Polgári peres ügyek

Családjogi ügyek

Cégalapítás

Bejelentkezés: 06/20-9-391-394

Ne utazzon, hirdessen nálunk az Expressz magazinokban!

A tarifák megegyeznek, bármelyik Expressz hirdetés felvevő irodáéval!
A 3 képes magazinba fényképeit ingyen elkészítjük!

Hörmann garázkapuk, kertkapuk telepítése,

mozgatása és egyéb lakatos munkák.

Pilisvörösvár, Bocskai u. 21.

Tel.: 06-20-9888-686

Schreck kárpitos

Szolgáltatásaink:

Kiváló minőségű import függönyök bőséges választéka
Katalógusainkból ötleteket meríthet a tervezéshez.

Helyszíni felméréssel segítünk kialakítani lakásának legmegfelelőbb arculatát.

Lakása berendezéséhez igazodva kiváló minőségű karnisokat és ehhez tartozó kiegészítőket kínálunk.

Kárpitozás, antik bútorok javítása és teljes felújítása

2085 Pilisvörösvár,

Puskin u. 1.

(Fő út sarok)

Telefon: 26-331-440

Mobil: 30 9331-440

Tímea

INKU-PARTNER
GARDENIA MÁRKABOLT

függönyszalon és lakástextil

Kínálatunkból:

Szőnyegek, padlószőnyegek rendelésre
Minőségi lakástextília, ágyneműk, terítők
Bútorszövetek széles választéka

Karnisok

Egyedi feliratozású törölközők rendelésre

Kárpitos kellékek

Habszivacs (méretre), matracok, ágybetétek

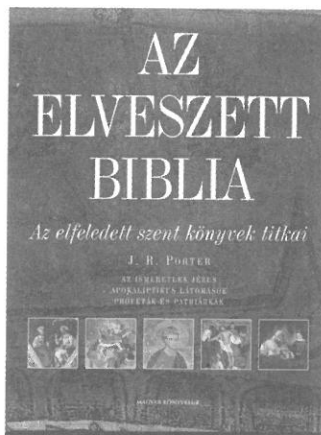
Könyvajánló

Az Elveszett Biblia

„...Amikor szombat hajnala pirkadt, (...) a katonák fölválta kettesével örködtek, nagy hang támadt az égből. És látták, hogy az ég megnyílik. És két férfi jön le onnan, nagy fénybe borítva, és a sírhoz közelednek. És a sziklakövek pedig, amelyeket a bejáratra tettek, magától elgördülve oldalra ment, és a sír kinyílt, és mind a két ifjú belépett. Amikor ezt a katonák meglátták, felébresztették a centúriót és a véneket (mert ezek is ott voltak és örködtek), és miközben elbeszélték, hogy mit láttak, látják ám megint, hogy a sírból kijön három férfi, és az a kettő vezeti az egyet, és kereszt követi őket, és a kettő feje az égig ér, azé pedig, akit vezetnek, az ég fölé; és hangot hallottak az égből, amely így szólt: „Elvitted a hírt az alvóknak?” És válasz hallatszott a kereszt felől: „Igen.” (Péter evangéliuma, Kr. u. 150 körül)

A fenti idézet Péter evangéliumából való, egy olyan töredékből, ami végül is nem került be az egyház által hivatalosan elismert szent könyvek sorába. Mint ismeretes, az Ó- és Újszövetségi könyveket egy hatalmas gyűjteményanyagból válogatták ki a Krisztus utáni századokban. A válogatás elsődleges szempontjai a hitelesség és a sugalmazottság volt. Ennek a két kritériumnak, az egyházi ortodo-

xia szerint, azok a könyvek feleltek meg, melyeket ma is olvashatunk a Bibliában. Ha egy könyv kimaradt, mint a fentebb is érintett Péter-evangélium, annak oka lehetett a hamisításon kívül az is, hogy a korai kereszténységnek azon irányzatát népszerűsítette, melynek

szemléletmódja némileg eltért a ma elfogadott hivatalos nézetektől. Egyszóval apokrif irattá vált. Az apokrif szót ma már minden kétes hitelességű írásra alkalmazzák. Pedig a szó eredeti görög jelentése még olyan írott anyagot jelölt, melyet csak beavatott személyek vehet-

tek a kezükbe. „Elrejtett” könyvek voltak ezek. És elrejtett könyvek maradtak mind a mai napig, hiszen a keresztény kultúrában nem terjeszthették olyan széles körben, mint a hivatalosan is elismert kanonikus iratokat. Bár a képzőművészet, illetve az irodalom, sőt napjaink filmipara is előszeretettel merített ötleteket az apokrif írásokból, de a témák hátterét is ismerő közönség köre szűk, és ez csak egyre szűkülő fog az idővel.

Talán a vallásos műveltség hiánya is közrejátszott annak a kiadványnak a megjelentetésekor, melyet idén ősszel adott ki a Magyar Könyvklub. Az Elveszett Biblia címmel olyan antológia látott napvilágot, ami nem csupán az elfeledett iratok szövegeiből közöl részleteket, hanem arra is vállalkozik, hogy a vallás, a társadalom és a politika összefüggéseire is rávilágítson. A könyv nem teológusok vagy tudósok szűk körének íródott, hanem laikus olvasóknak. Népszerűsítő könyv, annak minden tipikus jegyével együtt; könnyen érthető, olvasmányos fejtegetések a témákról, szemelvények az eredeti művekből és külön keretben egy kis történelmi háttérrel, hogy még szívesebb és érthetőbb legyen az éppen tárgyalt részlet. Ami pedig egyedülállóvá teszi a könyvet, az a több mint 100 színes illusztráció, melyek között olyan szépművészeti alkotásokat találunk, amiket ezek a „nem hivatalos szent könyvek” ihlettek.

Az elfeledett szent könyvek titkait minden korosztály érdekesnek fogja találni, még akkor is, ha korábban egyáltalán nem érdeklődött vallási írások iránt.

Pogány Bernadett

Premier koncert

Ez aztán tényleg az volt a javából. Elindult végre-valahára a koncertsorozat a Zeneiskolában.

A november utolsó péntekén kezdődött első hangverseny fellépői a Premier klarinét- és szaxofonkvartett volt. Színpadi fellépésüket azonban megelőzte egy merőben új, és a további koncertekre is kiterjesztendő kezdeményezés. A szervezők elképzelései szerint minden koncert előtt bemutatnak egy, a város életében is kiemelkedő munkássággal rendelkező személyt, aki kérdésekre válaszolva elevenít fel életéből a közönség számára is érdekes részleteket, ami egyből oldottabbá varázsolja az est hangulatát.

Ezen a november végi péntek estén Németh Jánost, a Zeneiskola emlékéremmel is jutalmazott zenetanárát kérték fel díszvendégnek. Ifjú zenetanárként került Vörösvárra, ahol spártai állapotok várták, és a mai napig is vállalja a nem kis fáradsággal járó oktatást. Nagyon büszke minden tanítványára, akik közül számosan váltak ismertté az ország különböző zenekaraiban. Németh tanár urat csokorral köszöntötték a szervezők, akit a közönség hálás tapsa kísért helyére.

Az est másik érdekes újdonsága az volt, hogy a műsor első felében, a klarinéton előadott számokhoz a gyerekek számára kitalált zenei kvízzjáték párosult. A kvartett vezetőjének számok közötti átvezető szövegéből kellett a gyerekeknek készülni. Minden jelentkező gyerek kapott a szünetben egy sorszámat, és a szünet után ezekből a sorszámból a hallgatóság jelenlétében húztak ki hármat.

A gyerekeknek a színpadon kellett válaszolni az elhangzott kérdésekre, a sikeres válaszok értékes nyereményeket jelentettek.

Nagyon ötletes újítás volt mindez a szervezők részéről, melyet remélhetőleg a közönség felnőtt és örvendetes számban jelen levő kis-korú része is örömmel fogadott.

A mindehhez remek partnerként csatlakozó Premier kvartett is professzionálisan kitett magáért, repertoárjukban Mozarttól kezdve Bernsteinen keresztül egészen a Beatlesig jutottak el.

Németh János tanár úr ünnepelt vendége volt a koncertnek

A merőben más koncertkonceptió kialakításáért köszönet illeti a Zeneiskola vezetőségét és az Önkormányzat Kulturális Bizottságát, a kellékekért és az ajándékokért pedig Molnár Sándor ipartestületi elnököt, a Denk Virágüzletet, a Szamos Marcipánt, a Könyvesboltot, és a Hétszín Virág- és Ajándéküzletet. A bérlet árusításáért köszönet a Könyvesboltnak és a Városi Könyvtárnak.

Toronyi Zoltán

Meghívó

Szeretettel várjuk Önt és családját

a Cziffra György Zeneiskola és Művészeti Iskola 2004. évi bérletes koncertjeire,

a hagyományokhoz híven élvonalbeli előadókcal és színvonalas műsorral, de most kicsit másként: minden hangversenyen megszólaltatunk egy díszvendéget, aki valamilyen módon kötődik a zenéhez, a zeneiskolához, a szünetben a gyerekek részt vehetnek egy zenei kvízzjátékban, értékes nyereményekkel várjuk őket. A koncertek minden hónap utolsó péntekjén 18.30-kor kezdődnek.

Január 30. Amadinda Ütőgyüttes műsora

Február 27. Donizetti „A csengő” című vígoperája egy felvonásban

Március 26. Academia Rézfúvós Kvintett

Április 30. Operettgála – örökzöld operettmelódiák

Bérletet a 26 332-218-as telefonszámon igényelhetnek vagy a helyszínen vásárolhatnak felnőtteknek 3000 Ft-os, gyermekeknek és nyugdíjasoknak 2500 Ft-os áron. Jegyek a koncert előtt válthatók 800 Ft-ért.

Jöjjön el Ön is, felejtethetlen zenei élményben lesz része!

Mi a Feng Shui, és mire használható?

A házasság területéhez kapcsolódó égtáj a DNY. Eleme a föld. A hozzá tartozó színek a föld színei: a sárga, narancs, barack, barna, drapp, nyers, tojásbéj. A támogató színek a vörösek, de e területen nagyon jó hatású a rózsaszín is.

Az ide tartozó anyagok a kövek és a föld alapanyagú tárgyak, mint például a cserép, illetve terrakotta edények. A formákat tekintve a négyzetes alakzatok, négyzetes formák, kockás anyagok.

E terület a családban az Anya területe, a legnőiesebb princípium. Ha e terület hiányzik a házból, az jelölheti, hogy aggregénylákásban járunk, vagy több válás történt az ideköltözések során. Ha a terület kiugró képez, s ha ez nagyon nagy, ott asszonyuralom van. Ha ebben a helyzetben a férj megmarad a házasságban, tudomásul veszi ezt, de annyira elgyengítheti ez a helyzet, hogy munkához való hozzáállása szinte nullára csökkenhet, ereje sem lesz a munkához.

Ha a terület megvan a házban, de rossz energetikai viszonyok állnak fenn, az elsősorban az anya gyengeségét, betegségét okozhatja, és a családban élő 2-es Gua-számú embereket. Rossz energetikai viszonyok vannak a fürdőben, WC-ben, raktározásra szolgáló helyiségekben, lépcsőházban.

A terület GUA-száma: 2. A szám jelentése: Biztosan megduplázni.

A 2-es Gua-számmal rendelkező nők születési évei: 1933, 1942, 1951, 1960, 1969, 1978, 1987, 1996, 2005.

A 2-es Gua-számmal rendelkező férfiak születési évei: 1935, 1944, 1953, 1862, 1971, 1980, 1989, 1998, 2007.

A 2-es Gua-számú emberek 2004-ben a saját helyükön állnak. E helyzet azt jelenti számukra, hogy itt az idő felkészülni a jövőre, esetleg egy új vállalkozásra. Ebben az évben rendezni kell minden múltból hozott adósságot, legyen az anyagi, embertársi, baráti, családi jellegű, mert jövőre felpörögnek körülöttük az események, s nem lesz idejük ezzel foglalkozni. A befejezetlen dolgok mindig rosszat szülnek, valakinek mindig fájdalmat okoznak. Most kell megalapozni minden új dolgot az életben, hogy a következő évben csak az adott problémák megoldását kelljen szem előtt tartani. Így nyugodtabb előrehaladást biztosíthatnak maguknak. A 2-es föld-emberek egyébként is felvállalják mindenki gondjait, jövőre viszont tudatosan félre kell tenniük ezeket, a saját érvényesülésük érdekében.

Jellemzésük: Ezek az emberek befogadók, segítőkészek. Anyáskodók mindenki fellett, aki ezt hagyja. Mindenki problémáját sajátjuknak tekintik. Nagyon jó, megbízható alkalmazottak. Igen erős igazságérzettel vannak megáldva, de szinte mindent képesek elviselni. Jó diplomáciai érzékük segít-

ségével finoman oldanak meg mások számára nehéznek tűnő helyzeteket is. Csapatgként jól dolgoznak, de a 4-es, 7-es, 9-es Gua-számú emberekre féltékenyek lehetnek. (Ezek azok a típusok, akiknek kevesebb tudás elég az érvényesüléshez, jó megjelenésük, s kirobbanó energiáik miatt.) Ennek tudatában talán érthető is e féltékeny-

ség, hiszen, míg neki rojtos a szájuk, és földig kopott a lábuk, akkor is csak megvergetik a vállukat, míg a másik szám képviselőinek szinte elég okosan hallgatni, s már az övék is lehet a megfelelő állás, elismerés. Általában a 4, 7, 9-esek jól használják a 2-eseket, a gesztenye kikaparására.

Mivel a 2-es emberek erős idegzetűek, nagyon sokáig tűrik ezt. Kihaszználható emberek, de nem tehetnek róla. Ők az igazi anyácska típusok. Általában mindenki szereti őket. Társaságban jól mozognak.

Foglalkozások: politikus, ápoló, bolti eladó, banki hivatalnok, személyi titkár, minden földdel kapcsolatos munka

Ezekre az emberekre jellemzők lehetnek a bőr betegségei, vér-problémák, struma, torok, emésztőrendszer gyengeségei, vérbőség.

A 2-es a szerelem területe, de ide tartoznak a baráti kapcsolatok is. Jól felmérhető, hogy milyen energetikai állapotban van e terület otthonunkban, ha megnézzük, milyen sűrűn látogatnak bennünket barátaink.

E területre tervezhetünk konyhát, mert a konyha tűz elemével jó energiákkal tölti fel a teret, ugyanezen megfontolásból tehetünk ide kandallót, cserépkályhát is. Hálósobának is megfelelő helye lehet, a rózsaszín, vagy vörös festés viszont csak a házasság

kezdeti időszakában ajánlott, vagy csökkent aktivitás esetén. Kivételt képez az a helyzet, ha a ház hiányterülete áll itt, akkor e színek kifejezetten jók, de a föld színek is egyenrangúak vele.

Ha a terület többletként jelenik meg az alaprajzon, ajánlott a fehér, vagy halványlila festés, hogy mérsékeljük a kedvezőtlen hatásokat.

Ha a terület nem háló, s nem olyan helyiség, ahol tilos energetizálni, használjunk az energiafolyamatok megindítására terrakotta, vagy onix széljátékot. Ha a bejárat erre néz, az ajtóba tehetjük fel ezeket. A helyiségben használjuk a kerámia dísz tárgyakat előszeretettel, gyertyákat se hanyagoljuk el. A bútorok színét a föld színek közül válasszuk ki. Tegyük ugyanezt a szőnyeggel is, de itt belecsempészhetjük a tűz tápláló árnyalatait is. Nyugodtan válasszunk ide bőrből készült dolgokat. Ne legyen itt túl sok nagy növény.

Fontos, hogy mindig párosan helyezünk el dolgokat. Pl.: két gyertya közt ne legyen valami más dísz tárgy, mert elválasztottságot sugall. Használjuk bátran a kettős boldogság jelet, (ez egy kínai kalligráfia formájában nálam is rendelhető) mert nagyon erős szimbólum. A kínaiak az ünnepeik alkalmával mindig kiteszik a házukban, általában fejjel lefelé, hogy a megérkező vendégek megkérdezzék „Tényleg a kettős boldogság jele van a falon?” –, s a kimondott szó által a szimbólum ereje erősödik. Szerepe még, az összetartozás erősítése is. Nálam, ez egész évben a házasság területét díszíti, s így figyelmeztet arra, hogy nem csak a szép napokért házasodtunk össze.

Ha baráti társaságot szeretnénk összehívni, hatékonyabb eredményt kaphatunk, ha a területen piros lámpát égetünk a toborzás idejétől, a társaság elbúcsúztatásáig.

A terület illatai: geránium, grépfrút, ilang-ilang, szantál, narancs.

A terület szimbólumai:
 Kristályok: Szépség, méltóság
 Sárkányfejű téknős, piros szalaggal
 Páva: Szépség, méltóság
 Fácán: Szépség, szerencse
 Sárkány, főnixszel: Gyermeket akaróknak
 Mandarin kacsapár: Hűség
 Kiskakas: Harmónia
 Pünkösdi rózsza: Igaz nagy szerelem
 Krizantém: Boldog kapcsolat
 Yin-Yang gyertya: Színei a Gua-számnak megfelelőek legyenek
 Kettős boldogság jel: Hosszú, boldog kapcsolat
 Hal: Szenvedély, fizikai aktivitás
 Delfin: Szeretet
 Pillangó: Kettő színes, boldog házasság.
 (A fehér a holtak jelképe.)

Elérhetőségeim:
www.feng-shui-lakas-kert.hu, vagy telefonon, a 06 70 318-96-90-es számon.

Kívánok jó munkát, szeretetben, békeségben, boldogságban eltöltött szép ünnepeket!

Kanyóné Plézer Zsuzsanna
 okleveles FS-tanácsadó

Tíz új önkéntessel gyarapodott az Otthon Segítünk Szolgálat

2003. december 3-án, a Városháza tanács-termében, tíz új önkéntesnek adta át a bizonyítványt *Grószné Krupp Erzsébet*, Pilisvörösvár polgármestere. Ezzel 16-ra gyarapodott azon önkéntesek száma, akik a pilisi kistérségben az Otthon Segítünk Szolgálat keretein belül elláthatják a gondokkal küzdő kisgyermekes családokat.

Egri Gáborné az Otthon Segítünk Szolgálat helyi szervezője elmondta, hogy ez a tíz önkéntes három település és két önkéntes-képző tanfolyam eredménye. Ez azt jelenti, hogy Pilisszentivánról, Pilisszántóról és Solymárról is jelentkezhettek már családok. Természetesen eddig sem számított a határ, olyan családokhoz is eljutottak, ha szükség volt rá, akik nem Pilisvörösváron laktak. De most, a tanfolyam befejeztével, már helyi önkénteseket is küldhetnek a szülőkhöz, gyermekekhez.

Két új önkéntest kérdeztünk terveikről és elképzeléseikről; *Kohlhoffer Évát* és *Bogdáné Domonyi Zsuzsát*.

Kohlhoffer Éva 36 évig volt óvónő Pilisvörösváron.

– Mi vitte Önt az Otthon Segítünk Szolgálatához?

– Most, hogy nyugdíjba mentem, sok lett az szabad időm. Mivel aktív óvónő koromban is foglalkoztam gyermekvédelemmel, kapcsolatban voltam gyámüggyel, hatóságokkal, úgy gondoltam, hogy ennél a szervezetnél hasznosíthatom majd a tapasztalatomat, hiszen a családok problémáit igen jól ismerem.

– Van elképzelése, hogy hol, kiknek fog tudni segíteni?

– Az olyan családoknál, ahol nincs segítség, mert a nagyszülők már nem élnek, vagy messze laknak, a szülőknek pedig teljesen egyedül kellene megbirkózniuk a feladattal. Ilyen esetben vehetik igénybe a szolgálatainkat. Vigyázunk például addig a gyerekekre, amíg ő az ügyeket intézi, vagy az is sokszor jól jön egy fiatal anyukának, akinek van egy-két gyermeke és túlhajsolt, hogy hetente egyszer magára fordítson három-négy órát úgy, hogy nincs a gyermek a lába alatt, és így egy kicsit fellélegezhet.

– Ilyen nagy tapasztalat birtokában nyújthatott Önnek még valami újat a tanfolyam?

– Annyi volt az új, hogy milyen módszerrel közelíthetünk a családhoz. A bizalmat meg kell becsülni, és nem tehetjük meg, hogy kibeszéljük a család problémáját. A titoktartás kötelez. Ehhez kaptunk útmutatást. Illetve arra vonatkozólag is, hogy ez nem egy hosszú távú

Grószné Krupp Erzsébet átadja az okleveleket

szolgálat. Szó sincs arról, hogy kapok egy családost, aki évekig igénybe vehet. Addig segítünk, amíg látjuk, hogy a probléma fennáll. Míg megmutatjuk a szülőknek, hogyan is kell kezelni azt a helyzetet, amiben nehézségük van. Utána ott kell tudni hagyni őket. Éppen az a célja a szolgálatnak, hogy több helyre is eljussunk.

Bogdáné Domonyi Zsuzsa érdeklődését egy rövid hirdetés keltette fel, amit még a nyáron olvasott a Vörösvári Újságban.

– Miután találkoztam a szolgálat helyi szervezőjével, Ágival, majd utána a többi önkéntessel, nagyon meglepődtem, hogy milyen nagy szükség van erre a tevékenységre. Ráadásul nem túl nagy időráfordítással olyan eredményeket érnek el a rászoruló családoknál, hogy ez egyszerűen megfogott. Nekem már két nagy gyermek van. Annak idején volt segítségem, a nagymamám, de tudom, hogy milyen borzasztó lett volna, ha nincsenek.

– A tanfolyamon miket kellett elsajátítaniuk?

– A gyámügyi és a védőnői feladatkörből összeállított alapismereteket, amit a képzés alatt megpróbáltak a fejünkbe verni.

– Ma átvehette a tanúsítványt, Ön is önkéntes segítő lett. Tudja már, hogy mit fog csinálni?

– Nem, de nyitott vagyok minden újra. Bár-mikor, amikor születik egy negyedik gyerek a családban, vagy egy kismama gyés-betegségbe esik, és egyszerűen csak szüksége van valakire, aki józanul látja a dolgokat, és tud neki segíteni, akkor én boldogan megyek. És várom, hogy mikor kerül rám a sor.

Külön oklevelet nyújtottak át az ünnepségen *Fetter Beatrixnak* és *Szauter Mártonnénak*. A két önkéntes már a második családost látogatja. *Szauter Mártonné* jelenleg férjével együtt Pilisszentivánra jár egy ikerpárhoz, ahol a szülőknek igen nagy segítséget jelent az önkéntes házaspár.

Szauter Márton arra a kérdésre, hogy mi vitte a szolgálatához, rutinosan csak annyit válaszolt:

– Szeretek családokkal és gyerekekkel foglalkozni, ezért és a feleségem biztatására döntöttem úgy, hogy elvégzem a tanfolyamot.

– Mit tud segíteni egy férfi egy kisgyermekes családban?

– Tulajdonképpen mindent elvégzek, amire az édesanya megkér; bevásárolok, sétálni viszem a gyerekeket. Nálunk három gyerek van. A legkisebb húsz éves lesz, úgyhogy elég régen volt, amikor utoljára kicsi gyerekekkel foglalkoztam. Ezért most újra jól esik ez és szeretem csinálni.

Pogány Bernadett

A tíz új önkéntes neve és lakhelye:

Bogdáné Domonyi Zsuzsa – Pilisvörösvár

Simon Józsefné – Solymár

Kohlhoffer Éva – Pilisvörösvár

Pfeifer Gabriella – Pilisszentiván

Glück Józsefné – Pilisvörösvár

Valóczy Lászlóné – Pilisszántó

Vasné Kremper Zsuzsa – Pilisvörösvár

Dobrova Beatrix – Pilisvörösvár

Braunné Schreck Terézia – Pilisvörösvár

Csöszné Rigó Sarolta – Pilisszentiván

Gyermek született

Bálint, Imola, Borbála, Botond, Enikő, Bökény: ők hatan Balogh Sándor református lelképásztornak és feleségének, Kingának a gyermekei. Bálint, a legidősebb 15 éves, a szép, régi magyar nevű Bökény pedig karácsonykor lesz egyhónapos.

– Én mindig ilyen nagy családra vágytam – mondja boldogan a lelkes úr, amikor telefonon felhívom őt. – Sokan vagyunk, az örömeinket, bánatainkat jobban meg tudjuk osztani egymással, mindent egymásra építve éljük meg.

– Úgy érzed, neked mint lelkésznek példát kell mutatnod a fogyó, ritkuló nemzet polgárainak? – kérdezem.

– Ha nagyon nagy és erős lenne ez a nemzet, és sok tízmillióan lennének, mi akkor is sok gyermeket szeretnék. Egyszerűen mi így gondolkodunk.

E keresetlen és örömteli szavakhoz mit is tehetnék hozzá, mint azt, hogy sok boldogságot kívánjunk a Balogh család legifjabb és mind-egyes tagjának, és sok hasonló gondolkodású családot ennek az országnak. *F. A.*

Tíz éve írták

„A szegénységet nem lehet mindig pénzben kifejezni, de végtelenül szegény az, aki egyedül marad, szeretet nélkül marad.

Mi, XX. századvégi emberek be kell hogy lássuk, hogy jó száz éve felbomlott valami, ami ezeréves távlatban a szociális gondoskodás alapja volt, és ez volt a család. A gyermekek nevelése oly sok gondot okozott a szülőknek, de ezek a gyermekek ott álltak a szülő mellett öregségükre, amikor szükség volt rájuk. Támaszkodj a családotra a bajban, hisz ez a legtermészetesebb! De a család egysége megbomlott, valami miatt kiesett a legfontosabb támasz, kiesett a nagycsalád régi fogalma, amelyben 2-3 nemzedék élt együtt. ... Nyilvánvaló, hogy generációknak kell felnőni, hogy a csorbát kiköszöröljük, de minden csorbát ki lehet köszörölni, amíg a penge tart, most mindannyiunknak ez a feladata.”

(Idézet Surján László szociális miniszter beszédéből – A Szent Erzsébet Otthon fölszentelési ünnepségéről. Pilisvörösvár Ma, 1993. december)

Mit kell tudni az EU-ról?

Előcsatlakozási támogatások

Mint a cím is jelzi, az előcsatlakozási támogatási rendszer az unióba belépő államok részére kialakított, még a csatlakozás előtt igénybe vehető és felhasználható összegekre vonatkozik. Ezek a programok három csoportba oszthatók: SAPARD, ISPA és PHARE. A SAPARD-program a versenyképes agrárgazdaság kialakítását szolgálja, az ISPA a környezetvédelmi beruházásokra vehető igénybe, a PHARE pedig az intézményfejlesztés és egyéb beruházások finanszírozását célozza.

A SAPARD-támogatások a versenyképes agrárgazdaság kialakítása mellett arra is felhasználhatók, hogy az adott vidék megtarthassa lakosságát. Ugyanakkor, ha valaki idejekorán megismeri ezt a rendszert, könnyebben felkészülhet a közösségi életre: megismeri az uniós jogszabályi környezetet, és könnyebben juthat hozzá az agrárgazdaság számára elkülönített forrásokhoz is.

Az Unió 2000-ben meghatározta, hogy a csatlakozó országok 2000-2006-ig mekkora pénzügyi kerettel gazdálkodhatnak a SAPARD-programon belül. E keret megalkotásakor több szempontot is figyelembe vettek: az egy főre jutó GDP-t (bruttó hazai össztermék), a mezőgazdaságban foglalkoztatottak számát, a mezőgazdaság által hasznosított földterület nagyságát és a területi sajátosságokat. Hazánk 2000-től a csatlakozásig évente tízmilliárd forintot fordíthatott és fordíthat erre a támogatási rendszerre. Ennek

felhasználásakor ugyanakkor 25 százalék önrészt is produkálni kellett, azaz saját forrásból évente 3,5 milliárd forintot. Mindez azonban még kevés: az országoknak hétéves tervet kellett kidolgozniuk: pontosan meg kellett tervezni, hogy évente milyen jogcímenek oszthatókat szét a támogatási összegek. Az évi tízmilliárd fo-

rintra pályázati úton lehetett és lehet ma is jelentkezni. Az Unióban a SAPARD-ot a Mezőgazdasági Garancia és Orientációs Alap váltja majd fel.

Az ISPA olyan környezetvédelmi és infrastruktúrafejlesztési tervek megvalósításakor érvényes, mint a közelmúltban nagy port kavart Pest megyei hulladéklerakó megépítése. Több településen tartottak már szavazást, és sokáig

minden falu elutasította, hogy náluk épüljön meg a megye legkorszerűbb hulladékmegsemmisítője. Ilyen egyébként már minden megyében van, a „lyukas” megye az egyetlen kivétel. Az igazán nagy probléma az, hogy az erre fordítható hárommilliárd forintot december 31-ig fel kell használni, különben elvész. Pedig egy ilyen létesítmény komoly bevételt jelentene az önkormányzatnak, ráadásul össze sem hasonlítható a bűdös és gusztustalan szemétdombokkal. Az Unióban az ISPA-t a Kohéziós Alap váltja fel.

A PHARE-támogatások körébe tartoznak a különféle intézményfejlesztések – ez a teljes összeg 30 százaléka lehet –, valamint a közösségi vívmányok átvétele és alkalmazása. Ez utóbbi tulajdonképp az egyéb kategória. Ide tartozik az éttermek korszerűsítése is, azaz például a konyhabútor lecserélése rozsdamentesre. Ezt a Regionális Fejlesztési Alap néven látjuk majd viszont a csatlakozás után.

Az előcsatlakozási alapok nemcsak azt a célt szolgálják, hogy létre lehessen hozni a megfelelő fejlesztések egy részét. Igen fontos az is, hogy ezekre az alapokra precíz pályázatokat kell készíteni. Mindenyiket szigorú eljárási rend szabályoz. A korábbi tapasztalatok azt mutatják, hogy az újonnan csatlakozott országok nem jutottak hozzá túl sok támogatáshoz, mert egyszerűen nem tudtak megfelelő pályázatot írni. Ez sajnos Magyarországra is igaz. A vállalkozások nem is igen tudják, milyen lehetőségeik vannak, s ha igen, akkor sem nagyon tudnak megfelelő anyagot készíteni. A pályázatok megírásában egyébként egyre több társaság lát üzletet: ők arra szakosodnak, hogy a pályázni akaró cégek helyett elkészítik az anyagot, akik így több eséllyel indulhatnak.

Szabó Emese

Regionális hírek

Sorstalanság

A Sorstalanság forgatásának piliscsabai helyszíne ellen tiltakoztak november 22-én, a Lötér bejáratánál mintegy százhuszan. A tiltakozók egyperces csenddel adóztak a 2. világháború áldozatai emlékének, majd beszédekben hangsúlyozták a Pilis szakrális voltát, amelynek megsértése miatt tiltakoznak a filmforgatás helyszíne ellen. (www.piliscsaba.info)

Tőkés László Piliscsabán

A romániai forradalom legendás alakja, királyhágómelléki református püspök december 3-án a ligeti katolikus templomban tartott előadást. A püspök többek között elmondta: a népirtásnál is rosszabb a lelkek rombolása, ami ma Erdélyben folyik. Valódi segítséget várnak a határon túli magyarok, s nem felszínese, az anyaországiak lelkiismeretét segélyekkel megnyugtató látszatintézkedéseket. (www.piliscsaba.info)

Nyertes pályázat a GyISM-nél!

A Kereszteskő Kulturális és Falufejlesztő Kht. 3,2 millió Ft-ot nyert a Bikaistálló turistaházra történő alakítására. Így Pilisszántó számára lehetőség nyílt arra, hogy helyben biztosítson vendégeinek szálláslehetőséget. (www.pilisszanto.hu)

Behajtani tilos!

Pilisszentiván község önkormányzata a Bem utca forgalmának csökkentése érdekében – a Bem utca képviselőjének javaslatára – a Bem utca és a Klapka utca sarkára „Behajtani tilos!”-táblát helyeztet el „Behajtás csak önkormányzati

engedéllyel” kiegészítő táblával, amely csak a Klapka utcában lakók részére engedélyezi a behajtást.

A Képviselő-testület felkérte a hivatal vezetőjét, hogy a közterület-felügyelőn és a helyi kmb-ben kereszttül szerezzen érvényt a forgalomkorlátozásnak.

(Szentiváni Újság, 2003. november)

30 éves a szentiváni kórus

2003. november 16-án ünnepelte a Pilisszentiváni Vegyes Kórus fennállásának 30. évfordulóját. Ebből az alkalomból ünnepi hangversenyt rendeztek az általános iskola tornacsarnokában.

(Szentiváni Tükör, 2003. november)

Petárdára, magyar!

Ezentúl nem büntetik a szilveszteri durrogtatást

Születésnap bulikon, családi összejöveteleken egyre nagyobb divat a tűzijátékok alkalmazása. Jószerével Vörösváron sem múlhat el egyetlen hétvége sem tűzijáték nélkül. A november 6-i közmegehallgatáson egy helyi polgár szóvá is tette mindezt. Beváltva elmúlt hónapban tett ígéretünket – különös tekintettel a közelgő szilveszterre – utánajártunk a tűzijátékok használatára vonatkozó szabályoknak.

Magyarországon mindeddig a petárdák, tűzijátékok forgalmazása hatóerejüktől függetlenül engedélyhez kötött volt (elméletileg még a tortatűzijáték is). Árusításuk és vásárlásuk szabályértésnek számított, amit a törvény 50 ezer forintig terjedő pénzbüntetéssel sújtott. Szilveszterkor gyakorlatilag a fél országot meg lehetett volna büntetni. Az illegálisan az országba kerülő petárdák ugyanakkor nagyon veszélyesek voltak, mivel a hatóság nem vizsgálta be azokat. Az Európai Unióban és a környező országokban ezzel ellentétben a három gramm hatóanyagú, úgynevezett játékos, tréfás pirotechnikai eszközök árusítása eddig sem ütközött jogszabályba.

Egy nemrégiben megjelent belügyi rendelet nálunk is kategóriákba sorolja a pirotechnikai eszközöket.

A játékos pirotechnikai eszközök (pl. tortatűzijáték) kikerültek az engedélyköteles termékek közül, azokat minden 14 évét betöltött személy megvásárolhatja és használhatja. (A 14. életévét be nem töltött személy csak nagykorú személy felügyelete mellett!)

A legfeljebb 50 gramm hatóanyagot tartalmazó, úgynevezett kis tűzijátékokat a szabályoknak megfelelő árusítóhelyek a szilveszterre való tekintettel december 28-31. között szabadon árusíthatják. Ezeket a vásárló szilveszter napján este 6 órától reggel hatig használhatja fel.

250 gramm hatóanyagot tartalmazó tűzijátékokat továbbra is engedélykötelesek, és csak pirotechnikai szakértők alkalmazhatják őket. F. A.

Valóban a Pilisszentiváni Önkormányzat miatt késlekedik a Klapka utca aszfaltozása?!

Döbbenettel olvastam a Vörösvári Újság 2003. októberi számában az alábbiakat:

(„Tallózás a szeptember 25-i képviselő-testületi ülésen elhangzott felvilágosítás-kérésekből”)

Falics Jánosné képviselő szava tette, hogy a Klapka utcában nincs teljesen kiépítve a közvilágítás, továbbá az iránt érdeklődött, hol tartanak a tárgyalások Pilisszentivánnal az utca ügyében.

Grósné Krupp Erzsébet polgármester elmondta, hogy a közvilágítással kapcsolatos észrevételeket, igényeket összesíteni fogják. Ezeknek a jövő évi költségvetéskor igen komoly költségvonzatuk lesz. A Klapka utca aszfaltozásáról folyó tárgyalások megrekedtek. A megegyezést gátolja, hogy az utca Piliscsaba felőli részét a szentiváni önkormányzat nem rendezte, az illegálisan épített kerítések belelőgnak a közútba.”

Tisztelt Polgármester Asszony!

Ön gyorsan elintézte a dolgot, és igaztalanul „átjátította a labdát” a szentiváni térféltre. De Ön is tudja, Kedves Polgármester Asszony, hogy nem ez az oka annak, hogy évek óta nem készül el a Klapka utca aszfaltozása. Ez kizárólag a Pilisvörösvári Önkormányzatot terheli már több cikluson keresztül, Önökön múlik, hogy végre mikor szánják el magukat ezt a fejlesztést megvalósítani.

Bizonyítani tudjuk, hogy évek óta próbálunk Önökkel megállapodni abban, hogy végre mikor pályázunk már állami forrásért. Írásban többször jeleztük, hogy Pilisszentiván Önkormányzata rendelkezik a saját forrással. Pilisvörösváron valami mindig hiányzik. Vagy az akarat, vagy a forrás. Hogy mi, ezt Ön jobban tudja, és erről kellett volna az érdeklődő képviselő asszonyt tájékoztatni.

A Klapka utcában lakó polgárok több alkalommal 30-40 fős delegációval jelentek meg nálunk testületi ülésen, hogy jogos igényüket erőteljesen jelezzék.

Javasoltuk, hogy ugyanilyen határozottan mondják el a pilisvörösvári testületi ülésen, mivel ott reked meg a dolog.

Legutóbbi, február 25-i Pilisvörösváron tartott megbeszélésünkön, ahol mindkét részről az illetékes személyek jelen voltak (polgármesterek, alpolgármester, bizottsági elnökök, jegyző) Önök újra csak halogató alapállást képviseltek. Kijelentették, hogy a Klapka utca aszfaltozása Pilisvörösváron nincs tervben a közeljövőben, mert sok egyéb más fejlesztés előzi azt meg, no meg saját forrás sem áll rendelkezésre. Arra is hivatkoztak, hogy a dűlőtől (Bem u.) Solymár felé a kapubehajtók nincsenek megtervezve, a dologról nem lehetett konkrétan megállapodni.

Mivel a dűlőtől Piliscsaba irányában több szűkület van (3-3,5 m), minek oka nem csupán az, hogy néhány telektulajdonos a szentiváni oldalon nem hajlandó az út számára leadni, vannak olyan szűkületek, ahol minden érintett a törvényes határon van úgy szentiváni, mint vörösvári oldalon.

Ezen a megbeszélésen azt javasoltuk, hogy készítsük el a dűlőtől Solymár felé eső részt, hiszen ez a szakasz a teljes 2050 méterből kb. 1650 méter hosszúságú.

Ezzel a Klapka utcai lakók nagy hányadának megoldódna a kulturált közlekedés. Erre sem nyilatkoztak Önök a mai napig.

Azóta lényegében elkészültek a kapubehajtók tervei, a hatósági jóváhagyások után semmi akadály nem lenne a pályázat beadásának.

Pilisszentiván továbbra is rendelkezik a saját forrással, és részünkről továbbra is megvan az akarat, hogy Pilisvörösvárral közös pályázatot adjunk be a Klapka utca aszfaltozására.

Végezetül megjegyezném, hogy ha egy ilyen sok embert érintő témában a Polgármester Asszony csak igen szűkszavúan és a valóságnak nem megfelelően tájékoztatott egy Önkormányzati Képviselőt, akkor az érintettek milyen tájékoztatást várhatnak?

Várjuk Pilisvörösvár konkrét állásfoglalását a nyilvánosság előtt, hogy mikor lesz meg a közös pályázat benyújtásához az akarat és az anyagi forrás.

Marlok Gyula
a műszaki bizottság elnöke

Köszönetnyilvánítás

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Szociális és Egészségügyi Bizottsága köszönetet mond mindazoknak, akik egy vasárnapjukat feláldozva segítettek az őszi ruhagyűjtés megszervezésében: Egri Gábornénak, Fetterné Denk Évának, Hegyvári Istvánnénak. Köszönjük a Gradus Egyesületnek és az óvodának, hogy átadta nekünk a tornatermet. Egyben értesítjük az érdeklődőket, hogy ruhagyűjtést legközelebb 2004 májusában szervezünk, erről plakátokon és levélben is értesítjük a lakosságot, az érintetteket.

Szociális és Egészségügyi Bizottság

Dr. Frajna Imre (Fidesz) országgyűlési képviselő felszólalása a 2004. évi költségvetés vitájában 2003. november 11-én

„Két módosító indítvány mellett szeretnék érvelni, ami remélhetőleg kevesebb indulatot fog kelteni a Házban, esetleg még talán támogatást is kap a túloldalról.

Az egyik a 10-es út kérdése. Ez az a főútvonal, amelyik a csúcsterhelésben a legnagyobb forgalmat mutatja ma Magyarországon. Akkora a terhelése, hogy lassabban lehet beérni most már Piliscsabáról Budapestre, mint Győrből ugyanezt a távot megtenni. Ez a főút ráadásul településeken megy keresztül, a településeket jószerével kettévágja, lakhatatlanná teszi a zaj- és forgalomterhelés miatt. Az arra lakók pedig, ha gyalogosok, igazából egy túlélő túrara emlékeztető átkelési kísérleteket tehetnek meg.

Ennek az útnak a fejlesztése szerepelt az előző kormány hosszú távú terveiben, és szerepel a mostani kormány terveiben is, kizárólag pénz nem szerepel az úthoz. Márpedig az állandó torlódás és balesetek miatt ennek az elkerülő szakasznak a megépítése minél hamarabb szükséges lenne. Több kormányzati ígéret szerint ez be is fog következni ebben a ciklusban. De tartok tőle, hogy az ígéret erre nem lesz elegendő, ezért több képviselőtársunkkal módosító indítványt adtunk be azért, hogy elkezdődhessék a jövő évben a 10-es út építése.

A másik módosító indítvány pedig a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság ellátását javítaná. Pest megyében körülbelül 2500 lakosra jut egy rendőr, ugyanez az arány Budapesten 500, tehát ott ötször annyi rendőr teljesít szolgálatot, mint a megyében. Paradox hatásképpen minél jobban végzi Gergényi főkapitány úr a dolgát a fővárosban, annál súlyosabb problémákat okoz ez a főváros környékén, hiszen az innen kiszorított bűnöző elemek ott találnak a maguk számára terepet.

Éppen ezért a Pest megyei főkapitányság fejlesztése igazából elsőrendű feladata kéne hogy legyen Pest megye közbiztonságának. Különösen fontos az én számomra Pilisvörösváron rendőrkapitányság létesítése. Pilisvörösvárt jelenleg a budaörsi rendőrkapitányság látja el, ami sem közlekedési, sem személyi állományában nem felel meg ennek az elvárásnak. A rendőrkapitányság létszáma igazából arra lenne elegendő, hogy Budaörs környékét lássa el megfelelő módon. A térség polgármesterei már rendőrlakásokat, telket, épületet ajánlottak föl a kormány-nak ahhoz, hogy ott kapitányság létesüljön. Ígéret érkezett arra, hogy ez létesülni fog, de sajnos minden évben a pénzhány miatt halogatódik a dolog. Éppen ezért nyújtottunk be módosító indítványt arra, hogy Pilisvörösváron is létesüljön rendőr-főkapitányság, mentesítve ezzel Budaörs környékét és javítva Pilisvörösvár rendőri ellátottságát, ami lassan már katasztrófálisnak lesz nevezhető.”

MDF

**BÉKÉS, BOLDOG KARÁCSONYT
ÉS EREDMÉNYEKBEIN GAZDAG
ÚJ ESZTENDŐT KÍVÁNUNK
MINDENKINEK!**

A MAGYAR DEMOKRATA FÓRUM
PILISVÖRÖSVÁRI SZERVEZETE

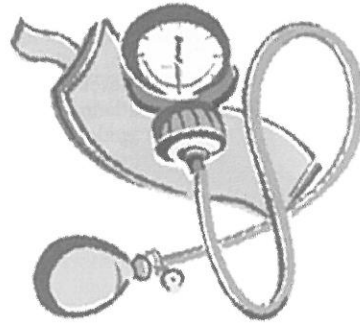
A magas vérnyomásról

Ha nincsenek is tünetek, viszont vérnyomásunk felső értéke makacsul 140 feletti, az alsó szám pedig 90 vagy efelett van, véredényeinkben olyan elváltozások mennek végbe, hogy a csendes betegség első jelzése nem kevesebb, mint agyvérzés, vagy szívroham lehet.

Mitől szökik fel a vérnyomás? Bizonyos fajta daganatok, vesebetegség következtében is, azonban a köznapi magas vérnyomásos esetek 90 százalékában nem mutatható ki különleges szervi összefüggés. Ezt a betegséget nevezik esszenciális magas vérnyomásnak, melynek kialakulásához a következő tényezők járulnak hozzá:

Túlzott sóbevitel. Ahol magas a sófogyasztás, mint például Japánban, ez a betegség szinte járványszerű, a felnőttek mintegy felét érinti. Nekünk, európaiaknak sem könnyű a kívánatos szintet betartani (átlag fél gramm naponta), hiszen táplálékunk nagy része gyors, félkész, előre feldolgozott ételekből áll, amelyek a friss, nyers gyümölcs és zöldségfélék sótartalmának sokszorosát tartalmazzák. A só íz iránti hajlamot könnyű kialakítani, és a körülöttünk nagy bőségben megtalálható sós csomagolt, ropogtatnivalók is ehhez szoktatnak hozzá bennünket.

Elhízás. Majdnem mindenki, akinek jelentős súlyfeleslege van, végül tapasztalni fogja, milyen a magas vérnyomás. Csak idő kérdése.

Artériás lerakódás (plakk). A beszűkült vagy eltömődött artériák a vérnyomás fokozására kényszerítik a szervezetet, hogy a szükséges oxigént és táplálékot a test sejtjeihez eljuttassa.

Ösztrogén. Ez a hormon, amely bizonyos fogamzásgátló tablettákban található, sóvisszatartó hatással, azzal emeli a vérnyomást,

hogy nagy mennyiségű folyadékot tart vissza a szervezetben.

Alkohol. Tudományos vizsgálatok bizonyították, hogy a mindennapos magas vérnyomásos esetek 5-15 %-nak oka az alkoholfogyasztás.

A szokásos gyógyszeres kezelés általában nem gyógyítja a magas vérnyomást, csak szabályozza.

Ezt azonban mi magunk is megtehetjük gyógyszerek nélkül, egyszerű étrendi és életmódbeli változtatással néhány héten belül, ha: tudatosan visszafogjuk sófogyasztásunkat, gyógynövényekkel és egészséges fűszerekkel ízesítünk, feldolgozott élelmiszerek helyett sok friss, nyers gyümölcsöt és zöldségfélét eszünk.

A súlyfölség csökkentésével általában együtt jár a vérnyomás csökkenése is.

A zsírszegény, rostban gazdag étrend kb. 10 %-kal csökkenti a vérnyomást még súlyvesztés vagy sókorlátozás nélkül is. Valószínűleg a vér hígulása – ami a kevesebb zsírfogyasztás következménye – hozza létre ezeket a kedvező változásokat.

A mozgás is lecsorítja a vérnyomást általa, hogy csökkenti a perifériás artériás ellenállást. Ráadásul a rendszeres testgyakorlás elősegíti az általános egészséget, a jó közérzetet is.

Dr. Saufert Gyula
Pilisvörösvár, Biobolt

Értesítő tüdőszűrésről

Pest megyében az ÁNTSZ vezetője minden 30. életévüket betöltött személy részére kötelezően elrendelte a tüdőszűrését. A vizsgálat alkalmas a tüdőbetegségek időbeni felismerésére. Panasz nélkül is lehet beteg!

A vizsgálat helye:

Közösségi Ház, I. emelet.

Ideje: 2004. 01. 06-tól

2004. 01. 28-ig.

**Délelőtt: kedd, csütörtök, péntek
8-14 óráig.**

**Délután: hétfő, szerda
12-18 óráig**

Személyi igazolványt, TB-kártyát, valamint az előző évben kapott tüdőszűrő igazolását hozza magával!

**A Pilisi-medence
Egészségügyi
Alapítvány
kuratóriuma
nevében
békés, meghitt
karácsonyi**

**ünnepeket és örömteli, egészséges
új esztendőt kívánok e lap olvasóinak
és támogatóinknak!**

dr. Für Zoltán kuratóriumi elnök

Őszi sikerek

Az idei NB II-es kézilabda bajnokság kezdetén sokan féltették a megfiatalodott vörösvári kézilabda-csapatot. Sem tapasztalatban, sem magasságban, sem súlyban, sem pedig lövőerőben nem állnak a vetélytársak szintjén – aggódtak a kézilabda-szurkolók. Nos, örömmel mondhatjuk, hogy az őszi szezon végére kiderült, kár volt félni a fiatalokat. Igaz ugyan, hogy az elmúlt fél év során nem lettek sokkal erősebbek, nehezebbek, mégis helytálltak. A 11 csapat között az előkelő negyedik helyet szerezték meg.

Teljesítményük értékét növeli, hogy a sok sérülés miatt szinte egyszer sem tudtak a leg-erősebb összeállításukban kiállni. Béldeki Gergely térszalag-szakadást, Blaskó Róbert részleges térszalag-szakadása szenvedett. Szabó Sándornak bokaszalag-szakadása volt, Wieszt Károly pedig lágyéksérvel küzdött. Szabó már túl van a műtéten, Wieszt pedig a karácsonyi ünnepek előtt fekszik kés alá. Tavaszra remélhetőleg mindenki felépül, és akkor talán még jobb eredményeket érhetnek el. Bár az eddigiekre sem lehet panasz.

Az őszi első Pénzügyőr csapatát csak a vörösváriak tudták legyőzni, és a már hagyományos Solymár-Pilisvörösvár rangadón döntlent ért el a csapat. Ezt a mérkőzést a záró fordulóban óriási érdeklődés, telt ház előtt játszották a csapatok. A nézők ezúttal is szikrázóan kemény, időnként már-már durva, izgalmas összecsapást láthattak. A szigorú, nyitott védekezésnek köszönhetően csak kevés gól esett, a 7-7-es féldő után 13-13 lett a végeredmény. A végén a vörösváriak két hétméterest is kihagytak, talán ezen ment el a győzelem. A hatalmas idegfeszültséget a solymári csapat bírta nehezebben, több játékosuk is piros lapot kapott.

Tavasszal a kedvező sorsolás miatt több itthoni mérkőzést játszik a csapat. Szerencsés

esetben tehát az sem elképzelhetetlen, hogy dobogóért küzdhetnek a második félévben. Az ifjúsági csapat viszont biztos, hogy a legjobb-bak között végez. Veretlenül állnak a tabella élén, egy hasonló szezonnal megszerezhetik az aranyérmeket is.

Pándi Gábor edző a folyamatos utánpótlás-nevelés érdekében ősztől előkészítő csoportfoglalkozásokat is tartott. Az általános ügyességfejlesztő foglalkozásokra januártól további fiúkat és lányokat vár, az 1992-1995-ös korosztályból. A foglalkozások a Templom Téri Általános Iskolában lesznek, kedd délután fél négytől fél ötig és csütörtök délután négytől ötig.

Várhegyi Ferenc

Az NB II-es férfi kézilabda-bajnokság őszi végeredménye:

1. Pénzügyőr 18 pont
2. Gyömrő 14 pont
3. Solymár 12 pont
4. Pilisvörösvár 11 pont
5. Balassagyarmat 10 pont
6. Gyöngyösszolymos 10 pont
7. Dunakeszi 9 pont
8. Mogyoród 9 pont
9. Testvériség 9 pont
10. MAFC 5 pont
11. Székesf. MÁV Előre 4 pont

Sakk

A Pilisvörösvári Szabadidő Sportegyesület továbbra is várja a sakkozni szeretőket hétfő esténként, a Kultúrház harmadik emeleti bányásztermében. A foglalkozásokat Szentes Tibor vezeti, aki korra és nemre való tekintet nélkül 17 órától 21 óráig áll a tanulni vágyók és a játszani szeretők rendelkezésére.

Keresztrejtvény

olvasóink. A helyes megfejtést beküldők között egy darab 5000 Ft-os könyvutalványt sorsolunk ki, amely beváltható a pilisvörösvári könyvesboltban (Fő út 82.). Beküldési határidő: 2003. december 31.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	↘
13						14						
15			16			17	18			19		
	20		21		22	23				24		
25		26		27						28		
29			30		31				32			
33		34		35			36				37	
		38					39					
40	41		42			43	44				45	
46		47			48	49		50		51		
52				53			54		55			
56			57					58		59		
60			61				62			63		64
65		66			67	68						
↙											69	

Karácsonyi rejtvényünkben dr. Réthy Zoltán egyik szép versének sorait fejthetik meg

VÍZSZINTES: 1. Az idézet első sora dr. Réthy Zoltán: Falusi fészek című verséből (zárt betűk: R, T, Á). 13. Hajrudin híres hídjának jelzője, Neretva-parti város nevéből. 14. Helyet foglalt benne. 15. Kapor közepe! 16. Súlyarány. 18. Milligramm. 19. Norvég és iráni autójelek. 20. Rila egyneműi. 21. Olasz. 24. Páratlan timsó! 25. Huza... 27. Templomi szertartást végeznek rajta. 28. TEPZ. 29. Menekülő. 31. Hosszmérték. 32. Bálvány. 33. Népiesen sír. 34. Vonatkozó névmás. 36. Magot hint. 37. Azonosak! 38. Népszerű író, kritikus volt (Béla). 39. Régész öröme. 40. Indonéziai légítársaság. 42. Menyasszony. 44. Részben tere! 45. Üres zug! 46. Képzelt jelenet. 48. Nagy edény, tartály. 50. Csaknem teljesen lecsorog! 52. TTSA. 53. Fagyaltszerű krém. 55. Nem egészen lassan! 56. Bór, asztácium. 57. Férfinév. 59. Kiejtett betű. 60. Kolomp része! 61. Rangjelző. 62. Hat Rómában. 63. Ribonukleinsav. 65. Déligyümölcs. 68. Távbeszélő. 69. Aaaa!

FÜGGŐLEGES: 1. A húség városából származó. 2. Vág-parti város. 3. Félíg íté! 4. Egyik megyénkbe való. 5. A szerelmi költészet istennője. 6. Személyes névmás. 7. Tág ford. 8. Leszid. 9. Becézett női név. 10. A pincébe. 11. Demonstrál. 12. Négyévenként rendezett sportverseny. 13. E napon. 17. Növénynevelés módja. 22. Nem mozdul. 23. IÁB. 25. Az idézet második, befejező sora (zárt betűk: Á, T, M). 26. USA állam, fővárosa: Montgomery. 28. Dogmákon alapuló. 30. Elavult. 32. Válaszol. 35. Női név. 36. Út. 41. Szántóföldi művelés szintje alatti földkéreg. 43. Fordított ábrák! 45. Kegyetlen uralkodó. 47. Isten ...: Attila, a hunok királya. 48. Végtag. 49. Fed betűi. 51. Fafajta. 53. Csaknem a polcra! 54. Argumentál. 57. Fölszemesítő szó. 58. Nem enged. 64. Üres sín! 66. Amerícium. 67. Fasiszta rohamosztag volt. 68. Visszaút!

(A rejtvényt Zsirai László készítette a Vörösvári Újság számára.)

Városi programok

2003. december

31. **Óévbúcsuztató – újévköszöntő bál**
Helyszín: Községi Ház. Zene: Wandermusikanten
Kezdési időpont: 20 óra
Asztalfoglalás, jegyváltás (1.500.- Ft/fő)

2004. január

01. **A Cziffra György Zeneiskola és Művészeti iskola Ifjúsági Zenekarának újévi koncertje**
Helyszín: a Zeneiskola hangversenyterme
Kezdési időpont: 17 óra. Belépő: 500 Ft.
23. **A Német Nemzetiségi Vegyes Kórus jubileumi hangversenye**
Közreműködik a Német Nemzetiségi Fúvószenekar.
Helyszín: Községi Ház. Kezdési időpont: 18 óra.
30. **Az Amadinda Ütőegyüttes koncertje**
Helyszín: a Zeneiskola hangversenyterme
Kezdési időpont: 18.30. Belépő: 800 Ft.
31. **A Német Nemzetiségi Fúvószenekar svábbálja**
Helyszín: Községi Ház
Kezdési időpont: 20 óra

Rendszeres foglalkozások

gyermek részére a Községi Házban

SZÍNJÁTSZÓ SZAKKÖR

Kedden, pénteken 15 órakor

XANTUS BARBARA MUSICAL STÚDIÓJA

Kezdő és haladó csoport szombaton 9 órától

AKROBATIKUS ROCK AND ROLL

Hétfőn 15.30-tól, csütörtökön 15 órától az I. emeleten

RED ROCK

Kedden és csütörtökön 16 órától az I. emeleten

KOLIBRI TÁNCEGYÜTTES EGYESÜLET

Gyerekeknek szerdán 14 órától az I. emeleten

NÉMET NEMZETISÉGI GYERMEKTÁNC

Pénteken 16 órától az I. emeleten

KERÁMIA SZAKKÖR

Szerdánként 15 órakor az alagsorban

Házasságot kötöttek

11. 22. **Nick István** és **Indre Krisztina**

Megérkeztek

10. 30. **Guth Patrik**, Guth János és Bánhidi Beáta fia

11. 09. **Pénzes Petra Vanessza**, Pénzes Zoltán és Falusi Nóra leánya

11. 17. **Strobelberger Attila**, Strobelberger Attila és Lovas Adrienn fia

11. 18. **Nick Máté Gábor**, Nick Gábor és Körmöndi Anita fia

11. 19. **Bajók Gizella**, Bajók Gábor és Kárpáti Mónika leánya

11. 22. **Dálnoky Laura**, Dálnoky Zsolt és Kerekes Veronika leánya

11. 22. **Freisleben Csilla Virág**, Freisleben Vilmos és Freisleben Enikő leánya

11. 26. **Csősz Bianka**, Csősz István és Rigó Sarolta leánya

11. 27. **Tómusz Tímea**, Tómusz Tibor és Dobos Zsuzsanna leánya

12. 01. **Fekete László István**, Fekete László és Jaksa Katalin fia

PILISSZENTIVÁNI
JÁTSZÓHÁZBA

szeretettel várunk gyermekeket
2 éves kortól

CSALÁDIAS KÖRNYEZET
NAPKÖZBENI ELLÁTÁS
KIS LÉTSZÁM

EGYÉNI BÁNÁSMÓD
JÁTÉK ÁLTALI FEJLESZTÉS
VERSELÉS, ÉNEKLÉS, RAJZOLÁS
BIZTONSÁGOS, EGÉSZSÉGES,
VIDÁM LÉGKÖR

Tel.: 06-26-366-020

Vörösvári Újság
Berischwarer Zeitung

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának közéleti havilapja

Felelős kiadó:

Holitska Sándorné

a Városi Könyvtár vezetője
Fő út 82. Tel.: 06-26-330-486

Felelős szerkesztő és
tördelőszerkesztő:

Fogarasy Attila

Tel.: 06-20-9948-733
E-mail: fogarasy@freestart.hu

Rovatszerkesztők:

Sax Ibolya, Toronyi Zoltán,
Várhegyi Ferenc

A szerkesztőség címe:

Közösségi Ház, Fő út 127.
Tel.: 06-26-331-712

E-mail: vorosvariujsg@freestart.hu

Készült a Kömp Kft. nyomdájában (Budapest, Hajdú u. 42-44).
(Tel.: 06-1-329-7655,
06-30-9420-049.)

ISSN 1417-6823

Megjelenik 1500 példányban.

Köszönjük, hogy az
újságot árusítják:

Halm Schläger élelmiszerboltok,
Havas kiskereskedés, Hidasí vegyeskereskedés,
hírlapárusok, Koller Elektronika, Krivinger zöldségbolt,
Krausz mezőgazdasági bolt,
Liget ABC, Margit minimarket,
Pataki élelmiszerbolt, Sikari gyógyszer-
szertár, Tácsik pékség, Turmix bolt,
Városi Könyvtár, Vízöntő gyógyszer-
szertár, Zöldcsibe vegyesbolt

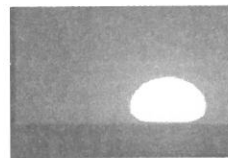
A Vörösvári Újság következő számának
lapzártája: 2004. január 15., tervezett
megjelenési ideje: 2004. január 24.

Hirdetési díjaink:

Hátsó borító: 60 000 Ft
1/1 oldal 30 000 Ft
1/2 oldal 15 000 Ft
1/4 oldal 8000 Ft
1/8 oldal 4000 Ft
1/16 oldal 2000 Ft

Színes hirdetés: 25% felár
(Az árak az áfával együtt értendők!)

Eltávoztak

10. 29. **Nyárádi Tamás**, Nyárádi István és Vizi Borbála fia, 55 éves, Bécsi út 7096/2.

11. 11. **Rékási Iván**, 46 éves, Alkotmány u. 5/A

11. 21. **Németh Tibor**, Csaba Julianna férje, 70 éves

11. 26. **Győrösi Julianna**, Hrubai József özvegye, 73 éves, Tompa M. u. 36.

11. 27. **Pék Lászlóné sz. Szontág Gizella**, 67 éves, Szabadság út 16.

12. 03. **Horváth Károly**, Braun Mária férje, 72 éves, Kossuth köz 4.

12. 03. **Schäffer Mártonné, sz. Müller Mária**, 79 éves, Fő út 22.

A RUMPOLD-BICSKE KFT.
elérhetőségei:

Cím: Rumpold-Bicske Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
2060 Bicske, Kossuth u. 60-62.

Telefon: 22/565-277

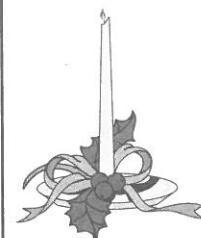
Fax: 22/350-111

E-mail: rumpoldb@axelero.hu

FELHÍVÁS

A 70 éven felüliek ajándékutalványának beváltási határideje tévesen 2004. január 31-ig lett megadva. Kérem, hogy valamennyi utalvánnyal rendelkező lakos legkésőbb 2003. december 31-ig váltsa be ajándékutalványát.

Grószné Krupp Erzsébet
polgármester

Kellemes karácsonyi
ünnepeket, boldog új
évet és balesetmentes
közlekedést kíván a
Pilisvörösvári
Polgárőr Egyesület!

**Reumatológia
Lézerterápia
Lézer-akupunktúra
rendelés**

Dr. Szakmári Magda
Szerda 17-19.
Fő út 27/A
Időpont-egyeztetés telefonon
06-30-3019-777

ÁLLATORVOSI RENDELŐ

Pilisvörösvár, Kisfaludy u 48.
(A ligeti kenyérgyár után.)

Dr. Saufert Gyula

Tel.: 06/26/332-450

Nyitva tartás:

Hétfőtől péntekig: 15-18-ig

Szombaton 9-12-ig

HÍVÁSRA HÁZHOZ MEGYEK!

Ügyelet: 06/30/9241-520

KUTYAKOZMETIKÁBA BEJELENTKEZÉS

a 26/332-450-es számon.

Jó közérzet centrum

nyílt 2003. december 1-én Pilisszentivánon
(Templom-hegy) a Klapka u. 11 sz. alatt.

Szolgáltatások:

Somadrin terápiás só-kuckó

Mágnesterápia

Bioptron-lámpa kezelés

Fül- és testgyertya

Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 14-18 óra, szombaton 8-12 óra

Parkolás a Klapka utcai udvarban!

Érdeklődés, bejelentkezés: 06-20-332-8277

**ITT VAN AZ ŐSZ ITT VAN ÚJRA
ÜLJÖN MINDENKI ÚJ AUTÓBA!**

HITELAKCIÓ!

**Wagon R+
0% indulóval,**

Ignis, Alto már 10%
befizetéstől elvihető.
Sedan GLX, (szervókormány, ABS)

2.400.000 FT

Most minden új autó vásárlónknak az
első pár száz km-ét, mi álljuk!

AJÁNLATUNK:

Használt autó kezdőbefizetés nélkül!
+ AJÁNDÉK RIASZTÓ*

*Amíg a készlet tart!

HÍVJON FEL! BIZTOSAN MEGEGYEZÜNK!

Ny.: H-P: 8-18, Szo: 9-13

www.suzukibarta.hu

**SUZUKI
RÓMAI**

(1) 240-4444

(1) 436-7920

Bp. III.ker. Rákóczi út 33. (Szentendrei út)

Szervizszolgáltatás, eredetiségvizsgálat,
zöldkártya, karosszéria és biztosítási munkák.

Dr. BUBÓ

BIO ÉS DIABÉTESZ CENTRUM

Pilisvörösvár, Fő út 27.

Telefon: 26/332-577

Nyitva tartás:

Hétfőtől péntekig: 8-18-ig

Szombaton: 8-12-ig

„Az egészség a legszebb ajándék!”

**Változatos Karácsonyi
meglepetéscsomagok**

az egészség jegyében:
drogériai termékek, illatszerek,
könyvek, újdonságok!

ÚJ! MÁGNESTERÁPIÁS kezelés!

ZAKI GYORSÉTEREM

PILISVÖRÖSVÁR, FŐ ÚT 83.
(az OTP-vel szemben)

Telefon: 26/330-118

Karácsonyra rendelhető:

Ponty halászlé

(4 dl + 2 szelet ponty) **590 Ft/adag**

Töltött káposzta

(2 töltelék + aprókáposzta) **590 Ft/adag**

Átvehető (hozott edényben):

december 24-én 10.00 és 14.00 óra között

Távfelügyeleti AKCIÓ !

Cégünk **Pilisvörösvár** és **Pilisszántó** területén

különálló kivonuló egységet,
leggyorsabb kiérési időt,
kedvezményes bekötési feltételekkel
biztosít az

Ön és ingatlana biztonsága érdekében.

Rádiós távfelügyeleti bekötés díja
Most csak 45. 000 Ft, 2. 500 Ft havidíjjal.

Kivonuló fegyveres akciószolgálat!

Ingyenes árajánlat, szaktanácsadás!

Megbízható referenciákkal!

Az akciónk a készlet erejéig tart!

Tel: 06-30/960-7065

Távfelügyeleti AKCIÓ !

*Kellemes Ünnepeket kíván
minden hallgatójának a*

BRITANNICA NYELVISKOLA

Szeretnél olcsóbban tanulni?
Nálunk megteheted!

ÁLLAMILAG AKKREDITÁLT
FELNŐTTKÉPZÉSI INTÉZMÉNY
VAGYUNK

A TANFOLYAMOK DÍJÁNAK
30%-ÁT NÁLUNK LEÍRHAJD
AZ ADÓBÓL!

TELEFON:
06 26 567 120

ÜGYFÉLFOGADÁS: H-P 8-19
ÓRÁIG PILISSZENTIVÁN,
SZABADSÁG ÚT 14.

www.britannicanyelviskola.hu
e-mail: brit2@axelero.hu

Alapítva:
1994
Lajstromszám:
0478
OKÉV eng. szám:
07-0010-03

BIZTONSÁGOS ÚT A JOGOSÍTVÁNYHOZ

Autó-motor és segédmotor-tanfolyam

Elmélet: Muttványánszky Ádám Szakképző
iskola, Pilisvörösvár, Rákóczi u. 8.

Akár 36 havi részletfizetés is!

A következő hétfévi tanfolyam indul:

2004. 02. 06-án

Oktatási napok:
péntek 17-20³⁰, szombat, vasárnap 8-13³⁰

Ügyfélfogadás:

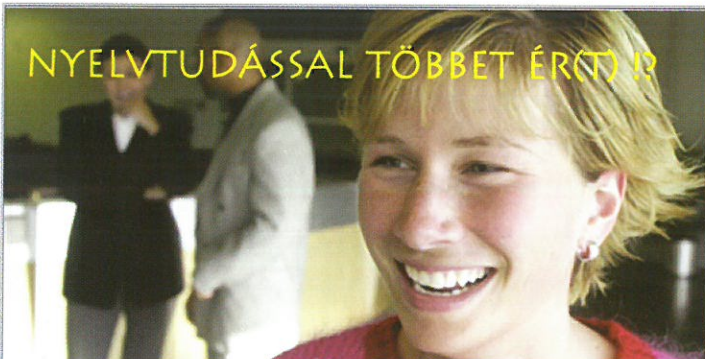
Hétfő-szerda-péntek 18-20-ig, szombat: 10-12-ig
Pató Gábor, Pilisvörösvár, Béke u. 12.

Tel.: 06-26-331-898; Tel./fax/üz.: 06-1-212-0464

SMS: 06-20-513-5950; E-mail: jogsivia@freemail.hu

**Részletes tájékoztatót ingyen és kötelezettség
nélkül küldünk postán, faxon vagy e-mailben.**

NYELVTUDÁSSAL TÖBBET ÉR(TE)!

PÉLEUSZ

NYELVISKOLA

NYELVVIZSGAHELY

NAPRAKÉSZ: WWW.PELEUSZ.HU
(E-MAIL: PELEUSZ@INTERNET.HU)

AKKREDITÁLVA: AK-XVI/21/2003,
OKÉV ENG. SZÁM.: 07-0291-03.

**Készüljön velünk a márciusi EURO és ITK ORIGÓ
nyelvvizsgákra vizsgaelőkészítő kurzusainkon!**

TAVASZI VIZSGAIDŐPONTOK:

Német - alapfok, felsőfok	márc. 06. (vizsga)	jan. 31-ig jelentkezés
Német - középfok	márc. 13. (vizsga)	jan. 31-ig jelentkezés
Angol - alapfok	márc. 27. (vizsga)	febr. 27-ig jelentkezés
Angol - középfok	febr. 28. (vizsga)	jan. 30-ig jelentkezés

**Az új évben új tantermekben a megszokott színvonalú
órákkal várjuk kedves hallgatóinkat!**

PÉLEUSZ NYELVSTÚDIÓK:

- ✓ **Pilisvörösvár**, Fő út 33. T: 26/ 330-542
- ✓ **Solymár**, Mátyás király u. 11. T: 330-542
- ✓ **Esztergom-kertváros**, Wesselényi u. 35-39. T: 33/ 512-439
- ✓ **Piliscsaba**, Klotild tér 3. T: 26/ 330-542
- ✓ **Vác**, Görgey u. 1-3. T: 27/300-634

Dzsébri Szoft Computer Szalon

Szeretne Ön készpénz nélkül, több év adójóváírás lehetőségét összevonva (akár 3x60.000 Ft értékben) új számítógéphez jutni? Há IGEN, akkor keressen fel minket!

Amennyiben karácsonyra szeretne Sulinetes terméket vásárolni, úgy tekintettel a hosszú szállítási határidőkre, kérjük, hogy idejében rendelje meg.

Üzletünkben számítógépek és számítástechnikai alkatrészek nagy választékát kínáljuk!

Tekintse meg karácsonyi kínálatunkat!

Internet előfizetések, telefonkészülékek. Analóg, ISDN, ADSL vonalak.

Számítógépek 10% kezdőbefizetéssel, akár 36 hónapos futamidővel!

2085 Pilisvörösvár, Fő út 75. (a rendőrséggel szemben) Tel: 06-26-530-188

info@dzsebrisoft.hu www.dzsebrisoft.hu

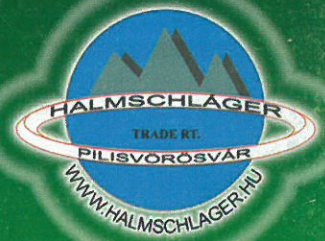
matáv Pont

Hivatalos partner

MEGNYITOTTUK

LEGÚJABB (CBA) ÉLELMISZERBOLTUNKAT!

**Széles áruválasztékkal, légkondicionált eladótérrel
és jó parkolási lehetőséggel várjuk kedves vásárlóinkat,
a legújabb CBA élelmiszer áruházunkba.
(Pilisvörösvár Arany J. utca 2.)**

Nyitva tartás:

**Hétfő: 6-15h,
Kedd-Péntek: 6-18h,
Szombat: 6-12h**

**MINDEN KEDVES VÁSÁRLÓNKNAK
KELLEMESES KARÁCSONYI ÜNNEPEKET, ÉS
BOLDOG ÚJ ESZTENDŐT
KIVÁNUNK!**

**A mindennapok
megoldása**

VASÚTI MENETREND

(A Vörösvári Újság melléklete)

Érvényes: 2003. december 14-től 2004. december 11-ig

A: munkanap

C: szombat–vasárnap és ünnepnap

30: nem közlekedik: XII. 29–30–31-én

2 Budapest – Esztergom

Km	MÁV Rt.	2010	2020	2030	2012	2022	2032	2042	22022	2052	2062	2014		2024	2034	22044	2044
		14:50	15:25	16:30	17:20	17:45	18:25	19:05	19:40	20:05	20:11	20:11	20:11		20:11	20:11	20:11
0	Budapest-Nyugati pu. 70.	4 50	5 25	6 30	7 20	7 45	8 25	9 05	9 40	10 05	11 05	12 05		13 05	13 45	14 15	14 25
3	Rákosrendező 71	4 57	5 32	6 38	7 27	7 52	8 32	9 11		10 11	11 11	12 11		13 11	13 51	14 21	
7	Budapest-Angyalföld 71	5 01	5 36	6 42	7 31	7 56	8 36	9 15		10 15	11 15	12 15		13 15	13 55	14 25	
	Budapest-Angyalföld	5 02	5 42	6 43	7 32	7 57	8 37	9 16		10 16	11 16	12 16		13 16	13 56	14 26	
8	Újpest	5 04	5 45	6 46	7 35	8 00	8 40	9 19	9 55	10 19	11 19	12 19		13 19	13 59	14 29	14 36
10	Aquincum felső	5 07	5 48	6 49	7 39	8 03	8 44	9 22		10 23	11 22	12 22		13 23	14 02	14 32	14 39
12	Óbuda	5 11	5 51	6 56	7 47	8 11	8 53	9 28	10 07	10 30	11 26	12 26		13 32	14 06	14 41	
14	Budapest-Üröm	5 14		7 00		8 15	8 57				11 30				14 10	14 44	
19	Solymár	5 23	6 00	7 13	7 58	8 21	9 03	9 37	10 22	10 39	11 36	12 35		13 41	14 16	14 50	
23	Pilisvörösvár	5 30	6 09	7 19	8 04	8 36	9 12	9 43	11 01	10 45	11 45	12 44		13 47	14 23	14 56	14 56
25	Szabadságliget	5 34	6 12	7 22	8 07	8 41	9 15	9 46		10 48	11 48	12 47		13 50	14 26	14 59	14 59
30	Pázmáneum	5 41	6 19	7 29	8 14	8 48	9 22	9 53		10 55	11 55	12 54		13 57	14 33	15 06	15 06
31	Klotildliget	5 44	6 22	7 32	8 17	8 51	9 25	9 55		10 57	11 58	12 56		14 00	14 36	15 08	15 08
32	Piliscsaba	5 47	6 24	7 34	8 19	8 53	9 27	9 57	11 20	10 59	12 00	12 58		14 02	14 38	15 10	15 10
	Piliscsaba	5 52	6 25	7 38	8 23	8 54	9 28	9 58	11 29	11 00		12 59		14 07	14 39	15 11	15 11
36	Pilisjászfalu	5 56	6 29	7 42	8 28	8 58	9 32	10 02		11 04		13 03		14 11	14 43	15 15	15 15
39	Piliscsév	6 01	6 33	7 47	8 33	9 02	9 36	10 07		11 08		13 07		14 15	14 48	15 19	15 19
41	Leányvár	6 09	6 40	7 51	8 40	9 06	9 40	10 11		11 12		13 11		14 19	14 52	15 23	15 23
46	Dorog	6 15	6 46	7 57	8 46	9 12	9 46	10 17	11 49	11 18		13 17		14 25	14 58	15 29	15 29
	Dorog	6 16	6 47	8 03	8 47	9 13	9 47	10 18	11 51	11 19		13 18		14 26	14 59	15 30	15 30
49	Esztergom-Kertváros	6 21	6 51	8 07	8 51	9 18	9 51	10 22		11 23		13 22		14 30	15 03	15 34	15 34
	Esztergom-Kertváros	6 27	6 52	8 08	8 52	9 23	9 56	10 23		11 24		13 23		14 31	15 08	15 38	15 38
53	Esztergom	6 33	6 58	8 14	8 58	9 29	10 02	10 29	12 05	11 30		13 29		14 37	15 14	15 44	15 44

☒ Gözvontalású nosztalgiajávontat különleges díjszabással. Közlekedik: IV.24., V.8., VI.22., VI.05., 19., VII.03., 17., 31., VIII.14., 28., IX.11., 25.

2 Budapest – Esztergom

Km	MÁV Rt.	2054	22064	2064	2016	2026	2036	2046	2056	2066		2018	2028	2038	2048	2058	2068
		14:40	15:15	15:25	15:35	15:55	16:35	17:00	17:25	17:45		18:15	19:15	20:15	21:15	22:15	23:15
0	Budapest-Nyugati pu. 70.	14 40	15 15	15 25	15 35	15 55	16 35	17 00	17 25	17 45		18 15	19 15	20 15	21 15	22 15	23 15
3	Rákosrendező 71	14 46	15 21		15 41	16 02		17 08		17 51		18 21	19 21	20 21	21 21	22 21	23 21
7	Budapest-Angyalföld 71	14 50	15 25		15 45	16 06		17 12		17 55		18 25	19 25	20 25	21 25	22 25	23 25
	Budapest-Angyalföld	14 53	15 26		15 46	16 07		17 13		17 56		18 26	19 26	20 26	21 26	22 26	23 26
8	Újpest	14 56	15 29	15 36	15 49	16 10	16 46	17 16	17 36	17 59		18 29	19 29	20 29	21 29	22 29	23 29
10	Aquincum felső	14 59	15 33	15 39	15 52	16 14	16 50	17 19	17 39	18 02		18 32	19 32	20 32	21 32	22 32	23 32
12	Óbuda	15 03	15 37		15 56	16 18		17 25		18 06		18 36	19 36	20 36	21 36	22 36	23 36
14	Budapest-Üröm	15 07	15 41		16 00			17 29		18 10			19 40	20 40	21 40	22 40	23 40
19	Solymár	15 13	15 50		16 06	16 27		17 35		18 16		18 45	19 46	20 46	21 46	22 46	23 46
23	Pilisvörösvár	15 20	15 56	15 56	16 12	16 33	17 08	17 41	17 56	18 22		18 56	19 56	20 56	21 56	22 56	23 56
25	Szabadságliget	15 23	15 59	15 59		16 36	17 11	17 44	17 59	18 25		18 59	19 59	20 59	21 59	22 59	23 59
30	Pázmáneum	15 30	16 06	16 06		16 43	17 18	17 51	18 06	18 32		19 06	20 06	21 06	22 06	23 06	0 02
31	Klotildliget	15 32	16 08	16 08		16 46	17 20	17 53	18 08	18 34		19 09	20 09	21 09	22 09	23 09	0 05
32	Piliscsaba	15 34	16 10	16 10		16 48	17 22	17 55	18 10	18 37		19 11	20 11	21 11	22 11	23 11	0 07
	Piliscsaba	15 38	16 11	16 11		16 53	17 23	17 56	18 11	18 41		19 12	20 12	21 12	22 12	23 12	0 08
36	Pilisjászfalu	15 43	16 15	16 15		16 57	17 27	18 00	18 15	18 47		19 16	20 16	21 16	22 16	23 16	0 12
39	Piliscsév	15 48	16 19	16 19		17 02	17 32	18 05	18 19	18 52		19 21	20 21	21 21	22 21	23 21	0 17
41	Leányvár	15 52	16 23	16 23		17 09	17 36	18 09	18 26	18 56		19 25	20 25	21 25	22 25	23 25	0 21
46	Dorog	15 58	16 29	16 29		17 15	17 42	18 15	18 32	19 02		19 31	20 31	21 31	22 31	23 31	0 27
	Dorog	15 59	16 30	16 30		17 16	17 43	18 16	18 33	19 03		19 32	20 32	21 32	22 32	23 32	0 28
49	Esztergom-Kertváros	16 03	16 34	16 34		17 20	17 47	18 20	18 37	19 07		19 36	20 36	21 36	22 36	23 36	0 32
	Esztergom-Kertváros	16 04	16 35	16 35		17 21	17 48	18 21	18 38	19 12		19 37	20 37	21 37	22 37	23 37	0 33
53	Esztergom	16 10	16 41	16 41		17 27	17 54	18 27	18 44	19 18		19 43	20 43	21 43	22 43	23 43	0 39

VASÚTI MENETREND

(A Vörösvári Újság melléklete)

Érvényes: 2003. december 14-től 2004. december 11-ig

A: munkanap

C: szombat–vasárnap és ünnepnap

30: nem közlekedik: XII. 29–30–31-én

2 Esztergom – Budapest

Km	MÁV Rt.	2019	2029	2039	22039	2049	2059	2069	22069	2017	2027	2037	2047	2057	2067	2015	
		4:30	4:30	4:30	4:30	4:30	4:30	4:30	4:30	4:30	4:30	4:30	4:30	4:30	4:30	4:30	4:30
Kiszámlázási Mennyiség																	
0	Esztergom	340	430	520	520		550	620	620		705	750	820	915	950	1050	
4	Esztergom-Kertváros	346	436	526	526		555	626	626		710	756	826	921	955	1055	
	Esztergom-Kertváros	347	437	527	527		556	627	627		711	757	827	922	956	1056	
7	Dorog	351	441	531	531		600	631	631		715	801	831	927	1000	1101	
	Dorog	352	442	532	532		601	632	632		716	802	832	928	1001	1102	
12	Leányvár	359	449	539	539		608	639	639		723	809	839	941	1012	1113	
14	Piliscsév	402	452	542	542		612	642	642		727	812	842	945	1016	1117	
17	Pilisjászfalu	406	456	546	546		617	646	646		732	817	847	950	1021	1122	
21	Piliscsaba	410	500	550	550		621	650	650		736	821	851	954	1025	1126	
	Piliscsaba	411	501	551	551		626	651	651		737	822	855	959	1026	1127	
22	Klotildiget	414	504	554	554		629	654	654		740	825	858	1002	1029	1130	
23	Pázmáneum	416	506	557	557		631	656	656		742	827	901	1004	1032	1133	
28	Szabadságliget	423	513	604	604		638	703	703		749	834	908	1011	1039	1140	
30	Pilisvörösvár	426	516	608	608	615	641	707	707	730	752	837	911	1014	1046	1144	
34	Solyvár	432	522		614	622		714	713	736	758	843	917	1020	1052	1150	
39	Budapest-Üröm				620	628			719	742	805		923		1058		
41	Óbuda	441	531		624	632			723	746	809		927	1029	1102	1159	
43	Aquincum felső	444	535	624	627	635	657	725	726	749	812	856	931	1032	1105	1202	
45	Újpest	447	538	627	630	638	701	728	729	752	816	859	934	1035	1108	1205	
46	Budapest-Angyalföld	449	540		632	640			731	754	818	901	936	1037	1110	1207	
	Budapest-Angyalföld	450	541		633	641			732	758	819	902	937	1038	1111	1208	
50	Rákostető	455	546		638	646			737	804	824	907	942	1043	1116	1213	
53	Budapest-Nyugati pu.	500	552	637	644	652	711	739	743	809	829	913	948	1048	1122	1218	
Végállomás																	

2 Esztergom – Budapest

Km	MÁV Rt.	2025	2035	2045	2055	2013	22023	2023	2033	2043		2011	2021	2031	2041	2051	
		4:30	4:30	4:30	4:30	4:30	4:30	4:30	4:30	4:30		4:30	4:30	4:30	4:30	4:30	4:30
Kiszámlázási Mennyiség																	
0	Esztergom		1225	1250	1335	1500	1530	1530	1615	1650		1800	1905	2005	2105	2205	
4	Esztergom-Kertváros		1230	1255	1341	1506		1536	1621	1655		1806	1910	2010	2110	2210	
	Esztergom-Kertváros		1231	1256	1342	1507		1537	1622	1656		1807	1911	2011	2111	2211	
7	Dorog		1235	1300	1346	1512	1543	1542	1627	1700		1812	1915	2015	2115	2215	
	Dorog		1236	1301	1347	1513	1544	1543	1632	1701		1818	1916	2016	2116	2216	
12	Leányvár		1243	1312	1354	1524		1553	1639	1708		1825	1926	2026	2126	2226	
14	Piliscsév		1247	1316	1357	1527		1557	1642	1711		1829	1930	2030	2130	2230	
17	Pilisjászfalu		1252	1321	1401	1532		1602	1646	1716		1834	1934	2034	2134	2234	
21	Piliscsaba		1256	1325	1405	1536	1601	1606	1650	1720		1839	1938	2038	2138	2238	
	Piliscsaba	1225	1300	1326	1406	1537	1612	1612	1651	1724		1840	1939	2039	2139	2239	
22	Klotildiget	1229	1303	1330	1409	1540		1615	1654	1727		1843	1942	2042	2142	2242	
23	Pázmáneum	1232	1306	1333	1411	1543		1618	1656	1729		1845	1945	2045	2145	2245	
28	Szabadságliget	1239	1313	1340	1418	1550		1625	1703	1736		1852	1952	2052	2152	2252	
30	Pilisvörösvár	1243	1316	1348	1424	1557	1635	1634	1709	1742		1855	1955	2055	2155	2255	
34	Solyvár	1249	1322	1354	1430	1607	1640	1640	1715	1752		1904	2001	2101	2201	2301	
39	Budapest-Üröm	1255		1400	1436			1646		1758		1907		2107	2207	2307	
41	Óbuda	1259	1331	1407	1443	1619	1657	1654	1724	1807		1911	2010	2111	2211	2311	
43	Aquincum felső	1302	1334	1410	1446	1623		1658	1727	1811		1915	2013	2114	2214	2314	
45	Újpest	1305	1337	1413	1449	1626	1707	1702	1730	1814		1918	2016	2117	2217	2317	
46	Budapest-Angyalföld	1307	1339	1415	1451	1629		1704	1732	1816		1921	2018	2119	2219	2319	
	Budapest-Angyalföld	1308	1340	1415	1452	1630		1705	1733	1817		1922	2019	2120	2220	2320	
50	Rákostető	1313	1345	1420	1457	1635		1710	1738	1822		1927	2024	2125	2225	2325	
53	Budapest-Nyugati pu.	1318	1350	1425	1503	1641	1723	1715	1743	1828		1933	2029	2130	2230	2330	
Végállomás																	